

Handlingsdel av kommuneplan, budsjett og økonomiplan

Kommunedirektørens innledning	3
1. Om plandokumentene	9
1.1 Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanens plass i plan og budsjettssystem	10
1.2 Lovkrav til handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanen.....	11
1.3 Øvrige sektorplaner	12
1.4 Organisering av arbeidet og prinsipper som er lagt til grunn	14
2. Kommuneplanens mål og sentrale føringer for handlingsdel og økonomiplan.....	15
2.1 Sentrale- og regionale myndigheters føringer til kommunen.....	22
3. Kommunens rammebetingelser	25
3.1 Ny budsjettprosess, utredning og kuttforslag.....	25
4. Økonomiplan 2022-2025.....	27
4.1 Budsjett 2022	27
4.1.1 Kommunens drifts- og finansinntekter	28
4.1.2 Kommunes drifts- og finansutgifter	30
4.2 Driftsoversikt – økonomiplanperioden 2022-2025	34
4.3 Finansielle måltall.....	37
4.4 Finansforvaltning.....	41
4.5 Øvrige virksomheter i regi av kommunen med tilskudd	42
4.5.1 Kirkelig fellesråd	42
4.5.2 Gildeskål vekst.....	42
4.5.3 Sjøfossen næringsutvikling (SNU).....	43
4.5.4 Kunnskapscenteret i Gildeskål og Opplæringskontoret for fiskerifag (Kigok).....	43
4.5.5 Øvrige samarbeid og selskaper kommunen deltar i.....	44
4.6 Betalingsregulativ	45
4.7 Investeringsbudsjett.....	46
4.7.1 Investeringer i planperioden	47
4.7.2 Finansiering	48
4.7.3 Beskrivelse av investeringsprosjektene.....	48
4.6.4 Kirkestedsprosjektet.....	51
4.7.5 Prosjekter som ikke er avklart/holdes på vent.....	52
5. Handlingsdel 2022-2025.....	55
5.1 Temaområde i planperioden.....	55
5.2 Hovedansvarsområdene	55

5.2.1 Driftsrammer og driftsutgifter som går til lønn.....	56
5.2.2 Gildeskål kommunes organisasjonskart:	57
5.2.3 HA 2 – Familie og oppvekst	58
5.2.4 HA 3 Helse og omsorg	64
5.2.5 HA 4 Teknisk - eiendom og HA 6 Vann og avløp – drift og vedlikehold	69
5.2.6 HA 5 Kultur	72
5.2.7 HA 7 Fellestjenester og HA 3 NAV	75
5.3 Oppsummering/konklusjon.....	78
Vedlegg.....	79

Kommunedirektørens innledning

Innledningsvis ønsker kommunedirektøren å hevde at Gildeskål kommune er en god kommune å bo i. Det er en kommune hvor vi sammenlignet med mange andre kommuner har et godt tjenestenivå innenfor de lokale forvaltede tjenester. Det er ingen tvil om at det er kommuner som er betydelig mer utfordret enn oss. Kommunedirektøren oppfatter dette å ha vært en villet politisk strategi, om at det skal være godt å være innbygger i Gildeskål.

Kommunen har nylig vedtatt en ny samfunnsplan, men positive ambisjoner om å en langsiktig og selvstendig utvikling for Gildeskål samfunnet. Denne samfunnsplanen har tydelig mål og ambisjoner for kommuneorganisasjonen selv gjennom hovedmålet «Sammen skaper vi framtiden».

Innbyggernes opplevelse og kvalitet søkes realisert gjennom et sterkt inkluderende hovedmål «Like muligheter til gode liv for alle», og «Robuste tettsteder». Næring og utvikling av arbeidsmarkedet, og miljø profilen forankres i de to siste hovedmålsetningene «Et allsidig næringsliv» og «På lag med naturen».

Det er derfor viktig å sette søkelys på at det finnes mange potensialer i kommunen. Det er betydelige økonomisk ressurser i kommunen vår. Dette er viktig å ikke minste av syne, uavhengig behovet for å justere og tilpasse vår driftsøkonomi i takt med inntektsforutsetninger og demografi. En positiv samfunnsutvikling, er et langsiktig virkemiddel også i arbeidet med en sunn økonomi.

Gildeskål kommune har - på lik linje som mange kommuner i vår region, landsdel, og nasjonalt - en økonomisk tilpasningsutfordring. I dette legger kommunedirektøren at den grunnleggende inntektsøkonomien (skatt, rammetilskudd, brukerbetaling og eiendomsskatt) ikke er tilstrekkelig til å dekke våre utgifter, og det kompenseres ikke tilstrekkelig for utgiftsveksten i sektoren.

Gildeskål kommune har gjennom kommunereformen gitt et tydelig signal om å ønske å være en selvstendig kommune også i fremtiden. I et slikt perspektiv må vår økonomiske planlegging bygge på en ansvarlig langsiktighet. Dagens økonomiske planlegging er ikke tilstrekkelig ansvarlig, langsiktig, og bærekraftig.

Den store utfordringen både administrativt og politisk er at man har ambisjoner om bedre tjenester – både i omfang og kvalitet – men samtidig tvinges man til å tenke hvordan dette kan løses med mindre penger. Dette er helt naturlig ut fra at man ønsker å være et godt sted å bo – og samtidig at gode offentlige tjenester er en motvekt til fraflytting. Dette er derfor en krevende problemstilling å løse i praksis.

Gildeskål kommune har over de senere år videreført sin eksisterende drift med små justeringer (i henhold til budsjettdokumentene i de siste årene). Utviklingen i den grunnleggende inntektsøkonomien for Gildeskål kommune har krevd at man i stadig større grad har måtte understøtte dette driftsnivået med kommunens ekstraordinære inntektsstrømmer (les kapitalinntekter, og havbruksfond).

Kommunedirektøren mener det er behov for en erkjennelse at vi må justere ambisjonene i kommunens tjenesteproduksjon, og at vi i fellesskap – organisasjonen, de tillitsvalgte, og de folkevalgte må erkjenne og enes om dette behovet.

Kommunedirektøren foreslår derfor at man fra budsjettarbeidet 2023, etablerer prosjektet «En ansvarlig og Bærekraftig økonomi 2023-26», hvor man gjennom bred involvering gjennomfører en systematisk grundig gjennomgang av hele kommunens tjenesteproduksjon. Hvor man spesielt legger vekt på de demografiske endringene som kommer i de nærmeste årene. Færre unge og flere eldre. Fokus i dette arbeidet mener kommunedirektøren må skje langs følgende akser:

- Omforenes om en felles virkelighetsforståelse
- Etablere ambisjoner og konkrete målsetninger for prosjekt «En ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-2026»
- Vurdere ambisjonene av lånefinansierte investeringer (ergo nedbetaling av eksisterende gjeld). Sette ting på vent – dra investeringsønsker utover en lengre tidsakse.
- Vurdere å redusere omfang og nivå av våre tjenester i takt med endringer demografisk
- Vurdere og se på egen prissetting av kommunens tjenester
- Gjennomføre en systematisk gjennomgang og en ståstedsanalyse av hvor effektiv dagens kommuneorganisasjon er (alle sektorer)
- Vri tjenesteleveransene i tråd med forventet demografisk utvikling – færre unge og flere eldre

Hvis vi tar utgangspunkt i en trafikk lys modell – hvor er vi? Er det grønt lys i Gildeskål? Eller er det i ferd med å skifte til gult? Kommunedirektør mener bestemt at vi ikke er på rødt. Det betyr at vi ennå har tid. Kommunedirektøren mener det er riktig å si at lyset kan bli gult i løpet av planperioden.

Dersom man fortsetter som i dag vil kommunen fra 2024-26 ikke lengre makte å saldere driftsnivået i kommunen med ekstrainntekter alene, men vil tvinges å tappe ned fondsreserver i salderingsarbeidet. Kommunen vil allerede i 2023, med en framskriving av en tilsvarende drift, måtte beregne at deler av finansavkastningsinntektene i budsjettet for 2023 for å sikre dagens driftsnivå.

Dette øker sårbarheten vår grunnet markedsrisikoen i finansinntektene våre, senest i 2020 erfarte kommunen dette. Det er videre ingen statlig garanti for at havbruskfondet vil være en sikker og vedvarende inntekt inn i fremtiden. Sekundært er inntektene fra havbruksfondet syklisk – og størst annethvert år. I 2022 er inntektsforventningene høge, og man kan forsvare en tilsvarende drift som i 2021, og skaffer tilstrekkelig finansiering av budsjettet gjennom havbruksfondets forventede inntekter.

Kommunen har derfor enda et tidsvindu. Likevel vil en mangel på tilpasning forsterke utfordringene, og kan tvinge oss å vurdere virkemidler listet opp nedenfor, noe som kommunedirektøren vurderer å være siste skanse.

- Bruk av minimumsavdrag på egne lån
- Redusert pensjonskostnad
- Estimere økt skatteinngang ut over statens anbefaling
- Bruke fri fondsavsetninger
- Økte avkastningsforventninger
- Bruk av premiefond

Dette er strategier mange kommuner blir «fristet» å ta i bruk for å løse «akutte» budsjettutfordringer. Det er virkemidler som i større grad forsterker utfordringen – i et langsiktig perspektiv – og utelukkende en måte å skyve på problemer fremover i tid.

Prosjekt «En ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-2026»

Kommunedirektøren legger frem et budsjett for 2022 som i stor utstrekning viderefører driften fra 2021. Kommunedirektøren kunne selvsagt i lys av de skisserte fremtidige utfordringer, kommet med en «brutal» kuttliste, for å allerede i 2022 hatt ambisjoner om å redusere fremtidige konsekvenser.

Dette mener kommunedirektøren prosessuelt er en farefull vei. Hvor det skapes unødig uro i organisasjonen. Kommunens innbyggere blir urolig og oppskremt. Og de folkevalgte opplever ikke å være tilstrekkelig involvert.

Det er også verdt å minne oss om at i 2021 - selv internt – har det vært utfordrende å gjennomføre brede prosesser grunnet pandemien. Erfaringene tilsier at man må ha respekt for denne typer prosesser, da manglende involvering fort kompliserer dem ytterligere og blir enda mer krevende å løse. Kommunedirektøren mener derfor at det riktigere å la budsjettet 2022, var startpunktet på en prosess og et prosjekt «Bærekraftig økonomi 2023-26». En slik vinkling ble introdusert og skissert i kommunestyrets sak 33/21.

Kommunedirektør erkjenner at dette er budskap, organisasjonen, kommunens folkevalgte og innbyggere har hørt tidligere. Det er likevel en plikt for kommunedirektøren å faglig gjenta dette budskapet, så lenge det er relevant. Kommunens erfaringsmateriale fra flere års budsjettarbeid stadfester en voksende økonomisk tilpasningsutfordring (over 30 millioner de to seneste år) i det konsekvensjusterte budsjettet (en framskriving av økonomien fra foregående år inkludert inneværende års endringer).

For 2021, ble det i budsjettet vedtatt å bruke (ekstraordinære inntekter) av 16 millioner kroner for å få balansert budsjettet. For kommende år foreslår kommunedirektør å bruke om lag 22 millioner i av ekstraordinære inntekter for å balansere budsjettet. Denne økningen er ikke uttrykk for en utgifts- og aktivitetsvekst fra kommunedirektørens side.

Sammenlignet med 2021, kan denne endring forenklet forklares med, manglende kompensasjon for lønns og prisvekst over statsbudsjettet på om lag 2,5 millioner kroner, og økte forpliktelser for kjent endring i forhold til ressurskrevende bruker på 3 millioner kroner.

En stadig økende bruk av både havbruksfond - og finansinntektene, til å understøtte vår årlig drift representerer en fremtidig risiko.

Kommunen har i dag vedtatte ambisjoner om å øke frie avsetninger og ubundet kapitalfond. Dette vedtaket vil utfordres fremover. Slik økonomiplanen viser – vil kommunen også i perioden 2022 til 25 make å øke frie fondsavsetninger, men netto avsetningenes størrelse fra år til år reduseres gradvis. Det samme gjelder ubundet kapitalfond (inntektene fra salget av Sjøfossen som er i finansiell forvaltning), selv om det er riktig å si at denne veksten ikke opprettholder realverdien i fondet.

Frie midler er viktig for Gildeskål kommune for å veie opp mot den valgte risikoen vi tar med å lene driften på disse ekstraordinære inntektsstrømmene, og for å kunne sikre oss mot uforutsette utgifter.

Rent ut fra budsjetterfaringene er det riktig å hevde at kommunen har et ideelt tilpasningsbehov på hele beløpet man tilfører driftsbudsjettet fra havbruk - og finansinntekter. Det betyr et sted mellom 15 og 20 millioner for å maksimalt redusere egen risiko – og økonomisk sårbarhet.

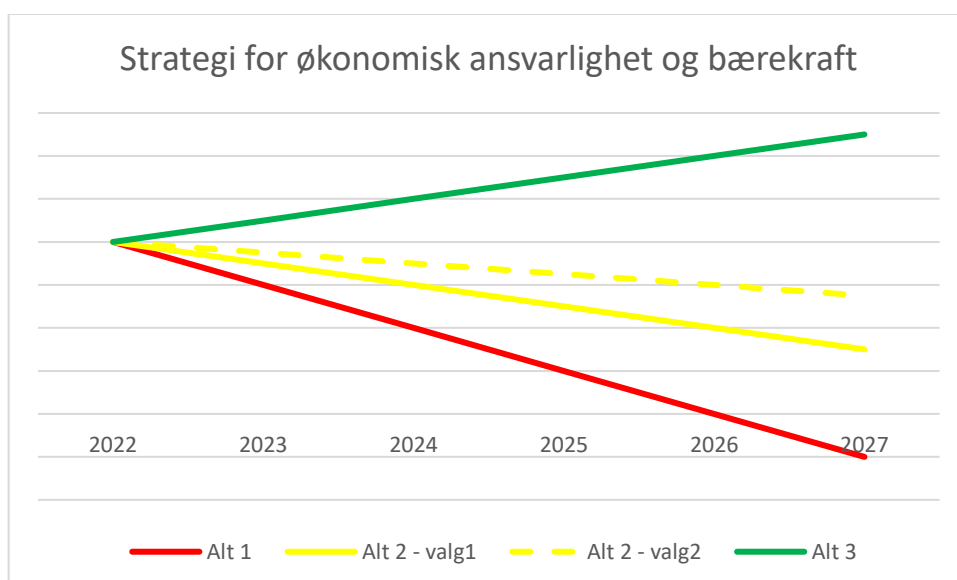
Dette er likevel et politisk veivalg. Kommunestyret står fritt å velge en strategi – er man komfortabel med den risikoen bruken av ekstraintektene representerer? Dette fordi man politisk kan forutsette at en positiv samfunnsutvikling (flere innbyggere, økning i antall arbeidsplasser, bolyst attraktivitet, ruralisering mv) over tid skal motvirke behovet for å saldere budsjettene med ekstraintektene.

Det kan illustreres i modellen nedenfor. Hvor alternativ 1 strategi (rød linje) er å fortsette som i dag, hvor kommunen må erkjenne at en gang i fremtiden vil denne strategien utarme ekstraintektene – og etter hvert også angripe «fondsavsetningene».

Alternativ 2 (gule linjer) representerer en mellom løsning hvor man reduserer driften til et politisk valgt nivå mellom alternativ 1 og 3, og fortsatt velger å bruke deler av ekstraintektene for å understøtte tjenesteproduksjonen. Dette vil forhale og forskyve – og gi en bedre tid og rom til at en positiv samfunnsutvikling vil kunne motvirke bruken av ekstraintekter.

Hvor bratt denne linjen blir avhenger av hvilken utgiftsreduksjon man etablerer som ambisjon. Det betyr at den gule linjen (alt 2) kan befinne seg i hele spennet mellom alternativ 1 og 3, slik illustrert i modellen.

Alternativ 3 (grønn) representerer et økonomifaglig idealvalg, hvor driften ikke har noe avhengighetsforhold til havbruk- og finansinntekter, og hvor man styrker økonomisk bærekraft og ansvarlighet med «sparing» i fond. Dette alternativet vil representere det vanskeligste politiske valget, da dette vil medføre vesentlige tilpasningsutfordringer, som også vil omfatte krevende strukturtiltak.

Kommunedirektøren oppfatter at de folkevalgte, og organisasjonen forstår behovet for å komme i inngripen til utgiftsnivået til kommunen på sikt. Utgiftsnivået i den kommunale tjenesteproduksjonen kan i all vesentlighet beskrives gjennom tre drivere, nevnt tidligere.

- **Struktur** – organisering, bygg anlegg / andre fysiske rammebetingelser, og antall lokasjoner vi leverer tjenester
- **Nivå** – hvor legger vi innslagspunktet for å kvalifisere til kommunale tjenester (hvor mye skal vi satse på «ikke lovpålagte» oppgaver, på næringsutvikling, eget betalingsregulativ, nivå kultur, når får du hjemmehjelp, når får du institusjonsplass m.v.)
- **Effektivitet** – hvor effektiv og produktiv / rasjonell organisasjonen er i sin tjenesteutøvelse.

Innflytelsen på disse driverne er betydningsfullt og viktig å forstå. Disse kan oppsummeres forenklet på følgende måte:

Virkemidler	Primær innflytelse	Effekter i budsjett / økonomiplan
Effektivisering	Organisasjonen (adm. og tillitsvalgte)	Lav/middels
Nivå / ambisjoner	Organisasjonen/folkevalgte	Stor
Struktur	Folkevalgte	Stor

Dette illustrerer det skjebnefellesskapet politikk, administrasjon og de tillitsvalgte lever i.

Den store politiske utfordringen vil bli formidling og skapning av forståelse blant kommunens innbyggere. Stå fast ved at omfanget av tjenester må tilpasses inntektsutviklingen til kommunen, også om dette får konsekvenser for hvor tilfreds innbyggerne er.

Organisasjonens ledelse og tillitsvalgtes utfordring vil være å inspirere til motivasjon blant medarbeidere til å utvikle våre tjenesteleveranser fortløpende. Kommunedirektøren mener bestemt at vi som ansatte i organisasjonen, må leve med denne evigvarende forventningen til vår sektor, og må heller anses å være det løpende årlige utviklingsarbeidet for organisasjonen.

Kommunedirektøren foreslår at prosjektet begynner med organisasjonen selv. Dette for å avdekke det organisasjonen vurderer å være et realistisk mulighetsrom i forhold til egen effektivitet. Dette vil bestemme i hvilken grad det vil være nødvendig å bruke det sterkeste virkemidlet, struktur endringer.

I forhold til en økonomifaglig ideal, hvor bærekraft er målet, er tilpasningsbehovet betydelig. Det er riktig å understreke at det sjelden er nok å effektivisere, for å oppnå den type tilpasningsbehov. Det

er likevel riktig og viktig å begynne med kommuneorganisasjonen for å redusere konsekvensen for innbyggerne.

Kommunedirektør foreslår derfor følgende:

Trinn 1

Gjennomføre effektivitetsanalyse / benchmarking mot sammenlignbare kommuner.

Kommunedirektør foreslår at man i samarbeide med KS eller tilsvarende miljø får gjennomført en status og ståstedsanalyse for alle våre tjenester i løpet av Januar og februar 2022.

Ståstedsanalysen bearbeides og utredes, og kommunedirektør fremmer anbefalinger. På første formannskap og kommunestyret 2022, påbegynnes budsjett arbeidet for 2023. Se for øvrig kap 3.1 *Ny budsjettprosess, utredning og kuttforslag*, som også er innspill til prosessen videre.

Trinn 2

Drøfte og vedta et politisk nivå for tilpasningsbehovet. Etablere prosjektorganisering. Etablere informasjons og medvirkningsplan. Etablere rapportering og evaluering.

Trinn 3

Drøfte og gjøre vedtak i siste møte før sommeren 2022, konkret om tiltakene man ønsker innarbeidet inn i budsjettet 2023.

Kommunedirektøren legger nå fram sitt budsjettforslag, og sender det til politisk behandling. Formannskapet innstilling legges ut på høring etter møtet den 30. november 2021. Budsjettet vedtas i kommunestyrets møte 16. desember 2021.

Spørsmål om kommunedirektørens budsjettforslag kan sendes til:

- Kommunedirektør Geir Mikkelsen, mikgei@gildeskal.kommune.no, eller
- Kommunalsjef øk/ad Marianne Stranden, strmar@gildeskal.kommune.no

Gildeskål, 5. november 2021

Geir Mikkelsen
Kommunedirektør

1. Om plandokumentene

Dette dokumentet skal gi et godt beslutningsgrunnlag for framtidig styring og utvikling av Gildeskål kommune ved at det i ett og samme dokument integreres følgende tema og beslutninger:

- Samfunnsplanens handlingsdel 2022-2025
- Økonomiplan 2022-2025
- Budsjett 2022

Gildeskål kommune har et omfattende planverk og 2016 var det første året hvor kommunen aktivt og systematisk tok i bruk dette plansystemet. Plansystemet, med kunnskapsgrunnlaget i bunn, legger grunnlaget for kommunens handlingsdel og økonomiplan.

Mye av planverkarbeidet foregår isolert innenfor en virksomhet eller et prosjekt. Ofte vil tiltakene som er utarbeidet i planene ha økonomiske konsekvenser og ethvert tiltak som skal gjennomføres må finansieres, uansett om det dreier seg om drifts- eller investeringstiltak. Dette gjøres i budsjett og økonomiplanarbeidet. Det er altså ikke før tiltakene i planene blir realitetsbehandlet i budsjettet at vi kan si at de prioriteres eller ikke.

Noen tiltak får konsekvenser ut over ett år. Disse tiltakene synliggjøres i årsbudsjettet og i økonomiplan. For å sikre den økonomiske handlefriheten må kommunen ha en formening om hvordan finansieringen skal være på sikt.

Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanen er et redskap som skal gjøre det mulig å binde planene sammen og knytte dem til de finansielle mulighetene kommunen har, eller regner med å skaffe seg. Det knytter seg større usikkerhet til planer som gjelder for flere år frem i tid enn til et årsbudsjett. Det er derfor naturlig at økonomiplanen er enklere og mindre detaljert enn et årsbudsjett. Det betyr at det i økonomiplanen vil være naturlig å fokusere på rammer og større enheter av inntekts- og utgiftstyper. Økonomiplanen er dermed en forenklet oversikt over ressursanskaffelser og ressursanvendelse på lengre sikt.

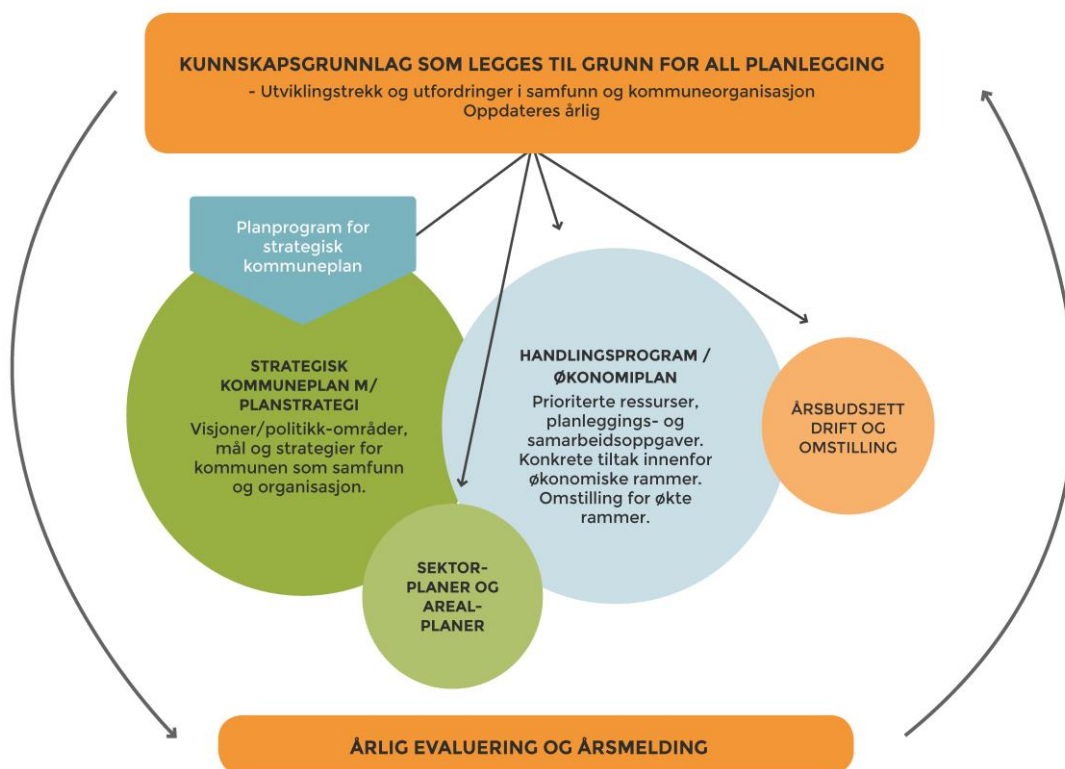
Økonomiplanen må sees i sammenheng med kommunens øvrige planverk, årsmeldinger, årsberetninger og budsjettdokumenter. De er alle viktige bakgrunnsdokumenter i arbeidet med handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanen.

Budsjett 2022 er en naturlig konsekvens av prioriterte tiltak. Her føres inntekter og utgifter knyttet til de tiltak som er prioritert.

1.1 Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanens plass i plan og budsjettssystem

Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanens rolle i kommunens plan- og budsjettssystem kan illustreres som vist i figuren under.

Gildeskål kommunes plansystem (ref. Utviklingskompetanse AS)

4-ÅRS SYKLUS	ÅRLIG SYKLUS	KONTINUERLIG
Langsiktig og strategisk planlegging	Prioritering av tiltak og organisering	Gjennomføring av tiltak og endringer
Strategisk planlegging	Taktisk planlegging	Operativ planlegging
Plan- og bygningloven	Kommuneloven	Kommuneloven m.m

Handlingsdelen og økonomiplanen skal bygge på de fysiske planene og de generelle og sektorielle målene som er nedfelt i den langsiktige delen av *kommuneplanen*. Visjonen i kommuneplanen er:

«Levende samfunn fra hav til fjell»

1.2 Lovkrav til handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanen

Plan- og bygningsloven (PBL) setter krav om at samfunnsdelen skal ha en handlingsdel. PBL § 11-1 sier at kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen, etter kommuneloven § 14-2 bokstav a, kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter PBL § 11-1.

Handlingsdelen er et viktig strategisk verktøy som kan brukes til å sikre gjennomføring av kommuneplanens samfunnsdel. Handlingsdelen konkretiserer handlingsmål og tiltak knyttet til samfunnsdelens visjoner, strategier og mål. Slik legges føringer for utviklingen i kommunen og grunnlaget for kommunens konkrete prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver innenfor kommunens økonomiske handlingsrom de neste fire år. Gjennom denne konkretisering kan kommunens innbyggere lettere forstå prioriteringene i planen, og planen blir mer operativ for kommunestyret. Dette er i samsvar med plikten etter kommuneloven § 14, som stiller krav om at kommuner skal utarbeide en fireårig plan for sin egen økonomi, med oversikt over forventede inntekter, bruken av midlene og prioriterte oppgaver. Dermed åpner plan- og bygningsloven opp for at planlegging av den daglige drift og prioritering av tjenesteområdenes tiltak i økonomiplanperioden kan samordnes med gjennomføringen av handlingsdel til kommuneplanen. Kommunen kan derfor velge å la tjenesteområdenes årsbudsjett og økonomiplan etter kommunelovens kapittel 14 inngå i handlingsdelen. Det er denne metoden som ligger til grunn for handlingsdelen og økonomiplanen som kommunedirektøren legger frem. Budsjett og økonomiplan skal ses på som et økonomisk handlingsprogram på kort og på mellomlang sikt, og viser hvordan kommunen tenker å arbeide for å nå mål og gjennomføre tiltak for tjenesteområdene innenfor de økonomiske rammene de neste fire år.

Kommunen er ofte avhengig av rammebetingelser som er utenfor vår kontroll. For å klare å fange opp nye eller endrede behov, er det viktig å ha et system for å oppdatere handlingsdelen slik at den ikke blir utdatert som styringsdokument. Derfor er det også pålagt å gjøre årlig vedtak om oppdatering av kommuneplanens handlingsdel. Kommunedirektøren skal jfr. kommuneloven § 14-5 rapportere til kommunestyret to ganger i året om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

Det er kommunestyret som vedtar kommuneplanens handlingsdel. Tilsvarende praksis er det for økonomiplanen etter kommuneloven § 14-3. For å oppnå en best mulig samordning av prosess og innhold, legger lovverket til grunn at det er formannskapet som innstiller til det samlede planvedtaket også når kommuneplanens handlingsdel omfatter økonomiplanen. Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret behandler den. Dette gjelder ikke for innstillinger om endring i vedtatt økonomiplan eller årsbudsjett.

Når arbeidet med kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan integreres, forutsettes det at kravene både i plan- og bygningsloven og kommuneloven etterleves. Et viktig krav er at planleggingen av virksomheten skal skje innenfor kommunens økonomiske rammer.

1.3 Øvrige sektorplaner

Kommunen har flere sektorplaner. Det er virksomhetsspesifikke planer, og for de som inneholder tiltak som må finansieres vil de realitetsbehandles i budsjettarbeidet. Nedenfor følger oversikt over prioriterte plan- og utviklingsoppgaver i kommunal regi for 2020-2023. Tabellen er hentet fra Gildeskål kommunes planstrategi 2020-2023 som ble vedtatt 18.06.2020, revidert 12.05.2021.

Stor «X» betyr at planen skal revideres. Liten «x» betyr at for disse planene skal handlingsplan/tiltaksliste behandles årlig.

Planens navn	Forrige vedtak	Behov	2020	2021	2022	2023	Ansvarlig
Langsiktig (4 år og >):							
Kunnskapsgrunnlaget	2020	Revidering	X	X	X	X	Ledergruppe
Kommuneplanens Samfunnsdel	2016	NY	X				Arealplanlegger
Kommuneplanens Arealdel	2016	Revidering		X			Arealplanlegger
Handlingsdel med økonomiplan	2019		X	X	X	X	Økonomisjef/ledergruppe
Helhetlig ROS-Analyse	2013	Revidering	X				Beredskapskoordinator
Plan for oppfølging av samfunnsikkerhet og beredskap	2016	Revidering	X				Beredskapskoordinator
Trafikksikkerhetsplan	2019	Revidering	x	x	x	X	Arealplanlegger
Kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv	2019	Revidering	x	x	x	X	Folkehelsekoordinator
Oversiktsdokument for folkehelsesituasjon	2019	Revidering		X		X	Folkehelsekoordinator/ledergruppe
Ruspolitisk plan med alkoholpolitisk handlingsplan	2017	Revidering	X				Helse og omsorg/Politisk sekretariat
Reiselivsstrategi		NY		X			Kommunedirektør/SNU
Personalpolitisk Handlingsplan		Revidering	X				Personal og organisasjon
Arkivplan	2015	Rulleres ved behov					Politisk sekretariat
IKT Plan	2016	Årlig rullering av tiltaksdel	X	x	x	x	IKT
Kulturminneplan		NY		X			Kultur
Klima- og miljøplan		NY			X		Teknisk
Oppvekstplan		NY			X		Familie, oppvekst og kultur
Helse- og omsorgsplan		NY			X		Helse og omsorg
Bolystplan		NY				X	Ledergruppe
Kortsiktig (< 4 år):							
Beredskapsplan for kommunal kriseledelse	2017	Revidering	X	X	X	X	Beredskapskoordinator

Plan for helsemessig og sosial beredskap	2017	Revidering	X	X	X	X	Helse og omsorg
Smittevernplan inkl. tuberkulosekontrollprogram	2015			X			Helse og omsorg
Beredskapsplaner skoler	2018		X	X	X	X	Familie, oppvekst og kultur
Beredskapsplan vannforsyning	2017	Revidering		X			Teknisk
Boligpolitisk plan	2016	Revidering Handlingsdel		X		X	Helse og omsorg/Teknisk
Vedlikeholdsplan for tekniske bygg og kommunale anlegg	2020	Revidering			X	X	Teknisk
Overordnet ernæringsplan	2016		X				Helse og omsorg
Kompetanseplan	2014		X				Personal og organisasjon
Reguleringsplaner, kommunal regi							
Nygårdsjøen/Ertenvåg havn	1991	Revidering			X		Arealplanlegger
Sørarnøy Sentrum	1985	Revidering				X	Arealplanlegger
Sørarnøy havn		Revidering	X				Arealplanlegger
Sundsfjorddalen		NY				X	Arealplanlegger
Gang- og sykkelvei Mårnes-Sandhornøy skole		NY		X			Arealplanlegger
Gang- og sykkelvei Inndyr sentrum		NY		X			Arealplanlegger
Gildeskål kirkested		NY	X				Arealplanlegger
Vågsosen havn		NY		X			Arealplanlegger
Kråkneshaugen, Sandhornøy		NY		X			Arealplanlegger
Øya		Revidering		X			Arealplanlegger
Skeineshaugen		Revidering		X			Arealplanlegger

1.4 Organisering av arbeidet og prinsipper som er lagt til grunn

Arbeidet med årsbudsjett 2022, handlingsdel og økonomiplan 2022-2025 er omfattende. Kommunedirektørens ledergruppe bestående av kommunedirektør, kommunalsjef helse og omsorg, kommunalsjef familie, oppvekst og kultur, kommunalsjef teknisk og kommunalsjef økonomi og administrasjon, har alle hatt ansvar og arbeidet med dette dokumentet og innholdet i budsjett, handlingsdel og økonomiplan. Kommunedirektørens fagressurser i staben har bidratt på spesifikke områder.

Kommunedirektørens ledergruppe har arbeidet med dette sammen og hver for seg med sine mellomledere. Hovedprioriteringene og retningen i budsjettet er utarbeidet i samråd med virksomhetslederne. Hovedretningen er en videreføring av dagens drift, da det foreløpig ikke er utpekt en retning som gir endringer i økonomiplanperioden.

Naturligvis har det vært størst fokus på de nærmeste årene da vi her har informasjon av høyere kvalitet.

I arbeidet med budsjett 2022 er det tatt utgangspunkt i konsekvensjustert budsjett for 2021 (som består av opprinnelig budsjett 2021 med de endringene som er vedtatt til og med tertialrapport 1).

Kommunedirektørens ledergruppe har samlet vurdert, med bakgrunn i kommuneplanens samfunnsdel, hvilke tiltak som er viktigst for kommunen som helhet å satse på. Nye tiltak som kommunedirektøren foreslår, både innenfor drift – og investeringsbudsjettet, er omforent i kommunedirektørens ledergruppe.

Gildeskål kommunens årsbudsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025 er satt opp i tråd med kommuneloven og de anbefalingene som gis av foreningen for god kommunal regnskapsskikk. Det er gjort konkrete vurderinger i forhold til forsiktighet og vesentlighet. Beregninger som ligger til grunn er enten gjort av kommunedirektørens ledergruppe eller samarbeidspartnere. Makroøkonomiske betraktninger som ligger til grunn for våre egne beregninger er i det vesentlige gjort av andre, som f.eks SSB, KS, KLP, samarbeidende banker og andre.

2. Kommuneplanens mål og sentrale føringer for handlingsdel og økonomiplan

Kommuneplanens samfunnsdel gir retningen for utviklingen i Gildeskål kommune. Ved å samles om en felles forståelse av hva Gildeskålsamfunnet er, og hva vi ønsker å oppnå, kan vi jobbe i fellesskap for å nå målene.

Gildeskål kommune skal være en samfunnsbygger, gjennom å være en god tjenesteleverandør, forvalter, myndighet og arbeidsgiver.

Samtidig skal vi være en kommune som sikrer bærekraftig drift og utvikling, ved å jobbe for å oppnå det gode liv i dag, uten at det går på bekostning av kommende generasjoner.

Målene som settes i samfunnsplanen er steg på veien mot visjonen. Strategiene er virkemidlene for å nå målene.

Planen er bygd opp med visjon, fokusområder som inkluderer utvalgte bærekraftsmål, og for hvert fokusområde er det utarbeidet mål og strategier for å komme oss dit vi skal. Fokusområdene er som følger:

Sammen skaper vi fremtiden - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe for å nå målene sammen

Like muligheter til gode liv for alle - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe med menneskene

Robuste tettsteder - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe med stedene

Et allsidig næringsliv - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe med næringsutvikling

På lag med naturen - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe med natur og miljø

Gildeskål kommune har med FNs bærekraftsmål i den kommunale planleggingen. Hvert fokusområde i samfunnsplanen har innarbeidet ett eller flere bærekraftsmål.

Sammen skaper vi fremtiden

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Helhetlig og kunnskapsbasert arbeid i kommuneorganisasjonen	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbeide og arbeide tverrsektorielt - Ha felles forståelse, felles fokus og dra i samme retning - Tilrettelegge for medvirkning – og involveringsprosesser for alle innbyggere - Sikre at alle tjenestevirksomheter inkluderer og vektlegger folkehelse og FNs bærekraftsmål i sine planverk. Politiske saker skal vurderes ut fra bærekraftsmål. - Lage tydelige og målrettede planer gjennom prosesser basert på kunnskap og medvirkning - Ha fokus på å rekruttere, beholde og utvikle gode medarbeidere - Sikre robuste og levende kompetanseutviklingsplaner og rekrutteringsstrategier - Bestrebe høy formal- og realkompetanse og være konkurransedyktig i arbeidsmarkedet
Innbyggerne er stolte av kommunen sin	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeide for økt stolthet og tilhørighet til Gildeskålsamfunnet og stimulere til positivt fremsnakk - Bidra til fellesskapet og frivillig arbeid - Skape grunnlag for menneskers mestring og trivsel
Kommunes medarbeidere skal ha fokus på omdømmebygging	<ul style="list-style-type: none"> - Ha kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – innbyggerne - Løpende nyskaping og utviklingsarbeid skal være et bærende element innen all tjenesteproduksjon – for å være i takt med samfunnsutviklingen - Fokus på best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende økonomiske rammer - Brukermedvirkning skal stå sentralt i tjenesteproduksjonen, gjennom brukerundersøkelser, informasjon og høringer blant innbyggerne
Gildeskål har et aktivt samfunnsliv og levende lokalmiljø	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for aktive lokaldemokrati - Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet - Ha en digital infrastruktur som er lett å bruke, og sikrer god samhandling og utveksling av informasjon mellom innbyggere og kommune
Gildeskål kommune skal ha et høyt arbeidsnærver i kommunen	<ul style="list-style-type: none"> - Fokus på et levende planverk for å sikre et inkluderende arbeidsliv og tett oppfølging av medarbeidere både i forhold til det fysiske- og psykososiale arbeidsmiljøet i organisasjonen - Skape grunnlag for mestring og trivsel gjennom tilrettelegging, fleksibilitet og raushet - Fokus på den ansattes rolle som medarbeider og kulturbygger i egen kommune – samspill og medarbeiderskap - Arbeide for at alle som er ansatt i Gildeskål kommune og ønsker en hel fast stilling skal få det
Samarbeid på tvers av kommunegrensene	<ul style="list-style-type: none"> - Fremme samarbeid med nabokommuner for å styrke regiontankegangen, og stå sterkere som arbeidsmarked og næringsutviklingsarena

Like muligheter til gode liv for alle

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
<p>Alle skal oppleve hverdagsmestring, trygghet, tilhørighet og flere leveår med god livskvalitet, helse og trivsel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prioritere forebygging, helsefremming og reduksjon av sosial ulikhet i helse og levekår - Sikre at alle innbyggere har en meningsfull hverdag og sosial støtte - Legge til rette for at folk tar sunne valg - Vektlegge innbyggernes egne ressurser og erfaringer - Jobbe for et inkluderende arbeidsliv og tilrettelagte arbeidsplasser - Skape trygge, attraktive og aktivitetsfremmende tettsteder og bomiljø - Utvikle helse- og velferdstjenester med fokus på likeverd, trygghet, stabilitet og forutsigbarhet - Forebygge skader, vold og ulykker i hjem, skole, fritid og i trafikken - Hindre utenforskap - Nulltoleranse for mobbing i hele Gildeskålsamfunnet
<p>Alle skal ha en oppvekst der de opplever mestring, tilhørighet, inkludering og aktivitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sørge for at barn og unge utvikler ferdigheter til å håndtere morgendagens samfunn - Styrke foreldres mulighet til å gi barn en trygg og god oppvekst - Motvirke barnefattigdom og arvelig fattigdom gjennom å heve kompetanse og sysselsetting hos foreldrene - Sikre at barn og unge har fritidstilbud og møteplasser som fremmer glede, mestring, aktivitet og fellesskap - Jobbe for et inkluderende skole- og barnehagemiljø på tvers av tettstedene - Sikre tidlig innsats på tvers av tjenestene - Sikre at barn og unge har et godt tilbud innenfor psykisk helse - Jobbe for at alle barn og unge opplever mestring på skole og i barnehage - Arbeide for å sikre høy formalkompetanse i skoler og barnehager - Forebygge frafall i videregående skole - Styrke identitetsfølelse og stolthet blant elever, ansatte og foresatte for sin skole/barnehage - Framsnakke hverandre
<p>Alle skal ha en verdig og trygg alderdom- Leve hele livet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for frivillighet, deltagelse og inkludering slik at eldre kan fortsette å være en ressurs for samfunnet også etter at de er ute av arbeidslivet - Legge til rette for å kunne bo hjemme så lenge som mulig - Sikre trygghet og forutsigbarhet i helsetjenester og servicetilbud - Sørge for møteplasser som fremmer aktivitet og sosial kontakt - Arbeide for høy formalkompetanse blant helsepersonell - Sørge for opplevelse av å bli hørt og tatt på alvor - Sikre god informasjon og mulighet for medvirkning - Legge til rette for valgfrihet i helse- og omsorgstjenestene - Legge til rette for universelt utformede turstier i nærmiljøet med merking, skilting og informasjon, samt fiskeplasser for personer med nedsatt funksjonsevne der dette er mulig - Sikre kulturtilbud og felles aktiviteter alle kan delta på - Øke kontakten mellom eldre og unge i kommunen

Robuste tettsteder

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Alle skal bo godt i rauser og aktive lokalsamfunn	<ul style="list-style-type: none"> Tilgjengelighet for alle! Et viktig grunnlag for aktivitet, deltakelse og et inkluderende samfunn er universell utforming. Universell utforming bygger på prinsippet om at alle mennesker, så langt det lar seg gjøre, skal ha like muligheter til å benytte seg av produkter, bygg og uteområder. Hensynet til universell utforming skal ivaretas i alt kommunalt planarbeid. Tilbud og muligheter i kommunen skal synliggjøres både på nett og gjennom en god og tydelig skilting. Målet er tilgjengelighet for alle i alt vi gjør. Fremme frivillighet og deltakelse ved å mobilisere lokalsamfunnens ressurser med vekt på innbyggernes egne kompetanser og erfaringer Planlegge og utvikle universelle grøntområder, friluftsområder og møteplasser som er tilgjengelige for alle Åpne offentlige rom for variert bruk og skape møteplasser for økt utfoldelse, rekreasjon og sosialt fellesskap på tvers av alder, livssyn og etnisk bakgrunn Sikre muligheter for friluftsliv og rekreasjon i nærområdet Jobbe for økt opplevelse av fellesskap på tvers av tettstedene
Satse på sentrumsutvikling og tettstedssnær boligutvikling	<ul style="list-style-type: none"> Sikre arealer som gir Gildeskål bedre utviklingsmuligheter Fortetting av bebygde områder Etablere gang- og sykkelveier i tettsteder for å øke trafikksikkerheten, fremme fysisk aktivitet og redusere bilkjøring Etablere flere attraktive boligtomter som gjør det mulig å realisere bygging av eget hjem i Gildeskål
Gildeskål er et attraktivt sted å bo, spesielt for mennesker i etableringsfasen	<ul style="list-style-type: none"> Legge til rette for boligutvikling slik at det er rom for befolkningsvekst Gildeskål kommune skal, både som egen aktør og gjennom tilrettelegging og i samarbeid med private aktører, sikre et bredt og tilstrekkelig botilbud som treffer de ulike målgruppene Det skal være boliger for alle livsfaser, i varierte og trygge bomiljø Kommunen skal medvirke til å skaffe boliger til vanskeligstilte personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet Inkludere tilflyttere på arbeidsplassen og i lokalsamfunnet
Ha gode kultur- og fritidstilbud for alle innbyggere	<ul style="list-style-type: none"> Legge til rette for lek, aktivitet, kulturtilbud, naturopplevelser og fritidstilbud for alle, med hovedfokus på barn og unge Utvikle pilgrimsleden, Gildeskål kirkested og andre kultur- og møteplasser Informere og inkludere lokalbefolkningen i Gildeskål i kirkestedprosjektet Stimulere til aktiv bruk av naturen og Láhko nasjonalpark
Ha en moderne infrastruktur, også digital, som er tilpasset innbyggernes behov	<ul style="list-style-type: none"> Arbeide for et utvidet kollektivtilbud med større forutsigbarhet og samordning Arbeide for gode og forutsigbare kollektivtilbud internt og ut av kommunen for alleinnbyggere, med særlig tilrettelegging for barn, unge, eldre og arbeidspendlere Etablere gatelyst på steder hvor folk oppholder seg Systematisk arbeide for å ha en høy kvalitet på det kommunale vei- og veilysnettet Ha moderne og godt utbygd strømmnett, mobilnett og internettforbindelse i hele kommunen Helhetlig og koordinert infrastrukturbygging, som sikrer tilgang på rent vann og forsyningssikkerhet for strøm

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Gildeskål er en trygg kommunemed god beredskap mot uforutsette hendelser	<ul style="list-style-type: none"> - Samfunnssikkerhet og beredskap skal vurderes i alle virksomheter og planprosesser med kartlegging av risiko- og sårbarhet - Kommunen skal ha en oppdatert ROS-analyse - Kommuneorganisasjonen skal ha fokus på samfunnssikkerhet og beredskap gjennom beredskapsplaner, rutiner, kompetanseutvikling og årlige øvelser - Gjennom samarbeid skal kommunen planlegge og forberede beredskapstiltak for å kunne forebygge og håndtere enhver krise som kan oppstå i Gildeskål

Et allsidig næringsliv

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Kommunen har arbeidsplasser med utgangspunkt i Gildeskåls naturlige fortrinn	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for de som ønsker å skape opplevelsesarbeidsplasser i Gildeskål - Arbeide for å styrke tjeneste- og servicearbeidsplasser spesielt rettet mot Gildeskåls fritidsbeboere - Aktivt støtte opp under de eksisterende kompetansemiljøene i kommunen - Satse på havbruk og fiskeri, aktive fiskerihavner - Satse på fornybar energi - Videreutvikle nærheten til Bodø og Meløy
Naturressursene i Gildeskål er bedre utnyttet i en næringslivssammenheng	<ul style="list-style-type: none"> - Låhko nasjonalpark som naturlig reiselivsmål - Gjøre Låhko nasjonalparks kvaliteter kjent både lokalt, regionalt og nasjonalt, gjennom å ta i bruk merkevare, logo og designmanual for Gildeskål som nasjonalparkkommune - Videreutvikle innfallspørt til Låhko nasjonalpark fra Sundsfjord - Bruke merkevaren nasjonalparkkommune til lokal verdiskaping knyttet til tettstedene i kommunen - Etablere infrastruktur for sanitær, avfallshåndtering og parkering som imøtekommer behovene som følger med økt turisme
Kommunen har en tydeligere identitet, profilering og merkevarebygging for verdiskaping; spesielt innenfor reiselivsnæringen	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle Gildeskål kirkested til et fyrtårn for reiselivet, en «Reason to go» - Etablere en regional og nasjonal synlighet i turistinformasjon - Informasjon og skilting av attraksjoner, severdigheter og servicefunksjoner, spesielt langs kystriksveien - Fremme og stimulere til kreative samarbeid på tvers av ulike næringsgrener - Arbeide for et økt regionalt samarbeid om profilering
Etablere og videreutvikle innovative partnerskap mellom kommunen, næringslivet, forskningsmiljø og innbyggerne	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle politikk og virkemidler for gründerskap og næringsetablering - Understøtte innbyggere og næringslivets behov knyttet til positiv vekst og samfunnsutvikling, på en profesjonell og effektiv måte - Kommune og næringsliv skal ha økt bevissthet rundt sammenhengen mellom verdiskaping og bosetting, og samarbeide aktivt om levende lokalsamfunn - Informere elever ved videregående skole om jobber i kommunen
Ivareta ressursgrunnlaget og legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling i primærnæringene	<ul style="list-style-type: none"> - Ivareta natur- og kulturlandskaper samt produktiv jord og skog - Sikre areal- og naturgrunnlaget for beitenæringene, aktiv bruk av rovdyrhemmende tiltak

På lag med naturen

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
<p>Fokus på utfordringer knyttet til klimaendringer og miljø</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ha en god og samordnet arealplanlegging for reduserte klimautslipp – Ta hensyn til klimaendringer ved etablering av nye boligområder og infrastruktur – Ta i bruk miljøvennlige og egnede tekniske og digitale løsninger for styring av kommunens energiforbruk i bygg og lokal transport – Ivareta byrom og blågrønn infrastruktur med stier og turveier som sikrer naturverdiene, hensynta overvann og legge til rette for fysisk aktivitet og naturopplevelser for alle¹ – Legge til rette for ladestasjon for miljøvennlig transport – Gjøre det lettere å gå og sykle gjennom etablering av gang- og sykkelveier – Videreutvikling av avfalls- og kildesortering, og tilrettelegge for kildesortering i alle kommunale bygg – Kommuneorganisasjonen skal være miljøbevisst ved innkjøp av varer og tjenester – Tilrettelegge for å opprettholde og styrke lokal matproduksjon, og økt tilgjengelighet for lokale produkter – Se potensialet i eksisterende bygg som foretrukket alternativ framfor å bygge nytt
<p>En tydelig klima- og miljøpolitikk</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kommunen som organisasjon skal være et miljøfyrtårn – Kommunen skal inspirere andre bedrifter til å bli miljøfyrtårn – Kommunen skal ha et levende og oppdatert planverk for klima og miljø – Kommunen skal ha fokus på reduksjon av klimagassutslipp i klima- og miljøplanen for å støtte opp om Norges klimamål mot 2030
<p>Sikre naturmangfoldet og kulturlandskapet</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Forvalte arealer på en forutsigbar måte – Bevare naturlige karbonlagre (dvs. myr og skog i vekst) der det ikke er landbruksinteresser – Bevare inngrepsfrie og sårbare områder – Ivareta naturmangfoldet med en føre-var-holdning til utsatte plante- og dyrearter, kretsløp og naturtyper – Sikre nærhet til naturen, tilgjengeliggjøre attraktive naturområder – Forhindre gjengroing av kulturlandskap – Verne kulturminner og kulturmiljøer, herunder steder det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til, slik at deres historiske verdier og bruksverdier aktiviseres i samtiden og for fremtidige generasjoner – Tilrettelegge for friluftsliv ved sjøen, og allmennheten skal sikres tilgang til strandsonen og sjøfronten – Kommunen skal være en aktiv aktør i forvaltningen av kommunens verneområder
<p>Tilrettelegge for naturopplevelser og rekreasjon for alle</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Sikre sammenhengende grønnstruktur og naturområder for fremtiden – Sikre og tilrettelegge nye friområder og forhindre gjengroing av eksisterende – Ha fokus på Gildeskål kommune som nasjonalparkkommune og de friluftskvalitetene vi har å by på som er tilgjengelig for alle

¹ I blågrønn infrastruktur kombineres fagfeltene vann, urban natur, landskapsarkitektur og byplanlegging for å finne løsninger på lokale klimautfordringer, som oversvømmelser, store regnskylt og tørke. Eksempelvis kan dette være å tilpasse parker, elver eller bekker slik at de tar unna overvann på en naturlig måte. <https://no.ramboll.com/tenester/nytt/tilno/blaugronn-infrastruktur>

2.1 Sentrale- og regionale myndigheters føringer til kommunen

Gildeskål kommune er en leverandør av velferdstjenester, myndighetsforvalter, samfunnsplanlegger og demokratisk arena. Det er Stortinget og Regjeringen som vedtar lover og forskrifter som vi som kommune må forholde oss til ved utøvelse av oppgaver.

12. oktober la regjeringen frem sitt forslag til statsbudsjett for 2022. I forslaget legges det føringer for kommunesektorens økonomiske ramme. Nedenfor redegjøres det for hovedtrekkene på de elementene som er av interesse i forhold til kommunens budsjett.

Kommunesektorens inntekter 2022

De frie inntektene til kommunene består av rammetilskudd og skatteinntekter. Nivået på de frie inntektene blir bestemt ut fra pris- og lønnsvekst, vekst i frie inntekter, innlemming av øremerkede tilskudd, satsinger over rammetilskuddet og korreksjon av rammetilskudd for oppgaveendringer. Når nivået på samlet frie inntekter er satt, kommer en fram til størrelsen på samlet rammetilskudd ved å trekke anslaget for skatteinntekter fra nivået på samlet frie inntekter.

Det overordnede formålet med inntektssystemet er å bidra til at kommunene kan gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne. Ved fordelingen av rammetilskudd tas det hensyn til strukturelle forskjeller i kommunenes utgifter (utgiftsutjevning) og forskjeller i skatteinntektene (skatteutjevning).

I statsbudsjettet legges det opp til en realvekst i kommunens frie inntekter i 2022 med 1,6 mrd. Kroner.

Den samlede pris- og kostnadsveksten (kommunal deflator) anslås til 2,5 prosent fra 2021-2022, hvorav lønnsvekstanslaget er 3,2 prosent og utgjør i overkant av 60 prosent av deflatoren, mens den kommunale prisveksten ut fra dette kan anslås til i størrelsesorden 1,6 %.

KS har utarbeidet ny prognosemodell med utgangspunkt i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022. På neste side vises Gildeskål kommunes del av kommunesektorens frie inntekter. Beløpene er lagt inn i budsjett og økonomiplan.

GILDESKÅL	InngangA1	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
GILDESKÅL	1838									
<i>2022-prisnivå for årene 2023-2025</i>							PROGNOSE			
1000 kr		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)		48 211	49 246	49 239	48 408	49 418	49 508	49 750	49 762	
Utgiftsutjevningen		31 052	32 634	34 210	32 926	32 831	32 852	32 878	32 873	
Overgangsordning - INGAR		1 612	188	-106	600	1 416	-	-	-	
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse, barnevernsreform, bortfall eiendomsskatt og arbeid		253	284	1 034	879	934	884	574	515	
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen		-	-	-	-	-	-	-	-	
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester		-	-	-	-	-	-	-	-	
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker		-	-	-	-	-	-	-	-	
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd		3 461	3 512	3 584	3 629	3 573	3 566	3 566	3 566	
Storbytilskudd		-	-	-	-	-	-	-	-	
Småkommunetillegg		5 543	5 698	5 875	6 034	6 034	6 034	6 034	6 034	
Sør-Norge tilskudd (kommuner med over 3 200 innb)		-	-	-	-	-	-	-	-	
Regionsentertilskudd		-	-	-	-	-	-	-	-	
Veksttilskudd		-	-	-	-	-	-	-	-	
Ordinært skjønn		-	-	-	-	-	-	-	-	
Ekstra skjønn fra KMD - ressurskrevende tjenester		-	-	-	-	-	-	-	-	
Skjønn fra KR D - komp. bortfall veksttilskudd kommunesammenlåing		-	-	-	-	-	-	-	-	
Ekstra skjønn KMD, inkl. ufrivillig alene kommuner, infrastruktur, retaksering prod.utsyr mv, bortfall eiendomsskatt produksjonsutstyr		199	196	-	-	-	-	-	-	
Koronapandemi - tilleggsbevilgninger gjennom innbyggertilskuddet (skjønn statsforvalteren, linje 42, kommer i tillegg)				2 578	2 904					
Stortinget saldering budsjett 2018 - 2021		7	-90		102					
RNB 2021 - endringer i rammetilskudd (utenom koronapandemi)					78					
RNB 2018, 2019 og 2020, samt nysaldering 2018 og 2020 (utenom koronapandemi)		36	30	442						
Sum rammetilsk uten inntektsutj og ekstra skjønn statsforvalter		90 374	91 699	96 856	95 560	94 206	92 844	92 802	92 750	
Netto inntektsutjevning		7 644	6 825	5 730	7 612	7 561	7 561	7 561	7 561	
Sum rammetilskudd for ekstra skjønn fra statsforvalteren		98 018	98 524	102 586	103 172	101 767	100 405	100 363	100 311	
Rammetilskudd - endring i %			0,5	4,1	0,6	-1,4	-1,3	-0,0	-0,1	
Skatt på formue og inntekt		50 262	52 828	52 335	55 803	55 406	55 406	55 406	55 406	
Skatteinntekter - endring i %			5,11	-0,93	6,63	-0,71	-	-	-	
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)		-	-	-	-	-	-	-	-	
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet) ekskl. ekstra skjønn fra statsforvalteren		148 280	151 352	154 921	159 000	157 200	155 800	155 800	155 700	
					(avrundet totalsum ut fra at skatt kun er et anslag)					
Sum - endring i %			2,1	2,4	2,6	-1,1	-0,9	-	-0,1	
Endring ekskl. covid-19 bevilgning				0,7	2,5	0,7				
<u>EKSTRA SKJØNN TILDELT AV STATSFORVALTEREN (kommer i tillegg til linje 37)</u>										
<i>Covid 19 pandemi</i>				379	-					
<i>Flomforebygging</i>				-						
<i>Ufordelt skjønn fra Grønt hefte - fordeles i løpet av året</i>				1 000	-					

Innbyggertilskudd blir først fordelt med likt beløp pr innbygger. Dette beløpet er kr 26 133 i 2022 (24 761 i 2021). Det er innbyggertallet pr 1.7.2021 som blir bruk i beregningen. For Gildeskål kommune utgjør dette 26 133 kroner x 1 891 innbyggere = 49 418 488 (kr 48 408 000 i 2021)

Gjennom **utgiftsutjevningen** omfordes innbyggertilskuddet mellom kommunene ved hjelp av behovsnøkkelen. Midlene omfordes fra kommuner med lavt beregnet utgiftsbehov til kommuner med høyt utgiftsbehov. Utgiftsutjevningen skal gi kompensasjon for forskjeller i utgiftsbehov som kommunene ikke kan påvirke selv. Behovsindeksen forteller noe om hvor dyr en kommune er å drive i forhold til landsgjennomsnittet. Den samlede behovsindeksen er beregnet ved hjelp av et sett kriterier og vektorer som sier noe om hvorfor utgiftene varierer. Indeksen brukes videre til å beregne kommunens trekk eller utlegg i utgiftsutjevningen. Gildeskål kommune har en samlet behovsindeks på 1,2844 (1,2874 i 2021). Landsgjennomsnittet er 1. Det betyr at Gildeskål kommune blir kompensert med tilsammen 31,8 mnok (32,9 i 2021) for høyt utgiftsbehov.

Endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og systemendringer i inntektssystemet kan for enkeltkommuner føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste.

Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal skjerme kommunene mot slike endringer. Gildeskål kommunes vekst i rammetilskuddet fra 2021 til 2022 er -169 kroner per innbygger (-890 i 2021), og kommunen får derfor 797 kroner per innbygger gjennom inntektsgarantiordningen. Alle kommuner er med på å finansiere inntektsgarantiordningen og blir trukket med et likt beløp per innbygger i innbyggertilskuddet. For 2022 er trekket på kr 48 kroner per innbygger (kr 38 i 2021). For Gildeskål kommune utgjør inntektsgarantiordningen 749 kr x 1891 innbyggere = 1 416 080 (kr 600 130 i 2021).

Noen enkeltsaker fordeles ikke etter inntektssystemets ordinære kriterier, men gis en **særskilt fordeling**. For 2022 gjelder det helsestasjon og skolehelsetjenesten med 265 000, kompensasjon for endringer i regelverk for eiendomsskatt kr 415 000 og barnevernsreform kr 254 000. For Gildeskål kommune utgjør dette til sammen kr 934 000 (kr 879 000 i 2021).

Distriktstilskudd Nord-Norge gis til kommuner i Nord-Norge. Tilskuddet går til alle kommuner i Namdalen og de to nordligste fylkene og gis som en sats per innbygger. Satsen differensieres mellom ulike områder. I tillegg gis det et **småkommunetillegg** til kommuner med under 3 200 innbyggere. Dette tillegget gis med en sats per innbygger, som differensieres etter distriktsindeksen. Samlet utgjør dette 9,6 mnok i 2022 (9,663 mnok i 2021) for Gildeskål kommune.

Skatteinntektene er for Gildeskål kommune anslått til 63 mnok i 2022 (61,9 mnok i 2021, inkludert **inntektsutjevning**). Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene for 2022 før i januar 2023, er det gjort et anslag på hvor store skatteinntektene for 2022 vil være. I anslaget er det tatt utgangspunkt i nivået på skatteinntektene i 2020. For den enkelte kommune er skatteanslaget for 2022 deretter framskrevet i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget. Det betyr at det blir forutsatt en lik skattevekst per innbygger, med fordeling som i 2020. Etter hvert som skattetallene foreligger omfordes skatteinntekter mellom kommunene, for å utjevne forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene.

3. Kommunens rammebetingelser

Planlegging av aktivitet forutsetter at vi har et bilde av utviklingen frem i tid. Den historiske utvikling kan gi en klar indikasjon på den fremtidige utvikling. De forhold som er av størst interesse i økonomiplansammenheng er utvikling i antall innbyggere og bosetningsmønster. Også den demografiske sammensetningen er viktig i forhold til planlegging av investeringer og fremtidig tjenestetilbud.

Økonomiske nøkkeltall må også legges til grunn når en skal planlegge investeringer og fremtidig tjenestetilbud. Utviklingen i innbyggertall gir umiddelbare utslag i inntektssiden (rammetilskudd). Utgiftssiden er mer statisk. Økonomiske nøkkeltall sier noe om hvordan kommunen har forvaltet sine verdier samtidig som de viser hvilket handlingsrom kommunen har for å møte fremtidige utfordring.

Gildeskål kommunes kunnskapsgrunnlag ble sist vedtatt i 26.06.2021.

Kunnskapsgrunnlaget samler nåværende kunnskap om Gildeskålsamfunnet, med fokus på å beskrive karakteristiske utviklingstrekk. Kunnskapsgrunnlaget skal

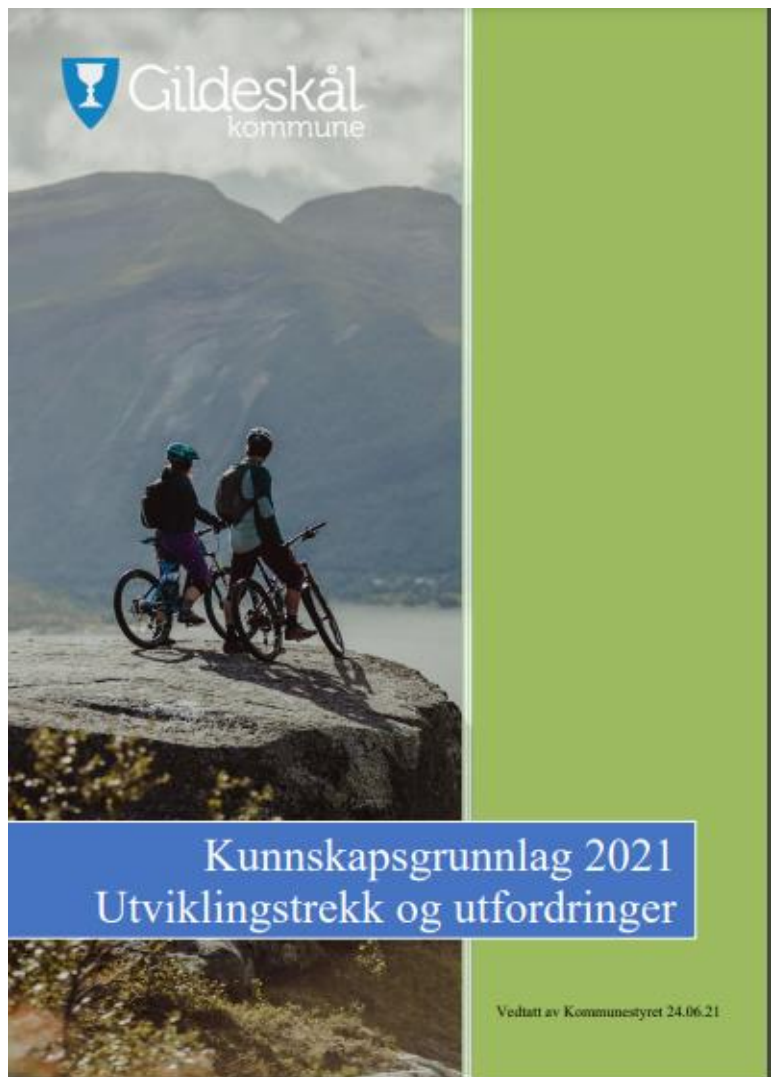
brukes som bakgrunnsmateriale for kommunal planstrategi og annet kommunalt planarbeid, det er derfor viktig å se handlingsdelen av kommuneplanen, budsjett og økonomiplan og kunnskapsgrunnlaget i sammenheng. Kunnskapsgrunnlaget er et vedlegg til dette dokumentet og ligger på kommunens hjemmeside.

<https://www.gildeskål.kommune.no/kunnskapsgrunnlag.392944.no.html>

3.1 Ny budsjettprosess, utredning og kuttforslag

I kommunestyrets sak 33/21 *Budsjett 2022-2025 refleksjoner og budsjettprosess* foreslo Kommunedirektøren en ny budsjettprosess fra og med budsjett 2023-2026.

I den nye prosessen legges det opp et løp med politisk involvering på våren, fremfor at alt gjøres på høsten slik det praktiseres i dag. Endringen innebærer at kommunen vedtar en politisk retning i en foreløpig handlingsdel av samfunnsplanen, budsjett og økonomiplan på våren. Det er omtrent på samme tid som årlig behandling av kunnskapsgrunnlaget, tertialrapport, årsregnskap og regjeringens forslag til kommuneproposisjon. I denne behandlingen kan politikken fremme sine forslag til

endringer som krever utredninger. På den måten gis administrasjonen anledning til å på forhånd utrede endringer før den endelige budsjettbehandlingen i desember.

I samme sak ba Kommunedirektøren om å få tilbakemeldinger fra politikken på fremtidsutsiktene både på drifts og investeringsiden. Dette for å prioritere hva som det skal brukes tid og ressurser på fram til budsjettframleggelsen i 2021. Kommunedirektøren fikk positive politiske signaler om denne måten å behandle budsjettet på.

Økonomiplanperioden er i hovedsak en videreføring av dagens drift og er således i tråd med tidligere politiske vedtak. Kommunedirektøren ser at en videreføring kan gå på kort sikt, men vil samtidig understreke at det ikke er en bærekraftig løsning. Utgiftsnivået øker, innbyggertallet går ned og inntektene faller. Dette er en trend som må motvirkes nå, mens vi har styrefart.

Det må jobbes mot å få flere innbyggere og mer næringsetablering, parallelt må det jobbes med å redusere utgiftsnivået. I det ligger det endringer som må forankres og vedtas politisk. I tillegg er det naturlig å se på nivå på lovpålagte tjenester, og nødvendigheten av ikke lovpålagte tjenester. I saken satte kommunedirektøren opp en liste med eksempler som er naturlig å repetere nå. Listen har også fått nye punkter.

- Bolystfondet
- Kultur
- Kulturskole
- Ungdomsklubb
- Newtonrom
- Rekrutteringstiltak
- Aviser og tidsskrifter
- Forsikring
- Full barnehagedekning
- Maks grenser – antall barn
- Bibliotek
- Folkehelse
- Frivilligsentral
- BUA
- Eiendommer
- Vedlikehold
- Priser på SFO og andre gebyrer som er underfinansiert
- Stenge barnehage på sommeren og/eller redusere åpningstider
- Samarbeid over kommunegrenser på for eksempel administrative tjenester som økonomi, IT
- Næringsarbeid – tilskudd til SNU
- Digitalisering av for eksempel servicetorg
- Redusere eller fjerne bunnfradrag på eiendomsskatt
- Tilskudd til Gildeskål vekst
- Tilskudd til Kirkelig fellesråd
- Tilskudd til Kigok
- Politisk virksomhet – utvalg
- Struktur

Utredninger og kuttforslag krever mye ressurser, skaper uro og misnøye. Kommunen har begrensede utredningsressurser i egen stab, det er derfor viktig at det pekes ut en retning. Kommunedirektøren vil derfor be om signaler på hvilke tjenester som skal utredes slik at utgiftsnivået kan reduseres.

4. Økonomiplan 2022-2025

Økonomiplanen tar utgangspunkt i kommuneplanens langsiktige mål, strategier og utfordringer og sier hvordan kommunen skal bruke ressursene for å nå målene. I dette kapitlet vil budsjett 2022 bli gjennomgått i detalj, mens i øvrige år vil kun endringene spesifiseres.

4.1 Budsjett 2022

Budsjett 2022 for Gildeskål kommune er en detaljering av første året i økonomiplan 2022 -2025.

Budsjettet er bygd opp i henhold til lov om kommuner og fylkeskommuner (**kommuneloven**) m.m., og forskrift om kommunale og fylkeskommunale årsbudsjett jfr. kommuneloven § 14 fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet.

Budsjettet er bygd opp med hovedansvarsområder (sektornivå) som gjenspeiler kommunens organisering av virksomhetsområder. Hvert virksomhetsområde er på ett siffer (HA 1, HA 2 osv.). For å ivareta best mulig økonomistyring er hvert virksomhetsområde delt opp igjen på ansvarsområder med fire siffer, som benyttes i den interne kontoplan. Budsjettet vedtas på hovedansvarsnivå (sektornivå).

Årsbudsjettets rolle i kommunens plan- og budsjettssystem er illustrert i figuren i kapittel 1.1 *Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanens plass i plan og budsjettssystem.*

Budsjett er en bindende plan for kommunens anskaffelse og anvendelse av midler. Budsjettet skal være inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Budsjettet skal være bygget opp på en slik måte at det gir kommunestyret eller de organer som kommunestyret bemyndiger, anledning til å prioritere hvordan midlene ønskes anvendt i budsjettåret. Krav til budsjettets innhold er beskrevet i kommunelovens § 14 og forskrift om økonomiplan, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 5-4 til § 5-7.

4.1.1 Kommunens drifts- og finansinntekter

Kommunens inntekter er grovt sagt sammensatt av rammetilskudd, skatteinntekter, brukerbetaling, kraftinntekter, eiendomsskatt, utbytter og finansinntekt. Tabellen under viser det kommunale inntektsgrunnlaget for Gildeskål kommune i 2022 sammenlignet med budsjett 2021 etter korrigerings i tertialrapport 1/2021. **Endringer av betydning kommenteres under.**

Inntekter	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Endring i kr	Endring i %
Rammetilskudd	-102 891 000	-101 767 000	-1 124 000	-1,09 %
Inntekts- og formuesskatt	-50 394 000	-51 406 000	1 012 000	2,01 %
Eiendomsskatt	-19 970 011	-21 470 011	1 500 000	7,51 %
Andre skatteinntekter	-6 200 000	-6 300 000	100 000	1,61 %
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-13 819 200	-30 800 000	16 980 800	122,88 %
Overføringer og tilskudd fra andre	-22 570 636	-19 390 147	-3 180 489	-14,09 %
Brukerbetaling	-7 880 164	-8 316 423	436 259	5,54 %
Salgs- og leieinntekter	-26 776 511	-28 499 307	1 722 796	6,43 %
SUM DRIFTSINNEKTER	-250 501 522	-267 948 888	17 447 366	6,96 %
Renteinntekter	-550 000	-500 000	-50 000	-9,09 %
Utbytter	0	0	0	0,00 %
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-7 000 000	-13 000 000	6 000 000	85,71 %
SUM FINANSINNEKTER	-7 550 000	-13 500 000	5 950 000	78,81 %

Skatt og rammetilskudd

Skatt og rammetilskudd er redusert med kr 112 000 sammenlignet med 2021.

Kommunen følger KS prognosemodell i beregningen av kommunens frie inntekter som er skatt og rammetilskudd. Oppbyggingen og beregning av modellen står beskrevet i kapittel 2.1 Sentrale- og regionale myndigheters føringer til kommunen.

Skatt og rammetilskudd	R 2016	R 2017	R 2018	R 2019	R 2020	B 2021	B 2021
Skatt	50,4	49,0	50,3	52,8	52,3	50,4	51,4
Rammetilskudd	95,8	98,3	97,9	98,5	101,6	102,9	101,8
Sum frie inntekter	146,2	147,3	148,2	151,3	153,9	153,3	153,2

*I skatt ligger også naturressursskatt på ca. 4 mnok. I tabellen ligger de i raden «andre direkte og indirekte skatter» sammen med konsesjonsavgiften.

Eiendomsskatt

I forbindelse med budsjettet for 2013 ble det vedtatt at eiendomsskatteinntektene skulle settes av på fond, for å synliggjøre hvor stor andel av inntektene som blir brukt til drift. Fra 2013-2021 har hele beløpet blitt benyttet til drift, og det er også nødvendig for 2022 og de øvrige årene i økonomiplanen.

Regjeringen foreslår ingen endringer i eiendomsskatteloven. Kommunene kan selv endre satser, bunnfradrag mv. innenfor de rammer loven setter. I Gildeskål kommune benyttes 7 promille på

næringseiendommer. For øvrige takstpliktige eiendommer benyttes 4 promille. Bunnfradraget er satt til 300 000.

Budsjetterte eiendomsskatteinntekter, fordelingen mellom næringseiendommer og bolig- og fritidseiendommer og skattesatsen vises i tabellen nedenfor.

Eiendomsskatt	Sats 2022	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Næringseiendommer	7,0 ‰	12,97	14,4
Bolig og fritidseiendommer	4,0 ‰	7,1	7,1
Sum		19,97	21,47

Andre skatteinntekter

Konsesjonsavgiften er økt fra 2,2 mnok, med 0,1 mnok, til 2,3 mnok. Avsetning til konsesjonsavgiftsfondet er økt tilsvarende.

Det er budsjettert med 4 mnok i naturressursskatt. Det er med andre ord ingen endring sammenlignet med 2021.

Andre overføringer og tilskudd fra staten

Tilskudd fra staten er økt med 17 mnok. Det skyldes at inntekter fra havbruksfondet er økt med 17,1 mnok og refusjon ressurskrevende bruker er økt med 0,4 mnok. Overføring fra staten på 0,2 mnok til voksenopplæringen er tatt bort da vi ikke har elever som kvalifiserer for persontilskudd og 0,3 mnok til flyktningetjenesten er tatt bort da vi ikke er flyktninger som har vært i kommunen mindre enn fem år.

Overføringer og tilskudd fra andre

Overføringer og tilskudd fra andre er redusert med 3,2 mnok. Refusjon syke- og fødselspenger er tatt ned med 1,6 mnok sammenlignet med regulert budsjett 2021. Kompensasjonsmidler til næringslivet på 0,5 mnok tatt bort da det var en ordning som var gjeldende i 2021. Refusjon fra staten til voksenopplæringen på 0,2 mnok er tatt bort da det ikke er elever som kvalifiserer til grunntilskudd i 2022 og refusjon til barnehager på 0,2 mnok er tatt bort da det ikke er en refusjon vi får i 2022.

Brukerbetalinger

Brukerbetalinger er økt med 0,4 mnok. Det er en økning på 0,25 mnok på institusjon og 0,22 mnok på Inndyr barnehage som skyldes økt antall barn. Forøvrig er det små justeringer i brukerbetalinger.

Salgs og leieinntekter

Salgs og leieinntekter har økt med 1,7 mnok. Konsesjonskraftsinntektene er økt med 1 mnok, gebyr for vann er økt med 0,8 mnok og avløp med 0,3 mnok.

Kommunen leier leiligheter til videre utleie. Når disse leieavtalene går ut vil de ikke videreføres. Utleieutgiftene vil derfor reduseres, og husleieinntektene vil reduseres med 0,4 mnok.

Renteinntekter og gevinst finansielle instrumenter

Det er budsjettetert med en avkastning på finansporteføljen på 13 mnok, som er 5 mnok mer enn i 2021. Det står mer om finansforvaltningen i kap. 4.4 Finansforvaltning.

4.1.2 Kommunes drifts- og finansutgifter

Kommunes utgifter består i hovedsak av lønnsutgifter, kjøp av tjenester, renter og avdrag på lån, samt avsetninger til fond. Tabellen under viser budsjetterte utgifter til Gildeskål kommune i 2022 sammenlignet med 2021. Endringer av betydning kommenteres under.

Utgifter	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Endring i kr	Endring i %
Lønnsutgifter	143 052 274	143 626 249	573 975	0,40 %
Sosiale utgifter	21 977 677	21 740 326	-237 351	-1,08 %
Kjøp av varer og tjenester	58 974 981	60 926 996	1 952 015	3,31 %
Overføringer og tilskudd til andre	20 630 969	18 754 488	-1 876 481	-9,10 %
Avskrivninger	16 000 000	20 000 000	4 000 000	25,00 %
SUM DRIFTSUTGIFTER	260 635 901	265 048 059	4 412 158	1,69 %
Renteutgifter	3 811 500	4 121 500	310 000	8,13 %
Avdrag på lån	12 053 080	13 403 080	1 350 000	11,20 %
SUM FINANSUTGIFTER	15 864 580	17 524 580	1 660 000	10,46 %

Lønnsutgifter

Lønnsutgiftene er økt med 0,6 mnok sammenlignet med 2021. Det er satt av 2,5 mnok til lønnsoppgjøret i 2022, det er 0,5 mnok mindre enn i 2021.

Ansiennitetsopprykk som får virkning for 2022 er innarbeidet. Det jobbes kontinuerlig med å øke deltidsstillingene til heltidsstillinger. Dette øker ikke totale lønnsutgifter, men finansieres innenfor driften.

Lønnsutgiftene på helse og omsorg er økt med 2 mnok som følge av vedtak om å etablere en vikarpool. Disse lønnsutgiftene er finansiert med refusjon sykelønn.

Godtgjørelser til folkevalgte er økt med 0,1 mnok. Det er også lagt inn ny it-lærling og lønnsmidler til en stilling på psykisk helse. Denne stillingen ble opprettet i 2021, men da ble den finansiert med vakante stillinger.

Stilling som daglig leder i Frivilligsentralen er redusert med 50 %. Det betyr at vi fortsetter å kombinere 50 % daglig leder på frivilligsentralen med en 50 % stilling som folkehelsekoordinator.

Det er tatt ned lønnsmidler tilsvarende ett årsverk på Teknisk avdeling som følge av varsel om pensjon. Disse stillingene vil ikke erstattes.

Innenfor oppvekstsektoren er stillingene justert etter skole og barnehagetall og behov for ekstra tilpasning. Det trengs en større revisjon av ressursfordelingsmodellen i skole. Dette er et prosjekt som det skal jobbes med i 2022.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene: I budsjettforslaget er normalpremien for pensjonsutgiftene, basert på aktuarberegninger av KLP og SPK lagt til grunn. Beregningene gir følgende beregningssatser i 2022:

- KLP fellesordningen 13,46 % (14,42 % i 2021) av brutto lønnsutgift
- KLP sykepleierordningen 12,46 % (14,42 % i 2021) av brutto lønnsutgift
- SPK 9,78 % (10,93 % i 2021) av brutto lønnsutgift

Arbeidsgiveravgift: Arbeidsgiveravgiften er uendret på 5,1 % i 2022.

For Gildeskål kommune utgjør arbeidsgiveravgift og pensjonen 21,7 mnok tilsammen (21,9 mnok i 2021). På HA 8 budsjetteres det nå med et netto premieavvik på 3,3 mnok. For at dette ikke skal tas som en inntekt blir det også avsatt 3,3 mnok til premieavviksfond.

Kjøp av varer og tjenester

Utgiftene er økt med 2 mnok. I hovedsak skyldes det økte utgifter til vintervedlikehold 0,4 mnok, Salten brann 0,3 mnok, arbeidstøy 0,2 mnok, personforsikring 0,1 mnok og juridisk bistand 0,25 mnok. Utgiftene til barnevernstjenesten er på denne posten økte med 1,85. Det betyr ikke at utgiftene samlet sett til barnevernstjenesten er økt, men at utgiftene nå er samlet på en utgiftspost som er kjøp av tjenester av Bodø kommune.

Utgiftene til næringsutvikling er tatt ned med 0,5 mnok og leie av lokaler er tatt ned med 0,3 mnok.

Overføringer og tilskudd til andre

Utgiftene er redusert med 1,9 mnok.

Som beskrevet over er inntektsposten «Overføringer og tilskudd fra andre» som gjelder kompensasjonsmidler til næringslivet på 0,5 mnok tatt bort da det var en ordning som var gjeldende i 2021. Denne inntektsposten er knyttet til en utgift på 0,5 mnok som er overføringen til SNU. Denne utgiften er også tatt bort i 2022. 0,6 mnok av reduksjonen skyldes at utgiftene til barnevernstjenesten er samlet på «Kjøp av varer og tjenester» og 0,1 mnok skyldes reduksjon i Boligtilskudd fra Husbanken. Disse utgiftene er knyttet til et bundet fond og bruk av bundet fond er derfor også redusert med samme beløp. Utgiftene til digital infrastruktur på 0,8 mnok er tatt bort i 2022, da det var en engangsutgift i 2021.

Avskrivninger og motpost avskrivninger

Avskrivningene er økt med 4 mnok. Disse har vært for lavt budsjettert, det er derfor behov for å øke budsjettet med en stor del i 2022. Avskrivningene gjør at driftsutgiftene øker med 20 mnok og finansinntektene øker med 20 mnok. Avskrivningsutgiften påvirker brutto driftsresultat ved at utgiftene blir høyere. Motpost avskrivninger inntektsføres med samme beløp og påvirker netto driftsresultat.

En avskrivningskostnad er ikke en betalingsforpliktelse, men er en ikke-betalbar kostnad (forbruk av driftsmidler). En avskrivningskostnad gir uttrykk for verdiforringelsen av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som skyldes elde, slitasje og utrangering. I det kommunale regnskapssystemet skal slike

kapitalkostnader bare belastes med den lånefinansierte delen av driftsmidlene, uttrykt gjennom låneavdrag. Avdragene fordeles deretter jevnt over driftsmidlenes levetid, og da vil avdragene ha samme effekt og innhold som avskrivninger i et driftsregnskap hvor slike driftsmidler er finansiert med lån.

Den regnskapstekniske løsningen er å utligne virkningen av avskrivningene på en særskilt inntektspost i driftsregnskapet. Dermed blir netto driftsresultat beregnet uten avskrivningene, men inklusive avdrag på lån.

Renter og avdrag

Tilsammen er det budsjettert med 17,5 mnok i renter og avdrag. Det er en økning på 1,7 mnok sammenlignet med 2021. Budsjetterte renter og avdrag er i tråd med nedbetalingsplan på lånene og forventede rente og avdragsutgifter på nye lån som tas opp i 2022, jfr investeringsbudsjett.

4.1.3 Kommunes disponeringer

Ny kommunelov har endret hovedoversiktene og tabellene som presenteres. For eksempel vil bruk og avsetning til fond vises som ett beløp «netto avsetning til eller bruk av fond».

Disponeringer	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0
Overføring til investering	2 600 000	4 300 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-963 558	-1 313 000
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-4 085 401	15 889 249
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-2 448 959	18 876 249
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0

Overført til investeringsregnskapet

Det overføres 4,3 mnok til investeringsregnskapet for avsetning til ubundet kapitalfond. Det er avkastning på finanskapitalen som avsettes med 1/3 jfr. kommunestyrets vedtak 12.10.2017 sak 43/17. Resterende 2/3 avsettes disposisjonsfond.

Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond

Negativt tall på ca 1,3 mnok betyr at det brukes 1,3 mnok mer av bundne fond enn det avsettes til bundet fond.

Hvert år avsettes det 2,3 mnok til konsesjonsavgiftsfondet, som er et bundet fond. Ved kraftutbygging pålegges regulanten å innbetale en avgift (konsesjonsavgift) til kommunen. Avgiften settes av på fondet og skal fortrinnsvis anvendes til utbygging av næringslivet i kommunen, jfr. *Gildeskål kommunes standardvedtekter for kommunale næringsfond (konsesjonsavgiftsfondet)*, vedtatt 19.5.2016 i kst-sak 19/16. I tillegg avsettes det 0,1 til havnefond.

I budsjettet 2022 er det lagt opp til bruk av konsesjonsavgiftsfondet på 2,2 mnok. Dette finansierer deler av utgiftene kommunene har til næringsfond og for å drifte Sjøfossen næringsutvikling AS (SNU).

Oppvekst har budsjettet med 0,2 mnok i fondsmidler som de har mottatt til prosjekt *inkluderende barnehage og skolemiljø*. Nav budsjetterer med 0,5 mnok i bruk av fond til boligtilskudd fra Husbanken. Helse og omsorg bruker 0,23 av fond til velferdsteknologi og 0,12 mnok til dagsenter.

Utgifter til kommunale havner finansieres med 0,24 fra fond, og selvkostområdene *avløp og septik* budsjetterer med tilsammen omtrent 0,15 mnok i bruk av selvkostfond.

Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond

15,9 mnok i netto avsetning til eller bruk av disposisjonsfond betyr at det avsettes mer til fond enn det brukes. Avsetningen er 39,8 mnok, mens bruk er 23,9 mnok.

Det avsettes tilsammen 39,8 mnok til disposisjonsfond. Det er 8,7 mnok som er avkasting på finanskapitalen som avsettes med 2/3 jfr. kommunestyrets vedtak 12.10.2017 sak 43/17. Resterende 1/3 overføres til investeringsregnskapet for avsetning til ubundet kapitalfond. Det avsettes også 27,8 mnok til disposisjonsfond som er hele utbetalingen fra Havbruksfondet som Fiskeridirektoratet har varslet at vil komme i 2022. I tillegg avsettes det 3,3 mnok som er til premieavviksfond.

Det er lagt opp til en bruk av disposisjonsfond på 23,9 mnok. Av dette er 1 mnok knyttet til bolyst, 0,5 mnok til rekrutteringstiltak, kr 50 000 til miljøvernarbeid og 22,4 mnok brukes til å finansiere generell drift.

Utviklingen på disposisjonsfondet i økonomiplanperioden skisseres i kap. 4.3 Finansielle måltall.

4.2 Driftsoversikt – økonomiplanperioden 2022-2025

Driftsoversikten nedenfor gir et samlet bilde av kommunens drift hvor alle årene i økonomiplanperioden er i balanse etter at de nye inntektsforutsetningene i statsbudsjettet, lønns- og prisvekst og tiltak i økonomiplanperioden for å balansere driften, er innarbeidet. Tiltakene som er innarbeidet beskrives nedenfor. Økonomiplanperiodens år to til fire budsjetteres i 2021-priser. Det betyr at både inntektene og utgiftene som ikke er berørt av tiltaksendringer i perioden vil være statiske.

Hovedoversikt økonomiplanperiode	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Rammetilskudd	-101 767 000	-100 405 000	-100 363 000	-100 311 000
Inntekts- og formuesskatt	-51 406 000	-51 406 000	-51 406 000	-51 406 000
Eiendomsskatt	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011
Andre skatteinntekter	-6 300 000	-6 300 000	-6 300 000	-6 300 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-30 800 000	-12 900 000	-29 400 000	-13 000 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-19 390 147	-19 753 447	-19 753 447	-19 753 447
Brukerbetalinger	-8 316 423	-8 316 423	-8 316 423	-8 316 423
Salgs- og leieinntekter	-28 499 307	-28 499 307	-28 499 307	-28 499 307
SUM DRIFTSINTEKTER	-267 948 888	-249 050 188	-265 508 188	-249 056 188
Lønnsutgifter	143 626 249	143 926 249	143 926 249	143 926 249
Sosiale utgifter	21 740 326	25 116 742	25 116 742	25 116 742
Kjøp av varer og tjenester	60 926 996	61 085 748	60 939 596	61 096 452
Overføringer og tilskudd til andre	18 754 488	18 254 488	17 704 488	17 704 488
Avskrivninger	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	265 048 059	268 383 227	267 687 075	267 843 931
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-2 900 829	19 333 039	2 178 887	18 787 743
Renteinntekter	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Utbytter	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-13 000 000	-13 000 000	-13 000 000	-13 000 000
Renteutgifter	4 121 500	4 356 500	4 343 500	4 177 500
Avdrag på lån	13 403 080	13 403 080	13 403 080	13 403 080
NETTO FINANSUTGIFTER	4 024 580	4 259 580	4 246 580	4 080 580
Motpost avskrivninger	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-18 876 249	3 592 619	-13 574 533	2 868 323
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0
Overføring til investering	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-1 313 000	-1 313 000	-1 313 000	-1 313 000
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	15 889 249	-6 579 619	10 587 533	-5 855 323
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	18 876 249	-3 592 619	13 574 533	-2 868 323
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0

Tiltak som endrer driften i økonomiplanperioden:

- Rammetilskudd jfr prognosemodell
- Inntekter fra havbruksfondet
- Renter og avdrag på lån endres jfr. nedbetalingsplan
- Netto avsetning til og bruk av disposisjonsfond er justert etter avkastning, havbruksfond og behov for finansiering av generell drift i økonomiplanperioden
- Utgifter til valg i 2023 og 2025
- Salten Regionråd - Felles ansvar
- Bolystfondet er oppbrukt i 2023.

Havbruksfond

Havbruksfondet ble opprettet i 2016. Målet med fondet er å stimulere kommunene til å legge til rette for havbruksnæringen. Inntektene fra framtidig vekst i oppdrettsnæringen fordeles gjennom Havbruksfondet til kommunal sektor. Fiskeridirektoratet er ansvarlig for utbetalingene.

Det har foreløpig vært fem utbetalinger fra fondet. I 2017 fikk Gildeskål kommune kr 596 263, i 2018 27,1 mnok, i 2019 5,8 mnok, i 2020 24 mnok og 2021 13 mnok.

Kontali har utarbeidet anslagsberegninger for inntekter fra havbruksfondet for økonomiplanperioden (2022-2025). I dette er det to scenarier:

3.1 Scenario A

Tabell 2 Totalt til utbetaling fra Havbruksfondet (mill. NOK)

	2022	2023	2024	2025
MTB-vekst	2.174	311	1.979	283
Produksjonsavgift	697	586	596	623
Totalt fra Havbruksfondet	2.870	897	2.575	906
hvorav kommunenes andel	2.473	823	2.218	828

Tabell 3 Utbetalinger fra Havbruksfondet til Gildeskål kommune (mill. NOK)

	2022	2023	2024	2025
Gildeskål kommune	30,3	10,1	27,2	10,2
hvorav fra MTB-vekst	22,9	3,5	20,9	3,2
hvorav fra produksjonsavgift	7,4	6,6	6,3	7

3.2 Scenario B

Tabell 4 Totalt til utbetaling fra Havbruksfondet (mill. NOK)

	2022	2023	2024	2025
MTB-vekst	2.174	311	1.979	283
Produksjonsavgift	823	593	603	631
Totalt fra Havbruksfondet	2.996	904	2.581	914
hvorav kommunenes andel	2.583	830	2.223	835

Tabell 5 Utbetalinger fra Havbruksfondet til Gildeskål kommune (mill. NOK)

	2022	2023	2024	2025
Gildeskål kommune	31,7	10,2	27,3	10,2
hvorav fra MTB-vekst	23	3,5	20,9	3,2
hvorav fra produksjonsavgift	8,7	6,7	6,4	7

15. september 2021 sendte Skattedirektoratet på høringsnotatet et forslag om blant annet å endre skattleggingsperioden til ett kvartal med virkning fra og med 1. januar 2022. I høringsnotatet foreslår Skattedirektoratet også å endre innleveringsfristen for skattemeldingen til én måned og 18 dager etter skattleggingsperiodens utløp. Det innebærer at fristen for skattemeldingen for 1. kvartal er 18. mai og at fristen for 2. kvartal er 18. august. Kontali forutsetter at forslagene blir vedtatt, men presenterer to ulike scenarier for når innbetalt avgift tilfaller og utbetales fra Havbruksfondet: Scenario A) Produksjonsavgiften fra 1. kvartal tilfaller og utbetales fra Havbruksfondet samme år, og

Scenario B) Produksjonsavgiften fra 1. og 2. kvartal tilfaller og utbetales fra Havbruksfondet samme år.

I budsjettet er forsiktighetsprinsippet benyttet. Det er derfor budsjettert med de inntektene som er presentert i scenario A som viser den laveste inntekten. Det betyr 30,3 mnok i 2022, 10,1 mnok i 2023, 27,2 mnok i 2024 og 10,2 mnok i 2025. Tilsammen 77,8 mnok. Inntektene er i sin helhet satt av på disposisjonsfond hvert år i økonomiplanperioden.

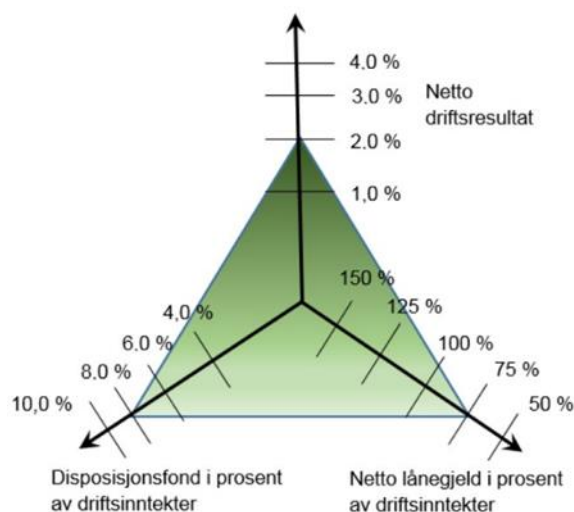
I kommunestyrets sak 51/18 *Disponering av mottatte midler fra Havbruksfondet* ble det vedtatt at:

1. Penger fra havbruksfondet avsettes på disposisjonsfond i utbetalingsåret.
2. Penger fra havbruksfondet kan bare disponeres i budsjettår senere enn utbetalingsåret
3. Penger fra Havbruksfondet brukes til næringsutvikling og driftsutgifter av engangskarakter, ikke løpende driftsutgifter.

4.3 Finansielle måltall

Gildeskål kommune benytter KØB-modellen som økonomisk styringsmodell for langsiktig utvikling og bærekraft. I tillegg ble det i forslag til økonomireglement utarbeidet to måltall om fond og gjeld. Det betyr at kommunen i løpet av økonomiplanperioden skal budsjettere på en slik måte at måltallene innfris. Det er kommunaldirektørens plikt å rapportere hvis måltallene ikke følges.

1. Gjeldsnivå på 75 prosent av inntektene eller lavere.
2. Disposisjonsfond på 8 prosent av driftsinntektene eller høyere.
3. Netto driftsresultat på 2 prosent eller høyere.
4. Dersom en av indikatorene er utenfor anbefalte nivå i budsjettet, må de andre justeres for å oppnå minimum 100 % bærekraft samlet.
5. Gildeskål kommune har betydelig kapital i markedet, og budsjetterer med årlig avkastning. For å bygge opp fond og begrense risiko settes 2/3 deler av årlig avkastning på disposisjonsfondet og 1/3 del på ubundet investeringsfond.
6. Investeringer kan blant annet finansieres med låneopptak. For å nå ønsket gjeldsgrad, må fremtidige låneopptak ikke overstige årlig nedbetaling av gjeld. Subsidiært kan man øke kommunens inntekter for å redusere gjeldsgraden. Dersom det ikke er mulig å øke kommunens inntekter må investeringsnivået reduseres.

1. Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene

I følge KØB-modellen bør kommunen bestrebe seg på å ha et gjeldsnivå på 75 prosent av inntektene eller lavere. Gjeldsnivå beregnes ved å dele netto lånegjeld på driftsinntektene. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser, fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler.

Gjeldsgrad	2022	2023	2024	2025
Anbefalt (2 %)	201 mnok	187 mnok	199 mnok	187 mnok
Budsjettert netto lånegjeld i kr	275 mnok	290 mnok	286 mnok	276 mnok
Budsjettert i % av driftsinntektene	102,6 %	116,3 %	107,6 %	110,6 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	74 mnok	103 mnok	87 mnok	89 mnok

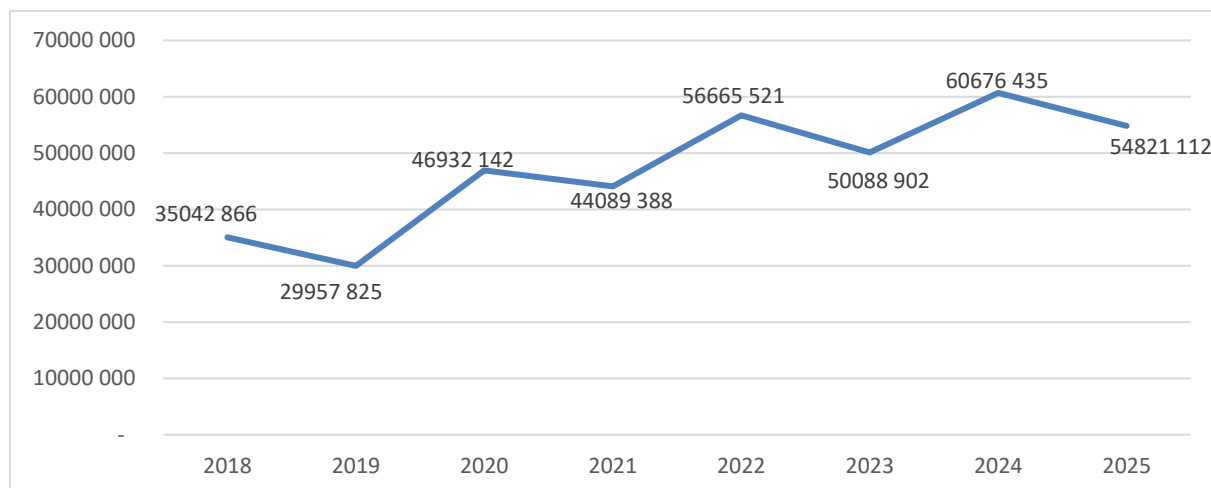
Gildeskål kommune har for høyt gjeldsnivå. I 2022 er gjelda 74 mnok høyere enn anbefalt nivå. Differansen øker i økonomiplanperioden, men varierer da driftsinntektene varierer hvert år, i hovedsak på grunn av varierende størrelse på utbetalinger fra havbruksfondet. Hvis låneopptaket blir større enn budsjettert i økonomiplanperioden, vil situasjonen bli verre enn oversikten viser.

2. Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene

I følge KØB-modellen bør kommunen bestrebe seg på å ha et disposisjonsfond som er 8 % av driftsinntektene eller høyere. Disposisjonsfondet er kommunens frie fond og kan brukes både i drift og investeringsregnskapet.

I Gildeskål kommunes økonomiplan 2022-2025 styrkes fondet i 2022 og 2024, mens det tappes i 2023 og 2025. Fondet vil ved utgangen av 2025 ha en saldo på 54,8 mnok.

Disposisjonsfond	2022	2023	2024	2025
Anbefalt (8 %)	21,4 mnok	19,9 mnok	21,2 mnok	19,9 mnok
Budsjettert disposisjonsfond i kr	56,6 mnok	50,0 mnok	60,7 mnok	54,8 mnok
Budsjettert i % av driftsinntektene	21,15 %	20,11 %	22,85 %	22,01 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	35,2 mnok	30,1 mnok	39,5 mnok	34,9 mnok

3. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene

Ved å ha et positivt netto driftsresultat over tid vil kommunen være i stand til å etablere frie fondsmidler for å håndtere muligheter, og ikke minst svingninger, i kommunens utgiftsnivå.

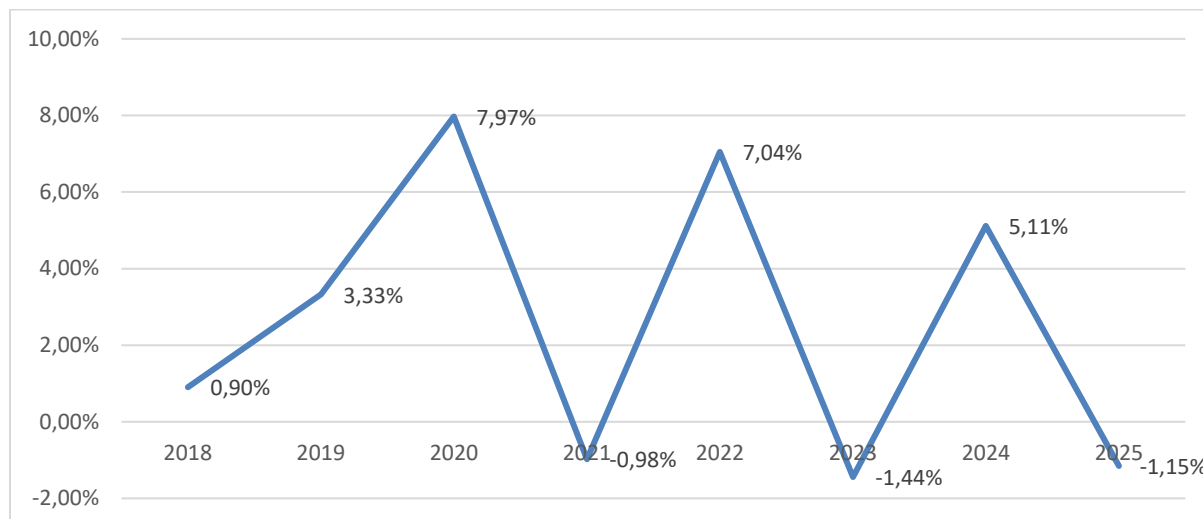
Netto driftsresultat (NDR)	2022	2023	2024	2025
Anbefalt (2 %)	5,4 mnok	5,0 mnok	5,3 mnok	5,0 mnok
Budsjettert netto driftsresultat i kr	18,9 mnok	-3,6 mnok	13,6 mnok	-2,9 mnok
Budsjettert i % av driftsinntektene	7,04 %	-1,44 %	5,11 %	-1,15 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	13,5 mnok	-8,6 mnok	8,3 mnok	-7,9 mnok

Kommunens eget måltall på netto driftsresultat overholdes med god margin i år 2022 og 2024. Det er de samme årene som det er varslet at det skal være stor utbetaling fra havbruksfondet. Det får svært negativ effekt på netto driftsresultat de årene hvor utbetalingene fra havbruksfondet er små.

Kommunen kan heller ikke justere driften annen hvert år for å tilfredsstille målkravet. Utbetalingene fra fondet må inntektsføres som en løpende driftsinntekt og vil derfor alltid gi en svært positivt netto driftsresultat i utbetalingsåret. Men det bør ikke være slik at måltallet blir negativt. For å unngå dette må kommunen redusere driftsutgiftene eller øke driftsinntektene ved å dreie tjenestene til mer kostnadseffektiv drift. Først da slipper kommunen å bruke deler av overskuddet ett år til å finansiere underskuddet neste år. Gjennomsnittlig netto driftsresultat i økonomiplanperioden er på 2,39 %.

Til tross for at kommunen budsjetterer med negativt netto driftsresultat annen hvert år er det fortsatt betydelige oppsparte finansielle midler til å dekke uforutsette hendelser og evnen til å håndtere muligheter som kan oppstå. Dette bør derimot ikke være en hvilepute for å unngå å ta strategiske valg om retning som kan redusere kommunens svært høye driftsutgifter.

Grafen under viser utviklingen i netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Det er brukt regnskapstall fram til 2020 og budsjett-tall fra 2021-2025.

Negativt tall indikerer at kommunen må bruke mer av fond enn man setter av for å gå i balanse det året. Positivt tall indikerer at kommunen kan bygge opp fond. Gildeskål kommunes fond bygges opp i 2022 og 2024, mens det tappes i 2023 og 2025.

4. 100 % bærekraft

Måltallet sier at dersom en av indikatorene er utenfor anbefalte nivå i budsjettet, må de andre justeres for å oppnå minimum 100 % bærekraft samlet.

Bærekrafts-indeks	Mål	2022	2023	2024	2025
Gjeldsgrad	75 %	102,6 %	116,3 %	107,6 %	110,6 %
Disposisjonsfond	8 %	21,15 %	20,11 %	22,85 %	22,01 %
Netto driftsresultat (NDR)	2 %	7,04 %	-1,44 %	5,11 %	-1,15 %
Indeks	100 %	110,37 %	79,20 %	104,34 %	85,64 %
Bærekrafts-avvik	0 mnok	25,7 mnok	-51,6 mnok	10,8 mnok	-35,6 mnok

Gjeldsgrad er utenfor anbefalt nivå i hele perioden. Disposisjonsfond er bedre enn anbefalt nivå og netto driftsresultat er bedre i 2022 og 2024, men dårligere i 2023 og 2025. Samlet gir dette en positiv bærekrafts-indeks i 2022 og 2024, mens det i 2023 og 2025 er negativt. Gjennomsnittsindeksen i planperioden er 94,89 %.

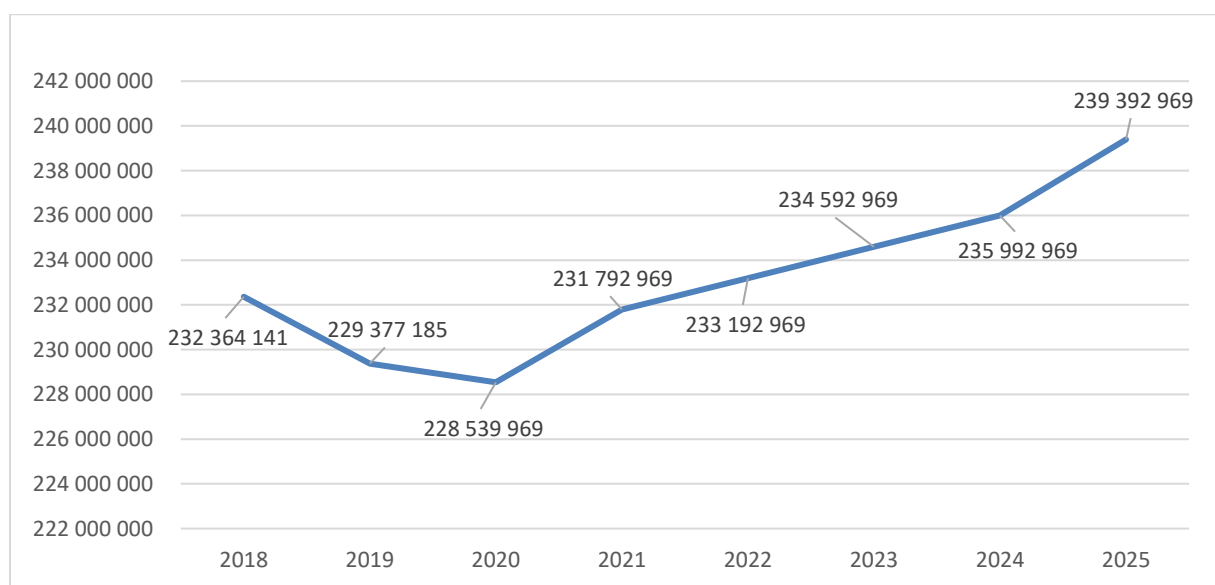
5. Avsetning til fond

Gildeskål kommune har betydelig kapital i markedet, og budsjetterer med årlig avkastning. For å bygge opp fond og begrense risiko settes 2/3 deler av årlig avkastning på disposisjonsfondet og 1/3 del på ubundet investeringsfond.

Måltallet er fulgt i hele økonomiplanperioden.

Ubundet kapitalfond styrkes hvert år med 1/3 av årlig avkastning. Det legges opp til liten bruk av fondet i økonomiplanperioden. Det er kun investeringer som ikke kan lånefinansieres som foreslås finansiert med fond. I 2022 til 2024 gjelder det aksjekapitalutvidelse i SNU med 2 mnok og egenkapitaltilskudd i KLP på 0,9 mnok. I 2025 er det aksjekapitalutvidelse i SNU ikke foreslått.

Ubundet kapitalfond	2022	2023	2024	2025
Inngående beholdning	231,8 mnok	233,2 mnok	234,6 mnok	236,0 mnok
Avsetning	4,3 mnok	4,3 mnok	4,3 mnok	4,3 mnok
Bruk	-2,9 mnok	-2,9 mnok	-2,9 mnok	-0,9 mnok
Saldo fond	233,2 mnok	234,6 mnok	236,0 mnok	239,4 mnok

6. Tiltak for å nå ønsket gjeldsgrad

Handlingsregelen i foreslått økonomireglement sier at fremtidige låneopptak ikke skal overstige årlig nedbetaling av gjeld. Subsidiært kan man øke kommunens inntekter for å redusere gjeldsgraden. Dersom det ikke er mulig å øke kommunens inntekter må investeringsnivået reduseres.

Kommunens inntekter er vurdert og budsjettert i tråd med prognosemodellen og andre inntekter er estimerte etter beste evne. Det anbefales ikke å øke disse ytterligere. Det budsjetteres med en nedbetaling av gjeld på ca 13,4 mnok hvert år i økonomiplanperioden. Nye låneopptak er høyere enn årlig nedbetaling av gjeld. Handlingsregelen følges ikke i økonomiplanperioden.

4.4 Finansforvaltning

Gildeskål kommune har en betydelig kapital plassert i finansmarkedet. Totalt utgjør plasseringen 273 mnok, jfr. tertialrapport 2/2021 Finansforvaltning. Avkastningen av finanskapitalen virker årlig direkte inn i driftsregnskapet. Konsekvensen av dette er at kommunen har behov for å beskytte driften mot svingninger i finansinntektene. I slutten av økonomiplanperioden vil bufferen være på 54,8 mnok.

Det er viktig at det i kommunen etableres et bevisst forhold til finansavkastningene og hvordan denne avkastningen skal håndteres både i regnskapene og budsjettene. I denne økonomiplanen legges det derfor opp til at den forventede avkastningen i sin helhet inntektsføres i budsjettet, samtidig som den settes av til disposisjonsfondet og ubundet kapitalfond. På denne måten synliggjøres avkastningen og kommunen bygger opp en sikkerhet til den dagen avkastningen er negativ. Kommunen legger opp til en avkastning for kommende år på 4,8 % som er 13 mnok.

I 2017 fikk kommunen en handlingsregel for bruk av avkastning. Handlingsregelen innebærer blant annet at 2/3 deler av avkastningen skal avsettes disposisjonsfond og 1/3 del skal avsettes ubundet kapitalfond. Handlingsregelen er fulgt opp i hele økonomiplanperioden.

Det fremgår av tabellene at avkastningen vil svinge innenfor et år og mellom år. Over tid vil allikevel denne porteføljen gi avkastning.

År	Regnskap
2014 Regnskap	19,6 mnok
2015 Regnskap	5,8 mnok
2016 Regnskap	14,9 mnok
2017 Regnskap	22,9 mnok
2018 Regnskap	-5,25 mnok
2019 Regnskap	27 mnok
2020 Regnskap	11,7 mnok
2021 Budsjett	15 mnok
2022 Budsjett	13 mnok
2023 Budsjett	13 mnok
2024 Budsjett	13 mnok
2025 Budsjett	13 mnok
Sum	163,65 mnok

Grunnlag for avkastning er porteføljens størrelse. Ved bruk av fond for å finansiere drift og investering vil porteføljen reduseres og ved avkastning til porteføljen øke. I økonomiplanperioden er det foreslått å bruke disposisjonsfond og ubundet kapitalfond til drift og investeringer. Dette gjør at vi må ta ut penger av porteføljen. Vi får også en del penger fra havbruksfondet noe som gjør likviditetsbehovet mindre. Samlet gjør dette at budsjettert avkastning holdes stabil i hele perioden.

4.5 Øvrige virksomheter i regi av kommunen med tilskudd

4.5.1 Kirkelig fellesråd

Fellesrådet søker om kommunalt tilskudd i henhold til Kirkelovens § 15 på i alt kr 3 026 700 til drift av fellesrådets virksomhet. Det er en økning på kr 186 185 sammenlignet med bevilgningen for 2021. Økningen forklares med 2,9 % i lønns og prisvekst og økning i kantorstilling fra 30 % til 50 %.

Gildeskål kommune er kjent med at fellesrådets virksomhet har knappe driftsrammer på de ulike ansvarsområdene. Fellesrådet er således i samme situasjon som kommunens øvrige virksomheter. Kommunens egne virksomheter har forholdt seg til tildelt ramme, i flere tilfeller er det ikke korrigert for lønnsvekst. Nye tiltak er ikke prioritert, men det skal heller søkes om effektivisering innenfor eksisterende ramme. Gildeskål kommune legger til grunn at fellesrådet også må forholde seg til det samme utgangspunktet og skal ikke settes i noen særstilling sammenlignet med annen kommunal virksomhet.

Fellesrådet fikk overført 2,4 mnok i 2015, 2,45 mnok i 2016 og 2,5 mnok i 2017, 2,59 mnok i 2018, 2,65 mnok i 2019, 2,73 mnok i 2020 og 2,84 mnok i 2021. Kommunedirektøren har i budsjett 2022 foreslått å øke tilskuddet til fellesrådet med kr 82 374 som er 2,9 % vekst.

Konsekvensen av dette er at driften må holdes på samme nivå som tidligere, med innslag av effektiviseringer. Dersom rammen skal økes må fellesrådet søke å få dette til ved hjelp av annen finansiering, egne inntekter eller mer støtte fra bispedømmerådet.

Gildeskål fellesråd har også søkt om videreføring av investeringsprosjekt *Opprustning av kirkebygg*: I 2021 ble det bevilget en 4 årlig finansieringsramme for investeringer og oppgradering av kirkebygg, med 1 mnok hvert år i økonomiplanen. Kommunedirektøren foreslår å videreføre investeringsprosjektet med 1 mnok i 2022, 2023 og 2024.

4.5.2 Gildeskål vekst

Gildeskål Vekst AS løser en del oppgaver for kommunen på områder der kommunen uansett ville hatt en forpliktelse. Disse oppgavene er knyttet til personer med spesielle behov for arbeid og oppfølging. Dette er regulert i en egen avtale og kommunen var i utgangspunktet forpliktet til å betale 1,6 mnok per år for disse tjenestene. Kommunestyret vedtok i sak 63/18 at beløpet for 2019 skulle være 1,9 og at det fra 2020 skulle indeksreguleres hvert år.

Styret i Gildeskål vekst har vedtatt et budsjett hvor det forutsettes at kommunen øker sin bevilgning til kr 2 096 000. Det er en økning på kr 71 000.

I søknaden skriver de at «*Budsjettet sikrer da forsvarlig drift av selskapet i førstkommande år, men framover vil bygningens bokførte verdi bli lavere enn selskapets gjeld. Det er derfor behov for et eiermøte for å drøfte og evt. finne mer langsiktige løsninger for selskapet*».

I tillegg er det søkt om et ekstraordinært tilskudd på kr 576 000 for å dekke renter og avdrag på lån på bygget. I kommunestyret sak 14/21 ble det vedtatt at Gildeskål kommune skal betale driftstilskudd til Gildeskål vekst for å dekke utgifter til renter og avdrag på lån. Dette tilskuddet er innarbeidet i hele økonomiplanen.

I kommunedirektørens forslag er tilskuddet økt med kr 71 000. I tillegg kjøper HA 3 tjenester for 0,46 mnok hos Gildeskål vekst for enkeltbrukere med ulike behov for tilrettelegging av arbeidsaktivitet. Gildeskål kommune søker i 2021 NAV om økte VTA plasser. Søknadene har de siste to år blitt avslått, med bakgrunn i at NAV Nordland ikke har fått tilført nye midler til VTA de senere år og rammen er fullt utnyttet. Arbeidsgiverforeningen for vekst og attføringsbedrifter arbeider aktivt opp mot sentrale myndigheter for å få økt antall VTA plasser.

Gildeskål kommune utfordrer Gildeskål Vekst AS til å gjøre inntektsbringende arbeid ut i markedet og effektivisere egen drift.

4.5.3 Sjøfossen næringsutvikling (SNU)

Næringsutvikling er et satsingsområde for Gildeskål kommune, jft. samfunnsplanens *fokusområde – Et allsidig næringsliv*. Kommunen har Sjøfossen Næringsutvikling AS som sine viktigste samarbeidspartner innenfor næringsutvikling og økning i antall arbeidsplasser i kommunen.

I næringsarbeidet kombineres tilskudd, lån og kjøp av aksjer i nye bedrifter i tillegg til hjelp, støtte og bistand til etablering. En enkel evaluering i løpet av 2015 førte til at kommunen har rettet de økonomiske virkemidlene mot utlån og aksjekjøp i bedriftene. Det betyr at andelen direkte tilskudd skal reduseres. Sjøfossen Næringsutvikling AS skal fortsatt stå for arbeidet med tildeling av tilskudd til nystartede bedrifter og ellers bistå til etablering og rådgivning rundt etablering som tidligere. Sjøfossen Næringsutvikling AS har også en løpende aktivitet rettet mot våre mer etablerte bedrifter og bistår disse ved behov. Som grunnlag for arbeidet bruker Sjøfossen næringsutvikling strategisk næringsplan med årlige handlingsplaner.

SNU har søkt om 3,5 mnok til drift i 2022. Det er en nedgang på 0,5 mnok.

Det er lagt inn 3,5 mnok til drift i kommunedirektørens forslag. Bevilgningen finansieres med 2 mnok fra konsesjonsavgiftsfondet. Resterende finansieres av kommunens frie inntekter. I tillegg er det lagt inn 0,2 mnok til kommunens næringsfond. Disse midlene overføres til SNU for videre tildeling. Disse midlene finansieres også av konsesjonsavgiftsfondet.

I investeringsbudsjettet er det lagt opp til en stor satsing på næringsutvikling. Det er satt av 2 mnok til kapitalutvidelse i 2022-2024. Investeringen er foresatt finansiert av ubundet kapitalfond.

4.5.4 Kunnskapssenteret i Gildeskål og Opplæringskontoret for fiskerifag (Kigok)

Kommunen har mottatt søknad fra Kigok til drift av studiesenteret i 2022 på kr 150 000.

Kigok består av Kunnskapssenteret i Gildeskål (Kig) og drift av Opplæringskontoret for fiskerifag for midtre Nordland (OKFM). Kigok har siden oppstart av virksomhetene i 1996 og 1992 gitt veiledning og tilbud om utdanning innenfor alle fagområder for voksne i Gildeskål og innenfor marine fag i regionen fra Ballangen til Rødøy.

Finansieringen av driften til studiesenteret har variert de seneste årene. Driftsmidler fra fylkeskommunen opphørte i 2009. I 2016 tok de alle utgiftene selv, men fra 2017 til 2021 har Gildeskål kommune støttet driften med 0,1 mnok hvert år. Denne bevilgningen er videreført i 2022.

4.5.5 Øvrige samarbeid og selskaper kommunen deltar i

Kommunen kjøper en rekke tjenester i interkommunale selskaper, som vertskommuneløsninger o.a. Det som er særlig utfordrende på dette område er at disse enhetene har eget styre som vedtar budsjettet. Kommunen har liten eller ingen innflytelse hverken på budsjettprosessen eller muligheten for å sette inn innsparingstiltak her. Kommunen er ofte representert i styret i disse organene, men da sammen med de andre deltakerne. Kommunen må derfor akseptere overføringen til disse eller melde seg ut av ordningen.

Oversikten viser de viktigste samarbeidene kommunen deltar i:

Samarbeid	Budsjett 2022
KS	382 110
Salten regionråd	79 700
Salten Regionråd - Friluftsråd	50 234
Salten Regionråd - Felles ansvar	77 176
Salten Regionråd - Kultursamarbeid	62 311
Salten Regionråd – Et digital Salten	36 667
Sekretariat Salten kontrollutvalg service	149 287
Salten Kommunerevisjon	630 000
Helse- og miljøtilsyn	94 500
Labora	80 000
RKK Indre Salten	150 000
LVK	66 000
Utmarkskommunenes Sammenslutning	50 000
Salten Brann IKS	3 363 084
Bedriftshelsetjenesten	100 000
Bodø kommune, barnevern	6 715 000
PPT	1 279 942
Destinasjon Salten	117 806
Bodø kommune, krisesenter og overgrepsmottak	257 000
Bodø kommune, legevaktsformidling	360 000
SUM	14 100 817

Salten brann

Budsjetterte utgifter til Salten brann er økt med i overkant av 0,3 mnok. Økningen skyldes i hovedsak vaktordningen. Utgifter til ny brannordning ut over det som er vedtatt i kommunestyret, vil komme som tillegg.

Ny brannordning og ny finansieringsmodell felleskostnader er ikke implementert i budsjettet fra Salten Brann IKS.

Salten regionråd - Felles ansvar.

Felles ansvar i Salten er et forebyggende interkommunalt tiltak for ungdom i hele Salten, i tillegg til Værøy og Røst kommuner. Tiltaket er primært et lavterskeltilbud for ungdom mellom 12 og 18 år, og er en del av virksomheten til Salten Regionråd. Salten regionråd har fått innvilget tilskudd på kr 660 000 fra Statsforvalteren i Nordland til videre utvikling av Felles Ansvar i Salten. Tilskuddet skal gå til å tilsette en ekstra ressurs som er tenkt lokalisert i indre Salten.

Salten Regionråd har gjort følgende vedtak i SR-sak 37/21 Felles Ansvar i Salten- ekstra ressurs:

Salten regionråd anmoder de 12 kommunene som deltar i samarbeidet «Felles Ansvar i Salten» til å behandle og ta stilling til saken.

Salten regionråd foreslår modell 2 for beregning av kommunal kontingent; fast grunnbeløp + fordeling etter antall innbyggere.

Kommunedirektøren har innarbeidet utgiftene til ressursen i økonomiplanperioden, slik:

- År 2022 kr 22 100
- År 2023 kr 30 852
- År 2024 kr 33 848
- År 2025 kr 38 858

4.6 Betalingsregulativ

Kommunedirektøren legges fram fem forskjellige betalingsregulativ:

- Betalingsregulativ 2020 – Familie, oppvekst og kultur
- Betalingsregulativ 2022 – Helse og omsorg
- Betalingsregulativ 2022 – Fresksenteret
- Betalingsregulativ 2022 - Omsetning av alkoholholdig drikk
- Betalingsregulativ 2022 - Teknisk

Det er kommunal deflator på 2,5 % som ligger til grunn for gebyrøkningen i 2022. Det er allikevel noen avvik. Kommunale eiendomsgebyr bygger på selvkostprinsippet og er regulert slik at gebyrene samlet utgjør 100 % selvkost. For øvrige gebyr i *Betalingsregulativ 2022 – Teknisk* er det også gjort sammenligninger med andre kommuner for å øke gebyrene og samtidig ligge på et nivå som ikke skiller seg ut fra normalen. Det er fortsatt rom for å øke gebyrene ytterligere uten at vi kommer i konflikt med selvkostprinsippet. Kommunedirektøren vurderer det slik at det er mest hensiktsmessig å øke gebyrene gradvis. Byggesaksgebyr for enebolig er også i 2022 satt til kr 0. Husleie på kommunale utleieboliger økes årlig jfr. Husleieloven.

Betalingsregulativene er vedlagt saken og publiseres på kommunens hjemmeside når de er vedtatt.

[Priser og gebyrer - Gildeskål kommune \(gildeskal.kommune.no\)](https://www.gildeskål.kommune.no)

4.7 Investeringsbudsjett

Investeringer (påkostning) skiller seg fra vedlikehold ved at utgifter til påkostning er av investeringsmessig karakter. I forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 2-3 presiserer det at løpende vedlikeholdsutgifter skal utgiftsføres i driftsregnskapet, mens påkostninger skal utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres i balanseregnskapet. Det er grunn til å påpeke at avgrensningen mellom vedlikehold og påkostning kun vedrører varige driftsmidler.

Kommunal regnskapsstandard (KRS) 4 – Foreløpig standard (F) – Avgrensning mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet angir hvilke kriterier som må oppfylles for at en utgift kan klassifiseres som investeringsutgift, herunder skillet mellom vedlikehold og påkostning. Skillet mellom påkostning og vedlikehold bygger på definisjonene av vedlikeholdskostnader og utviklingskostnader i Norsk Standard (NS 3454) Livssyklus-kostnader for byggverk. Utgifter som ikke kan klassifiseres som påkostning (investeringsutgift) etter denne standarden, skal klassifiseres som vedlikehold (driftsutgift). Praktiseringen av skillet mellom påkostning og vedlikehold, vil til en viss utstrekning måtte baseres på faglig skjønn i det enkelte tilfellet. Dette skjønnnet må utøves innenfor de rammer lov, forskrift og denne standarden setter.

Kravet til at en anskaffelse kan defineres som en investering er at det har en verdi på over kr 100 000 og en økonomisk levetid på mer enn tre år. Investeringsprosjekter i budsjett 2022-2025 ansees alle som investeringer jfr. KRS 4.

4.7.1 Investeringer i planperioden

Gildeskål kommune har alt for høyt gjeldsnivå, jfr. KØB. I 2022 er det gjeldsgraden 74 mnok høyere enn anbefalt. Kommunedirektøren har derfor lagt opp til et investeringsbudsjett der det i hovedsak handler om å bli ferdig med eksisterende prosjekter. I tillegg er der lagt inn noen nye prosjekter som skal bedre sikkerheten og effektivisere driften på sikt. Det er mange gode prosjekter som er valgt bort i økonomiplanperioden. Disse prosjektene er listet opp under de prosjektene som er prioritert. Kommunedirektøren maner til forsiktighet og anbefaler å ikke velge inn flere prosjekter.

Oversikten nedenfor viser utgiftene i investeringsbudsjettet fordelt på prosjekt.

Nr	Finansiering	Prosjekt	2022	2023	2024	2025
1	Fond	Ny aksjekapital i SNU AS	2 000 000	2 000 000	2 000 000	
2	Fond	KLP	900 000	900 000	900 000	900 000
3	Lån	Brannsikkerhet bygg	1 500 000			
4	Lån	Renovering tekniske anlegg GIBOS	3 500 000			
5	Lån	Industriarealer – erverv og opparbeidelse av nye	8 250 000	5 000 000	5 000 000	
6	Lån	Tetting demning Lauvannet	500 000			
7	Lån	Tøa vannverk	1 000 000			
8	Lån	Aggregat og UV-anlegg Stjernåga	2 000 000			
9	Lån	Skilting	100 000			
10	Lån	Velferdsteknologi	500 000	500 000	500 000	500 000
11	Lån	Opprusting veilys	1 000 000	1 000 000		
12	Lån	Oppgraderinger– kirker	1 000 000	1 000 000	1 000 000	
13	Lån	PC og digitale verktøy barnehage og skole	500 000	500 000		
14	Lån	Tankbil for å sikre slukkevannsforsyning	1 200 000			
15	Lån	Dypvannskai Sørarnøy	12 000 000	3 000 000		
16	Lån	Kirkestedsprosjektet	6 500 000	6 100 000	1 900 000	1 900 000
16	Tilskudd	Kirkestedsprosjektet	200 000	200 000		
17	Lån	GPS totalstasjon	220 000			
18	Lån	Hjertesone bussavstigning ved kulturhuset	1 000 000			
18	Tilskudd	Hjertesone bussavstigning ved kulturhuset	120 000			
19	Lån	Lastebil	550 000			
19	Salg	Lastebil	200 000			
20	Lån	It-sikkerhet	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
21	Lån	Vaktmesterbil	300 000			
SUM			46 040 000	21 200 000	12 300 000	4 300 000
SUM Lån			42 620 000	18 100 000	9 400 000	3 400 000
SUM Tilskudd			320 000	200 000		
SUM Fond			2 900 000	2 900 000	2 900 000	900 000
SUM Salg			200 000			
SUM FINANSIERING			46 040 000	21 200 000	12 300 000	4 300 000
Nr	Finansiering	Prosjekt	2022	2023	2024	2025
Overføring fra						
22	drift	Avsetning til Ubundet kapitalfond	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000
23	Lån	Startlån	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
23	Avdrag	Betalte avdrag på Startlån	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
23	Mottatt avdrag	Mottatt avdrag på Startlån	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000
SUM			4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000

*Tallene i tabellen er ikke inkludert mva.

4.7.2 Finansiering

Valg av finansieringsform vil gi utslag på driftsøkonomien. Ved opptak av lån som finansieringsform vil driften belastes med ytterligere utgifter i form av renter og avdrag. Finansieringsform ved bruk av ubundet kapitalfond medfører salg og innfrielse av finansielle eiendeler (aksjer og obligasjoner) og det belastes driften ved reduserte inntekter i form av avkastning på finansielle instrumenter. Nye prosjekter foreslås å finansiere med låneopptak.

Aksjekjøp kan ikke finansieres med lån. Det er derfor foreslått å finansiere disse investeringene med ubundet kapitalfond.

I oversikten framkommer det at det skal brukes 42,6 mnok i lån i 2022. Av dette er 25,44 mnok nytt låneopptak. Øvrig er ubrukte lånemidler, da prosjektene er finansiert fra før.

4.7.3 Beskrivelse av investeringsprosjektene

1. Ny aksjekapital i SNU AS. Besluttes av kommunestyret. Forutsetningen for overføringen er styrevedtak i SNU AS om kapitalutvidelse og vedtak i generalforsamlingen om å gjennomføre kapitalutvidelsen i tråd med styrets vedtak.
 - Finansiering: Ubundet kapitalfond kr 2 000 000
2. KLP. Medlemmene i KLP plikter å betale egenkapitaltilskudd i den utstrekning det er nødvendig for å gi KLP tilfredsstillende soliditet. For Gildeskål kommune har egenkapitaltilskuddet de siste årene vært mellom 0,8 og 0,9 mnok. Egenkapitaltilskudd aktiveres som aksjer i balansen og kan derfor ikke finansieres med lån.
 - Finansiering: Ubundet kapitalfond kr 900 000
3. Brannsikkerhet bygg. Det er gjort oppgraderinger på Sør-Arnøy skole og barnehage, Sandhornøy eldresenter, Nygårdsjøen eldresenter. Alle nødlys-avvik på formålsbyggene er lukket. Planlagt brannetting på Inndyr skole er ferdig og noe er gjenstående på Kulturhuset. I det videre skal det settes inn nytt brannalarmanlegg Inndyr barnehage og etablere brannskille mellom avdeling Knoll og Tott. Det skal skiftes ut 5 stk. vinduer til vinduer med brannhemmende glass på Fresksenteret for å sikre rømning fra klubblokaler i 2. etasje. Det skal også settes inn rømningsdør på Fresksenteret for å få fjernet rømning inn i hallen. På Inndyr skole skal rømningsveiene sikres med et mindre antall nye branndører.
 - Finansiering: Låneopptak kr 1 500 000
4. Renovering tekniske anlegg GIBOS. Renovering av de tekniske anleggene på Gibos er under utførelse, men er koronaforsinket. Anleggene styres manuelt i dag på grunn av sviktende automatikk. Energiforbruk er for høyt og driftssikkerheten er for dårlig ut fra manglende styring. Nesten halvparten av kostnadene for renovering er ny belysning. Det er vanskelig og dyrt å få tak i reservedeler. Bytte til LED belysning er inntjent på ca. fire år på grunn av redusert energiforbruk.
 - Finansiering: Låneopptak kr 3 500 000
5. Industriarealer – erverv og opparbeidelse av ny for næringsetablering. Kommunen må ha tilgjengelig næringsarealer for å være attraktiv for næringsetablering.
 - Finansiering: ubrukte lånemidler kr 8 250 000
6. Tetting demning Lauvvannet. Det lekker betydelige mengder med vann i demningen. Det er derfor påkrevet å få tette disse. Kostnadsanslaget er usikkert. Prosjektet ble flyttet fra 2021 til 2022 da ingen hadde kapasitet til å ta på seg oppdraget.
 - Finansiering: Ubrukte lånemidler kr 500 000

7. Tøa vannverk. Forprosjekt er utført. Prøveboring og klargjøring av tilkobling brønnvann. Det planlegges å hente inn en pris på dette i år. Estimert budsjettpris er 1 000 000.
 - Finansiering: Lånopptak kr 1 000 000
8. Aggregat og UV-anlegg Stjernåga. Vi har enda ikke noen klar indikasjon på vannforbruket til N950. Dette vil vi ikke få klarhet i før de har kjørt full produksjon en stund. Det vil gå langt ut i 2022 før dette er avklart. Vi jobber også med å få nedskalert prosjektet. Behov for nødstrømsaggregat kan kanskje løses med UPS (batteribanken) vi har der i dag.
 - Finansiering: Ubrukte lånemidler 0,6 og lånopptak 1,4
9. Skilting. Etter at kommunen har fått gatenavn er det behov for å sette opp skilte på de forskjellige områdene.
 - Finansiering: Lånopptak kr 100 000
10. Velferdsteknologi. Prosjektet ble opprettet for flere år siden, men har ikke hatt fremdrift som planlagt. Gildeskål kommune har i samarbeid med Meløy kommune gjennomført anbud og leier sammen helseplattform hos Nettnordic. Plattformen for teknologiske løsninger er tatt i bruk i 2021 og flere løsninger er implementert. Videre implementering av teknologisk utstyr gjøres i takt med opplæring og integrering i ordinær drift.

De avsatte investeringene skal brukes til;

- Årlig lisens for leie av helseplattform
- Lisenser for tilkobling velferdsteknologiutstyr
- Nytt utstyr som trykksalmer, GPS klokke, E-lås, medisindispenser, utstyr til hjemme målinger av BT, blodsukker mm.
- Utstyr til digitale tilsyn som reduserer fysiske besøk hos lege/spesialist, reisetid og annen medisinsk oppfølging i hjemmet.

Velferdsteknologiske løsninger er et område som ikke avsluttes, men heller utvides.

- Finansiering: Lånopptak kr 500 000
11. Opprusting veily. Det er i 2020 og 2021 gjennomført nybygging av gatelys i mørke områder. Dette arbeidet fortsetter i 2022 og 2023. I tillegg til nybygging i mørke områder er det også bytting av armaturer over til led.
 - Finansiering: Lånopptak kr 1 000 000
 12. Oppgraderinger– kirker. Gildeskål kirkelig fellesråd søkte kommunen om en 4 årlig finansieringsramme for investering/oppgradering av kirkebygg fra 2021- 2024. Det ble søkt om tilsammen 4 mnok, med 1 mnok hvert år i økonomiplanen. Denne rammen ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2021-2024. Kommunedirektøren har videreført denne rammen i denne økonomiplanen også. Prosjektet avsluttes i 2024. Bevilgningen vil gi kirkekontoret en forutsigbarhet i planlegging og gjennomføring av investeringer/ oppgradering av kirkebygg som ligger under Gildeskål kirkelige fellesråd. Kirkekontoret kan lettere kjøre flere små prosjekt samtidig på en kirke når man ikke må søke om finansiering til hvert enkelt prosjekt. Det er en forutsetning for denne tildelingen at det ved regnskapsåret legges frem for Gildeskål kommune en rapport på hva som er utført av arbeid i henhold til Tilstandsrapporten, og midler som er brukt.
 - Finansiering: Lånopptak kr 1 000 000
 13. PC og digitale verktøy barnehage og skole. Digitale ferdigheter er en av de grunnleggende ferdighetene som er avgjørende for å lykkes i et moderne kunnskapsamfunn. Digitaliseringsmidlene som har blitt bevilget de siste årene har gjort det mulig å satse på

digitale læremidler og arbeidsmåter i skolene – noe som igjen bidrar til å tilpasse undervisningen til elevene og forsterke læringsutbyttet, motivasjon, mestring og inkludering. LK20 gir føringer for hvordan grunnleggende digitale ferdigheter, som å finne og behandle digital informasjon, produsere og bearbeide digitale ressurser og å kommunisere i digitale omgivelser – skal inn i alle fag på skolen.

Rammeplanen for barnehagene omtaler den digitale praksis som et ledd i å bidra til barnas kreativitet, lek og læring. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet støtter opp om barnas læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for barna.

I 2022 vil den digitale satsningen bygge videre på de investeringer som er foretatt tidligere og følgende tiltak prioriteres som investeringer i 2022 og 2023:

- Bytte ut PC'er fra 2017
 - Innkjøp av IPADER
 - Innkjøp av Tastaturer
 - Finansiering: Låneopptak kr 500 000
14. Tankbil for å sikre slukkevannsforsyning. Salten Brann IKS skriver i sitt budsjett at det er kommunens plikt å sørge for slukkevann for brannvesenet. Grunnet avvik vedrørende slukkevannsforsyningen så har selskapet behov for anskaffelse av tankbiler på Innstyr i Gildeskål i 2022.
- Finansiering: Låneopptak kr 1 200 000
15. Dypvannskai Sørarnøy. Reguleringsplanen er ferdig. Anbudspapirene er ferdig i månedsskiftet okt./nov 2021. Kontrahering og igangsettelse planlagt i januar 2022.
- Finansiering: Ubrukte lånemidler kr 4 230 000, låneopptak kr 7 770 000.
16. Kirkestedsprosjektet. Prosjektet er nedskalert i forhold til tidligere oppsett. Budsjettet er skissert i forhold til prosjektets ståsted pr oktober 2021. Etter at reguleringsplanen er ferdig vil det bli mer klart hvordan prosjektets framgang vil være og da begynner også innhenting av priser som gjøre budsjettet mer nøyaktig. Prosjektets arbeidspakker forklares mer utfyllende i kap 4.6.4 Kirkestedsprosjektet.
- Finansiering: Ubrukte lånemidler kr 3 600 000 og låneopptak kr 2 900 000
17. GPS totalstasjon. En av kommunens oppgaver er å etablere nye eller forbedre eksisterende grensemerker med krav til nøyaktighet som tilfredsstiller matrikkelloven og kartverkets standarder for etablering av grensemerker. For å tilfredsstille disse kravene, bruker vi i dag en avansert GPS som har veldig høy nøyaktighet.
- GPS ene har den fordel at de gir gode resultatet samtidig som arbeidet går veldig raskt. Ulempen med slike GPS, er at en er avhengig av sikt mot åpen himmel. Det er flere tilfeller hvor det er vanskelig å etablere nye punkter/grensemerker når det for eksempel er bygninger i veien eller målingen foregår i tett skog.
- Dette kan løses ved å bruke en totalstasjon som er en avansert teodolitt som kan brukes der GPS en har problemer med å få inn signal. En totalstasjon kan kombineres sammen med utstyret vi allerede har i dag og kan brukes som en hybridløsning der vanlig GPS ikke kan komme til.
- En totalstasjon er et vanlig utstyr i kommunene. Den kan også åpne for å ta på oss mer anleggsbaserte oppgaver som f.eks. etablering av fastmerker og utplassering av bygg som trenger ekstra høy nøyaktighet.

Dette er utstyr som kan betale seg selv da vi kan få ekstra inntekter ved å ta oppdrag som vi ikke kan i dag med en GPS, samt at vi kan tilfredsstille gjeldende krav hvor det er vanskelige måleforhold for GPS.

Vi har i dag 2 GPS-er, men det er planlagt salg av den eldste, slik at vi sitter igjen med én GPS og én totalstasjon. Da har vi komplett utstyr som gjør at vi kan gjøre alle oppdrag innen landmåling.

- Finansiering: Lånopptak kr 220 000
18. Hjertesone bussavstigning ved kulturhuset. Dette har utgangspunkt i et hjertesoneprosjekt som ble utført i 2020 der dette kom opp som et av flere trafiksikkerhetstiltak. De ble søkt om støtte og vi har mottatt et tilskudd på kr 120 000. Det er anslått en kostnad på ca 1,12 mnok i dette prosjektet, men dette vet vi ikke før det har vært ute på anbud.
- Finansiering: Lånopptak kr 1 000 000 og tilskudd kr 120 000
19. Lastebil. Det ble kjøpt en lastebil i 2017. Det har i ettertid vist seg at bilen ikke oppfyller de krav som vi i utgangspunktet hadde. Vi har i det siste hatt store kostnader for å få den EU godkjent og der er mer kostnader i vente for å holde bilen i kjørbare stand. Det er derfor ønskelig å få solgt denne bilen så fort som mulig og gå til anskaffelse av en ny bruk lastebil som er mer hensiktsmessig til kommunens bruk og som er i forsvarlig stand.
- Finansiering: Lånopptak kr 550 000, salg av lastebil kr 200 000
20. It-sikkerhet. Det er et betydelig behov for investeringer i kommunens digitale infrastruktur, og utstyr knyttet til dette. Dette for å øke sikkerheten og gjøre kommunen rustet til den digitale utviklingen som skjer i samfunnet. Kommunedirektøren legger opp til en investeringsplan på 1 mnok hvert år i fire år for å gjøre de mest nødvendige oppgraderingene.
- Finansiering: Lånopptak kr 1 000 000
21. Vaktmesterbil. En av bilene ble kondemnert for 2 år siden og den ble ikke erstattet. Noen i utepersonalet har i ettertid brukt egne biler i tjeneste. Dette er uheldig og det foreslås derfor å kjøpe en ny brukt bil til vaktmesterstaben.
- Finansiering: Lånopptak kr 300 000
22. Avsetning til ubundet kapitalfond. Det overføres 4,3 mnok fra driftsselskapet for avsetning til ubundet kapitalfond. Det er avkastning på finanskapitalen som avsettes med 1/3 jfr. kommunestyrets vedtak 12.10.2017 sak 43/17. Resterende 2/3 avsettes disposisjonsfond.
23. Kommunene tar opp lån i Husbanken til videre utlån. Det foreslås å ta opp 5 mnok i lån til videre utlån hvert år i økonomiplanperioden. Betalte avdrag på innlån finansieres av innbetalte avdrag på utlån.

4.6.4 Kirkestedsprosjektet

Kirkestedsprosjektet er et stort og langsiktig prosjekt. Det er risikabelt da vi ikke vet utgiftene på sikt. I første omgang må reguleringsplanen vedtas. Når det er gjort vil det være mulig å hente inn priser som gir mer indikasjon på hvor omfattende prosjektet er.

Budsjettet for 2022 er skissert i forhold til prosjektets ståsted pr oktober 2021.

Som det fremkommer her er budsjettet nedskalert i forhold til tidligere oppsett. Det betyr ikke at de forskjellige delprosjektene ikke vil iverksettes, men at vi kommer tilbake når prosjektet har fått sin endelige form, og tiltakene utkrystalliserer seg som en del av helheten. I Planperioden vil det i første omgang være fokus på fire av arbeidspakkene. Det er AP 1,2,9,10.

APnr	Arbeidspakke navn	2022	2023	2024	2025
AP1	Prosjektledelse	2,1	1,5	1,3	1,3
AP2	Vei, parkering og servicebygg	3,8	4,0		
AP9	Kystled Nord og Pilegrimsenter	0,7	0,7	0,5	0,5
AP10	Kulturlandskap	0,1	0,1	0,1	0,1
	SUM	6,7	6,3	1,9	1,9

Ledelse, informasjon og plan

Grunnlaget for den videre utviklingen av Gildeskål Kirkested ligger i reguleringsplan. Arbeidet planlegges ferdigstilt vår 2022. Alle nødvendige instanser involveres, og planen vil tar opp i seg de elementene som ligger i forprosjektet. Reguleringsplan vil ha en kostnadsramme inntil kr 800 000. Det er behov for bruk av landskapsarkitekt for visuell ivaretagelse av området.

Et grovkissert prospekt utarbeides. Promofilm produseres. Det brukes som innsalgsværktøy i arbeidet inn mot politisk lobbyering utenfor kommunen, og som informasjons- og innsalgsværktøy for investorer.

Det er lagt inn midler til deltagelse på relevante konferanser og møter.

Vei, parkering og servicebygg

Oppføring av servicebygg vil kunne starte så snart alle formaliteter er i orden. Bygget er lagt ut på anbud. Bygget inneholder toaletter, ansattetoalett, og dusj, teknisk rom for brannsikring middelalderkirken, tavlerom for strømmuttak arrangement, samt redskapsbod.

Når reguleringsplanen er vedtatt kan prosjektering for byggingen av vei og parkering starte.

Kulturlandskap

Beitedyr i området er avgjørende for vedlikehold opplevelsområdet, og endel opprydding er påkrevd.

Pilegrim

Arbeidet med innhold for godkjenning av nasjonal status på pilegrimsleden videreføres. På overordnet nivå vil det arbeides videre etter avtale med Muskat AS for å sy sammen hele strekket mellom Trondenes-Nidaros. Arbeidet med å finne også eksterne partnere for finansiering av dette er iverksatt. Det er nylig gitt tilsagn fra Sør-Hålogaland Bispedømme for utvikling av nasjonal pilegrimsled på til sammen kr 600 000 over 3 år. Søknad om tilskudd er også sendt Nordland Fylkeskommune for videre overordnet arbeid gjennom Muskat AS.

Internt i kommunen svares det på de 4 pilarer (trosliv, miljø, kultur og næring) med konkrete tiltak som kartlegging av gamle ferdselsveier, historiske steder, stimerking, skilting, rydding, utvikling av pilegrimsmateriell osv.

4.7.5 Prosjekter som ikke er avklart/holdes på vent

Kommunedirektøren har hatt en kritisk gjennomgang av investeringsprosjekter. Mange av prosjektene er gode, har potensiale og er ønsket både politisk og administrativt. Kommunedirektøren har signalisert et behov for å sette ned investeringstakten, for å redusere gjeldsbelastningen. Derfor foreslås det å holde prosjekter på vent. Følgende prosjekter er ikke tatt med i investeringsbudsjettet:

- a) Utvidelse/tetting vannreservoar kjøpstad, 0,15 mnok

- Dette utsettes inntil videre. Vannbassenget har hatt stabil vannforsyning det siste året i de tørkeperiodene som har vært.
- b) Boligsatsing Nygårdsjøen – ble tatt ut i den politiske behandlingen i 2021
- c) Utbedring av vei til Øya.
 - Kommunen har mottatt mange klager på veien ut til Øya, spesielt i vårløsningen. Budsjettpris på utbedringen er minst 10 mnok. Hvis dette skal gjennomføres vil det kreve at næringsaktørene på Øya som bruker denne veien går tungt inn i et spleiselag. Dette er ikke jobbet videre med.
- d) Asfaltering av vei til Kvithammarlia.
 - Asfaltdekket er i ferd med å gå i oppløsning og kommunen mottar klager fra beboerne langs veien. Det vil påløpe ytterligere kostnader på veien etter hvert som asfalten går i oppløsning.
- e) Bytte av ventilasjonsaggregat til kjøkken Gibos 1,2 mnok
 - Dette er det eneste av 5 ventilasjonsanlegg som ikke går an å rehabilitere og der levetiden er over. Dette er en del av vedlikeholdsplanen som ble utarbeidet i 2019, men som ikke er foreslått tatt inn i økonomiplanen for å holde investeringsnivået nede.
- f) Nye ladestasjoner for elektriske biler. Det foreslås ikke å sette opp flere ladepunkter i kommunen enn det som allerede er satt opp.
- g) Bil til frivilligsentralen 0,4 mnok. Frivilligsentralen må bruke kommunens egen «leiebil» til aktiviteter.
- h) Branngarasje våg 3 mnok.
 - Vi leier plass hos en privat aktør for Pickup med henger, utstyr som Salten Brann holder og tankbilen som kommunen kjøpte for noen år siden. Dette er en midlertidig løsning fordi han ønsker å bruke garasjen selv. Kommunen sjekker mulighetene for en ny leieløsning for å unngå investeringen.
- i) Stabbursvingen. Saken er ferdig utredet og området er ferdig regulert. Investeringskostnaden er ikke avklart og finansiering med deltakelse fra Beiarn kommune er ikke avklart. Det oppfattes som lite rimelig at Gildeskål kommune skal bære denne kostnaden alene.
- j) Inndyr barnehage. Utvidelse av garderobe og personalrom. Barnehagen har ansatt både kvinner og menn og det kreves separate garderober, toaletter og dusj. Det er også gjort vurderinger på kvaliteten på gulvet blant annet i forhold til hardhet. Det må gjøres en vurdering og mulig utvidelse/bygging av ny fløy kan være løsningen.
- k) Vinterhage Gibos 2,8 mnok.
 - Vi har fått inn et tilbud med en løsning på tre selvstendige hager med betongplate mellom fløy G og F og en på E. Signalene fra politikken er at det skal bygges en vinterhage. Kommunedirektøren er kjent med at det er politisk ønskelig å gjennomføre prosjektet, men i forsøk på å ta ned gjeldsnivået til kommunen foreslås den satt på vent.

Prosjekter som det jobbes med som vi ikke vet utfallet av:

- l) Nye «eldreboliger» på Inndyr
 - Prosjektets omfang og eierforhold er ikke avklart, jfr. Vedtak om utredning av samarbeid med Gildebo. Vedlikehold av boligene er en driftsutgift og må da tas over driftsbudsjettet til kommunene, eller eventuelt Gildebo. Dersom det politisk ønskes raskere framdrift må vedlikeholdsbudsjettet styrkes allerede fra 2022.
- m) Bruk av Strømstadbygget som erstatning for kommunehuset

- n) Behov for investeringer som følge av revidert Hovedplan vann
- o) Uteområder skolegårder, i henhold til presentasjon til Levekårsutvalget høsten 2021.
- p) Solvik vannet. Prosjektet er under utredning og må tas stilling til i egen sak da det vil inkludere betydelig medfinansiering fra NVE.

5. Handlingsdel 2022-2025

Kommunen har i dag fire overordnede hovedoppgaver. Det er:

- Tjenesteyting
- Myndighetsutøvelse
- Samfunnsutvikling
- Demokratisk arena

5.1 Temaområde i planperioden

Temaområdene i samfunnsplanen skal være gjennomgående i hele den kommunale driften.

Handlingsdelen viser prioriterte områder i tjenesteutvikling i planperioden innenfor de rammene som er fastsatt i økonomiplanen. De fire temaområdene er:

1. Sammen skaper vi fremtiden
2. Like muligheter til gode liv for alle
3. Robuste tettsteder
4. Et allsidig næringsliv
5. På lag med naturen

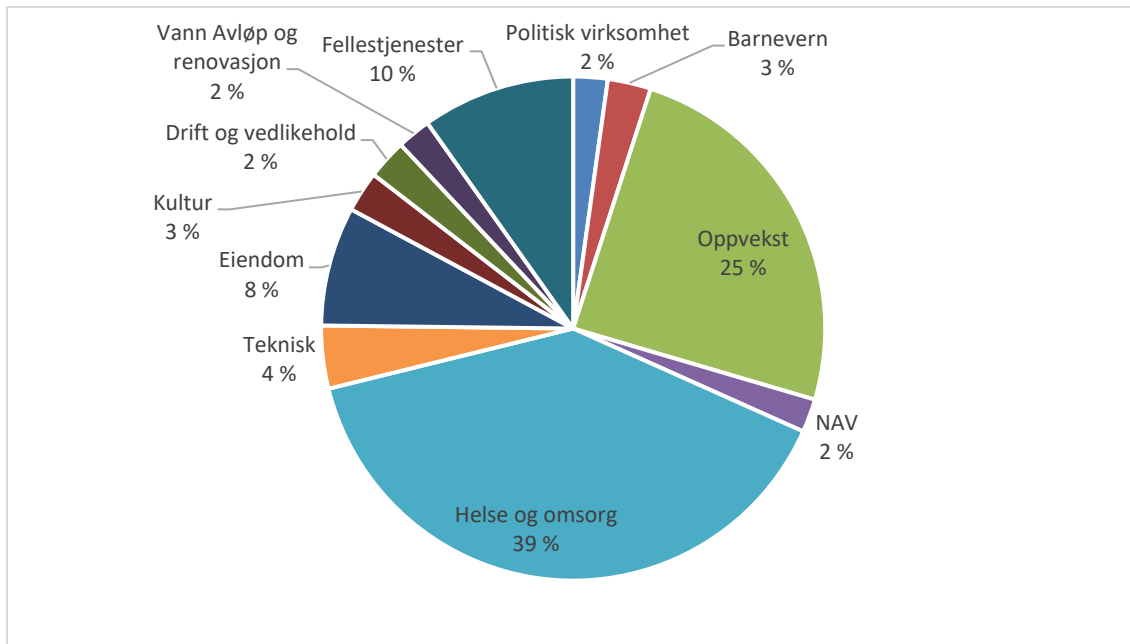
5.2 Hovedansvarsområdene

Driftsmessig er Gildeskål kommune delt inn i ulike hovedansvarsområder. Det er Kommunedirektør og kommunedirektørens stab, økonomi og administrasjon, teknisk, helse og omsorg og familie oppvekst og kultur. Hvert tjenesteområde er ledet av kommunalsjef eller kommunedirektør. Alle kommunalsjefene og kommunedirektør er delegert myndighet etter særlov, budsjett, økonomi og personal.

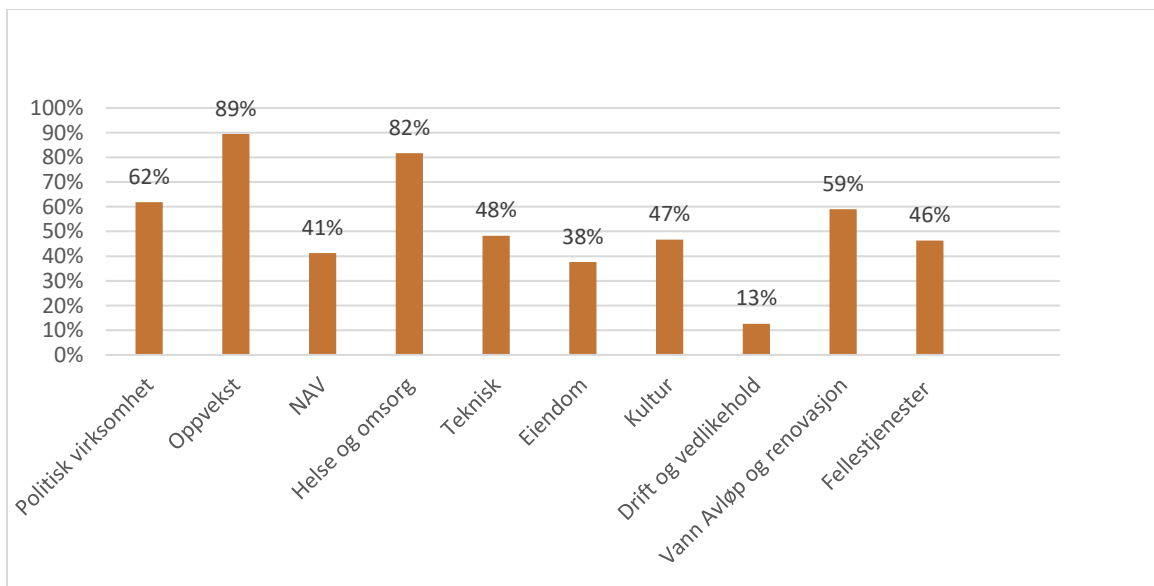
For hvert tjenesteområde er prioriterte satsingsområder i planperioden kort omtalt.

5.2.1 Driftsrammer og driftsutgifter som går til lønn

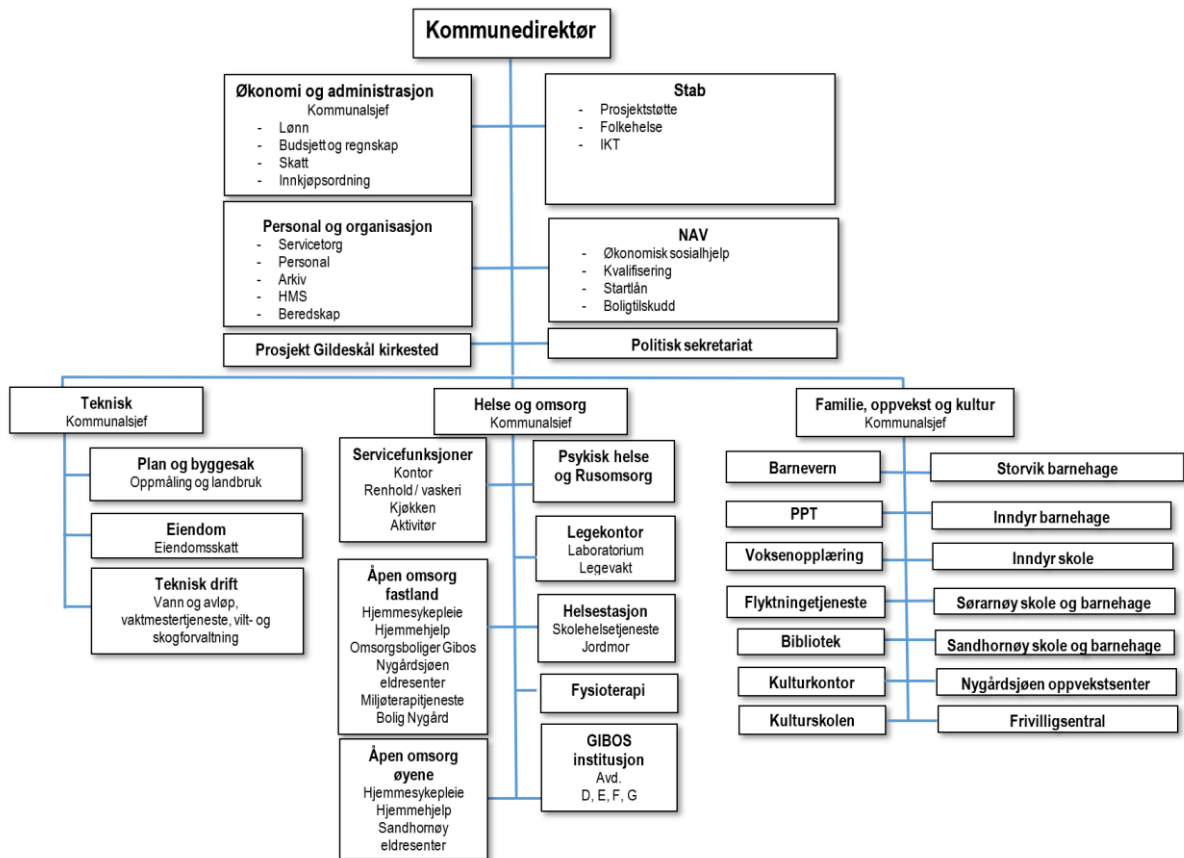
Sektordiagrammet viser utgiftsfordelingen mellom hovedansvarsområdene i kommunen i 2022. Utgifter som renter og avdrag på HA 8 og HA 9 er ikke tatt med.

Stolpediagrammet under viser hvor stor del av utgiftene på hvert hovedansvarsområde som går til lønn. Utgiftene til barnevern og lønnsoppgjør på 2,5 mnok som er plassert på HA 9 er ikke tatt med i oversikten.

5.2.2 Gildeskål kommunes organisasjonskart:

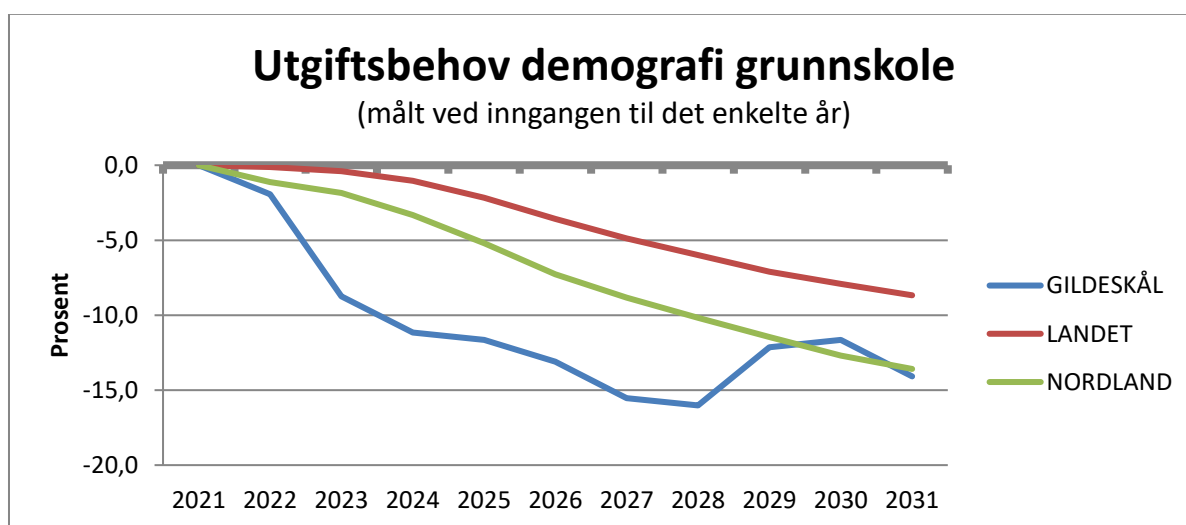
5.2.3 HA 2 – Familie og oppvekst

Barnevern	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Inntekt	-71 470	0	0	0	0
Utgift	6 646 556	6 715 000	6 715 000	6 715 000	6 715 000
Netto	6 575 086	6 715 000	6 715 000	6 715 000	6 715 000
Oppvekst	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Inntekt	-8 633 767	-6 008 143	-6 008 143	-6 008 143	-6 008 143
Utgift	62 098 471	59 475 493	59 475 493	59 475 493	59 475 493
Netto	53 464 704	53 467 350	53 467 350	53 467 350	53 467 350

Endringen av rammen fra 2021 til 2022

- Refusjon sykefravær og vikariater som følge av sykefravær, som ble regulert inn i budsjett 2021 er tatt bort.
- Fordeling budsjettmidler til utgifter som følge av korona, som ble regulert inn i budsjett 2021 er tatt bort.
- 0,2 mnok i overføring fra staten til voksenopplæringen er tatt bort
- 0,3 mnok persontilskudd til flyktningetjenesten er tatt bort
- grunntilskudd 0,2 mnok til voksenopplæring er tatt bort
- refusjon fra staten til barnehage på 0,2 mnok tatt bort
- Innenfor oppvekstsektoren er stillingene justert etter skole og barnehagetall samt behov for ekstra tilpasning. Det trengs en større revisjon av ressursfordelingsmodellen i skole. Dette er et prosjekt som det skal jobbes med i 2022.

KS har utarbeidet en modell for demografikostnader i kommunene. Den viser en dramatisk nedgang i utgiftsbehovet til grunnskole i årene som kommer, i hovedsak på grunn av befolkningsprognosene. Utgiftsbehovet innenfor helsesektoren har motsatt utvikling.

Kommunedirektøren vil komme tilbake til dette på nyåret, der oppvekstsektorens budsjetter vil gjennomgås på nytt som følge av revidert ressursfordelingsmodell og fastsatt veivalg om hvordan Gildeeskålskolen skal være i framtiden.

Tjenestetilbudet for FOK må justeres i forhold til de økningene som vil finne sted innenfor HOS – hvor det vil være behov for en vridning av utgiftsnivåene mellom sektorene i de nærmeste årene.

Sektoren må være forberedt på å redusere utgiftsnivået grunnet fallende barnetall. Dette arbeidet vil starte allerede i januar/februar 2022. Det vil da være naturlig å se på følgende områder:

- Omdisponering av midler
- Dekning av nye utgifter som oppstår i 2022
- Prioritering av tjenester
- Nivået på tjenestetilbudet
- Eventuelt strukturendringer (Skole/Barnehage)

Driftskommentar hovedområder:

- Barnevern – Det legges opp til en ramme for barnevernstjenesten på samme nivå som forrige driftsår til tross for innføringen av barnevernsreformen. Dette baserer seg på at kostnadene for fosterhjemsplasser og institusjonsplasser ikke øker for eksisterende plasser, mens det vil finne sted en fordobling av kostnadene for de plassene som etableres per 01.01.2022.
- Oppvekst – Sektoren har de siste årene opplevd en betydelig inntektsreduksjon som følge av at de statlige tilskuddene for flyktingtjenesten og voksenopplæringen har bortfalt.
- Barnehage – Det er lagt til grunn for budsjett 2022 at det skal være full barnehagedekning i kommunen.

Endringer i økonomiplanperioden

Følgende forhold vil kunne skape endringer i rammene for virksomheten i økonomiplanperioden:

- Frivilligsentralen – Avklaring av fremtidig tilskuddsordning
- FLYVO – Minimumstilbud opprettholdes i påvente av behov for flyktingtjenester
- Barnevern – Forventet økning i etterspørselen og innføring av barnevernsreformen
- Skolestruktur – Utredning av skolestruktur/Barnehagestruktur må oppstartes
- Etterspørselen etter barnehageplasser – Full barnehagedekning
- Elevtallsutviklingen – Nedgang i antallet elever
- Digitalisering – Innføringen av digitale verktøy i skoler og barnehager
- Læringsmiljø saker/Spesialpedagogiske tiltak – Oppfølging av enkeltelever med utfordringer

Årsverk:

Det er 81,69 årsverk i oppvekst.

Hovedoppgaver familie og oppvekst:

- Kommunale barnehager
- Kommunale skoler
- SFO-tilbud
- Voksenopplæring
- Barnevern
- Kulturtilbud

Prioriterte satsingsområder i planperioden:

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr fokusområder i samfunnsplanen:

Følgende punkter i samfunnsplanen er av spesiell betydning for oppvekt å følge opp

- A) Sammen skaper vi fremtiden:
 - Tverrsektorielt samarbeid
 - Ha felles forståelse, felles fokus og dra i samme retning
 - Lage tydelige og målrettede planer
 - Ha fokus på å rekruttere, beholde og utvikle gode medarbeidere
 - Arbeide for økt stolthet
 - Bidra til frivillig arbeid
 - Skape grunnlag for menneskers mestring og trivsel
 - Fokus på omdømmebygging
- B) Like muligheter til gode liv for alle:
 - Hindre utenforskap
 - Nulltoleranse for mobbing
 - Sørge for at barn og unge utvikler ferdigheter til å håndtere morgendagens samfunn
 - Sikre at barn og unge har fritidstilbud
 - Jobbe for inkluderende skole- og barnehagemiljø
 - Sikre at barn og unge har et godt tilbud innenfor psykisk helse
- C) Robuste tettsteder:
 - Universell utforming – tilgjengelighet i bygg og uteområder
 - Fremme frivillig deltakelse
 - Legge til rette for lek og aktivitet for barn og ungdom
- D) Allsidig næringsliv:
 - Utvikle gründerskap
 - Utvikle innovative partnerskap mellom skole og næringsliv

De konkrete tiltakene for oppfølging av fokusområdene i samfunnsplanen:

- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer.
- Høyt fokus på økonomisk drift og reduksjon av kostnader.
- Informasjonsutveksling internt i organisasjonen og med sentrale samarbeidspartnere ved bruk av Teams som verktøy.
- Sykefravær – streng disiplin i forhold til de til enhver tid gjeldende smittevernsbestemmelser, og oppfølging av langtidssykemeldte.
- Fokus på kvalitetsarbeid i barnehager og skoler.
- Sikre gode samarbeidsrutiner for å gjøre overgangene mellom barnehage, grunnskole og videregående skole så gode som mulig.
- Økt bruk av digitale verktøy i undervisningen.
- Videreføre det arbeidet som er nedlagt gjennom Veiledningskorpset til å oppnå ytterligere resultater gjennom Oppfølgingstjenesten.

- Fokus på å få tjenestene et steg opp i utviklingstrappa og å oppnå resultater på ulike indikatorer.

Gildeskålskolen har som mål å ha faglige resultater på nasjonalt nivå målt ut fra nasjonale prøver og eksamen. For å nå dette målet skal vi:

- Holde fast ved kvalitetsplan for skolene - «Sammen om mestring og livsglede»- i tråd med nye fagplaner for skolene – Overordnet del og Fagfornyelsen.
- Sikre elever et trygt og godt sosialt læringsmiljø.
- Ha fokus på å styrke grunnleggende ferdigheter hos elever for å skape faglige resultater sammenlignet med kommunalt og nasjonalt nivå.
- Satse på digital kompetanse via styrking av digitale hjelpemidler og kompetanse.
- Videreutvikle ledere som har fokus på lærende organisasjoner med et godt arbeidsmiljø – og læringsmiljø for elever og ansatte.
- Rekruttere dyktige lærere og barnehagelærere og fortsatt gi tilbud om kompetanseheving til ansatte som mangler kompetanse i forhold til nye kompetansekrav i skole og barnehage, samt sikre at skolene så langt det lar seg gjøre har kvalifiserte lærere i alle skolefag.
- Legge til rette for grunnutdanning for å sikre intern rekruttering til skoler. Siden det er få lærere som tar utdanning som pedagoger i skole og barnehage i Salten, ønsker vi å legge til rette for intern rekruttering til yrket.
- Fortsette satsingen på lesing, skriving og klasseledelse. I samarbeid med fylkesmann og Nord universitet formidles det statlige midler til skolebasert kompetanseutvikling og det er etablert lokale og interkommunale nettverk som skal ivareta at denne skolebaserte kompetanseutviklingen skal føre til positive endringer i læringsmiljøet for elevene.
- Fokus på folkehelse, god trivsel, daglig fysisk aktivitet og sosial kompetanse.

Barnehagene i Gildeskål skal bidra til en god og trygg oppvekst og en god overgang mellom barnehage og skole ved å:

- Ha full barnehagedekning i hele kommunen
- Sikre at rammene for barnehagenorm og pedagognorm er i tråd med sentrale vedtak.
- Legge til rette for lokal kompetanseheving i barnehagene på samme måte som skolene – i lokale og interkommunale nettverk sammen med våre nabokommuner, fylkesmannen og Nord Universitet.
- Legge til rette for grunnutdanning for å sikre intern rekruttering til barnehager
- Etablere gode samarbeidsrutiner skole / barnehage– hjem og ha årlige brukerundersøkelser.
- Sikre tverrfaglig samarbeid som skal komme barn – og unges oppvekstmiljø til gode

Barnevernstjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.

Bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge vilkår under oppveksten:

- Sikre god faglig kompetanse hos ansatte i barnevernstjenesten i tråd med Lov om barnevern.
- Komme tidlig inn med råd og veiledning og tilpassede tiltak til familier.
- Legge til rette for gode samarbeidsrutiner med alle som arbeider med barn – og unges oppvekstmiljø.
- Kommunen inngår nå som en del av en interkommunal barneverntjeneste, driftet av Bodø kommune. Det arbeidet som startet opp i 2020 med å få en god overgang og et godt samarbeid vil også bli prioritert i 2021. Det skal fortsatt være bemanning lokalt, men underlagt Bodø.

Flyktningetjenesten og voksenopplæringen skal:

- Tjenesten opprettholdes som et minimumstilbud i 2022 – etter at det ble foretatt en nedbemanning av tjenesten i løpet av budsjettåret 2021. Tjenesten opprettholder et minimumstilbud inntil det er avklart hvilket behov Staten har for utplassering av flyktninger i kommunene.

Kommentar til driften

Budsjettrammene - for sektoren er høye sammenlignet med andre sammenlignbare kommuner i kostragruppe 15 – hvor det er store variasjoner mellom kommunene med hensyn til driftsutgifter. Her vil det være forklaringsfaktorer knyttet til:

- a) Drift – Skolestruktur
- b) Spesialundervisning – Antallet elever som har rett til spesialundervisning og omfang
- c) Andre utgifter – Skolemateriell, utstyr, oppfølging etc
- d) Investeringer – Digitalisering (opplæring, lisenser, vedlikehold, oppgradering)

Stillinger - Endring i stillinger knyttet til primæroppgavene i oppvekst skyldes variasjoner i elevtall og stillinger knyttet til generell spesialundervisning. I tillegg foreligger det et behov for ressurser og kompetanse knyttet til elever med et særskilt opplæringsbehov utover ordinær spesialundervisning.

Småtrinnet - Satsningen på grunnleggende ferdigheter med fokus på lesing og skriving vil videreføres i 2022 og i årene fremover. Målsetningen er at den systematiske satsing på lesing skal føre til en forbedring av resultatene over tid.

Digitalisering - Det er foretatt betydelige innkjøp av digitale hjelpemidler jfr. IKT-plan slik at digital kompetanse blir styrket blant barnehagebarn, elever og ansatte for å gi best mulig grunnlag for å møte morgendagens samfunn. Dette er en satsning som vil være gjennomgående i økonomiplanperioden frem til 2023. Det vil forventes en betydelig økning i prisen på lisenser og ny programvare som er nødvendig for driften i barnehager og skoler.

Elevtallsutviklingen - Elevtallet i grunnskolen har nå gått under 200. Det er inneværende skoleår til sammen 193 elever i grunnskolen i kommunen. Dette medfører høye kostnader pr elev i forhold til sammenlignbare kommuner. Reduserte fødselstall vil innebære lavere etterspørsel etter barnehageplasser og på sikt en ytterligere nedgang i elevtallsutviklingen på skolene.

Fødselstall – Det har vært knyttet bekymringer til rekrutteringen av barn til barnehager og elever til skolene, med bakgrunn i at fødselstallene i kommunen sank så dramatisk i 2020. Dette har endret seg i 2021 – hvor det fødselstallet er kommet tilbake på normalt nivå. Forhåpentligvis fortsetter den positive utviklingen i 2022.

Koronatiltak – Det må tas høyde for at koronatiltakene i 2021 kan bli omfattende også i 2022. For barnehager og skoler vil dette representere langt høyere utgifter til vikarer og renhold, enn det som er normalt. I utgangspunktet legges det opp til en drift i 2022 på grønt nivå.

Fjernundervisning – Lærerne fikk i løpet av 2020 en høy kompetanse på bruken av digitale verktøy og fjernundervisning. Dette er en form for kompetanse som det er ønskelig å videreutvikle i årene fremover. Det pågår nå et arbeid for å hente ut erfaringene fra det nasjonale pilotprosjektet som gjennomføres i Rødøy kommune.

Læringsmiljø – Kommunen har store utfordringer knyttet til læringsmiljø, og vil jobbe systematisk med dette i 2022. I denne sammenheng vil det være nødvendig at skolene får hjelp fra andre yrkesgrupper til å sikre at barn og unges fysiske og psykiske helse ivaretas. Det må etableres samarbeidsrutiner mellom alle som arbeider med barn og unge slik at forebygging og tiltak fra flere fagmiljø møtes.

Oppfølgingstjenesten – Veiledningskorpset har nå avsluttet sitt arbeid med skolene i Gildeskål kommune, men det er samtidig vedtatt av kommunen skal inngå i et samarbeid med Oppfølgings-tjenesten de neste 2 årene. Dette for å sikre at det grunnlaget som nå er lagt ned av Veiledningskorpset skal videreføres frem til man oppnår resultater på ulike resultatindikatorer. Dette arbeidet vil pågå gjennom hele driftsåret 2022.

Barnevernstjenesten – Kommunen har i løpet av 2020/2021 fått etablert en interkommunal tjeneste. Det legges til grunn at det er behov for gradvis justering av stillingsressurser og tiltaksmidler, for å kunne forvalte og følge opp både nye og gamle saker. Ledelsen for sektoren vil ha ansvaret for å følge opp tjenesten gjennom kontraktstyring. Det skal fortsatt være bemanning lokalt – men da i form av kontordager og ved oppfølging av saker. I 2022 vil målsetningen være å tilpasse tjenestetilbudet i forhold til innføringen av barnevernsreformen.

Sykefravær – Det har vært et høyt sykefravær i sektoren både i 2020 og i 2021 – det vil derfor være grunnlag for å følge nøye med utviklingen i 2022 for å få sektoren tilbake på et naturlig nivå etter koronaperioden.

Vikarbruk – Skoler og barnehager har i 2020 og 2021 hatt en høyere vikarbruk enn tidligere år, med bakgrunn i restriksjoner i forhold til å stille på jobb (jfr smittevernbestemmelser). Det legges i utgangspunktet opp til at driften i 2022 gjennomføres etter «trafikklysmodellen» på grønt nivå.

5.2.4 HA 3 Helse og omsorg

Helse og omsorg	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Inntekt	-11 552 420	-11 832 921	-12 196 221	-12 196 221	-12 196 221
Utgift	91 116 114	95 533 046	95 896 346	95 896 346	95 896 346
Netto	79 563 694	83 700 125	83 700 125	83 700 125	83 700 125

Endringen av rammen fra 2021 til 2022

Endringer av rammen fra 2021 til 2022 er 4,1 mnok

Utgiftene er økt med 4,4 mnok mens inntektene er økt med 0,3 mnok. Endringene skyldes i hovedsak:

- Refusjon sykefravær og vikariater som følge av sykefravær, som ble regulert inn i budsjett 2021 er tatt bort.
- Fordeling budsjettmidler til utgifter som følge av korona, som ble regulert inn i budsjett 2021 er tatt bort.
- Økte lønnsutgifter inkl. sosiale utgifter 3,1 mnok
Lokalt og sentralt lønnsoppgjør, flere tilsatte med høgskoleutdanning, videreutdanning og ansiennitetsopprykk.
- Vikarpool innen omsorg 4 årsverk, inkl. sosiale utgifter 2,0 mnok
- Ny stilling inkl. sosiale utgifter – psykisk helse barn og unge 0,7 mnok
Stillingen ble opprettet i 2021 og finansiert av lønnsmidler fra vakante stillinger.
- Økt tilskudd Gildeskål vekst kr 71 000
- Økte utgifter lisenser og moduler fagprogram kr 0,1 mnok
- Økte utgifter til bilhold ved overgang til El-biler 0,29 mnok
- Økte utgifter mat, medisinsk og annet forbruksmateriell 0,15 mnok
- Brukerbetaling /salg er økt i hht. deflator på 2,5 % og ellers etter beste estimat 0,32mnok
- Bruk av midler fra bundne fond 0,23 mnok
- Bruk av kompetansemidler RKK 0,15 mnok
- Refusjon sykkelønn 2,0 mnok

Økonomiplanperioden

Det er ingen endringer i økonomiplanperioden.

Årsverk:

Årsverk i helse og omsorg 98,2 årsverk – en økning på 4 årsverk (vikarpool)

I tillegg har kommunen 1,6 avtalehjemmel for fysioterapi fordelt på 2 driftsavtaler

Hovedoppgaver:

Helse og omsorg skal tilby velferdstjenester av høy kvalitet, med fokus på likeverd, stabilitet og forutsigbarhet. Tjenestene skal være tilpasset behovet til den enkelte, være kostnadseffektive og bidra til trygghet og livskvalitet for innbyggerne i kommunen.

Helse

- Helsestasjon – forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste, psykisk helse barn og unge, svangerskapsomsorg, gi helseopplysning og informasjon, vaksiner, og tverrfaglig samarbeid, spesielt med skole og barnevern
- Legekontor – behandling og oppfølging av listepasienter, smittevern, gi råd og veiledning, tverrfaglig samarbeid og legevakt
- Fysioterapi/friskliv – forebygging og klinisk behandling og oppfølging av pasienter, drifte frisklivssentral og delta i tverrfaglig samarbeid
- Miljørettet helsevern, krisesenter og overgrepsmottak er tjenester som kjøpes eksternt

Psykisk helse og rustjeneste

Lavterskel tilbud for personer med psykiske vansker, lidelser og rusavhengighet. Samtaler, forebygging og veiledning, kontaktledd mot spesialisthelsetjenesten og tverrfaglig samarbeid.

Omsorg

- Åpen omsorg - Pleie og omsorgstjenester til hjemmeboende, med fokus på forebygging, trygghet, brukermedvirkning og tverrfaglig samarbeid. Administrerer trygghetsalarm og matombringing, velferdsteknologi, samt hjelpemiddelformidling via Nav hjelpemiddelsentral
- Omsorgsboliger på Gibos – 16 leiligheter
- Eldresenter på Sandhornøy har til sammen 10 boenheter i bofellesskap
- Miljøterapi/tjeneste - tjenester til psykisk utviklingshemmede, barn og voksne. Fokus på selvstendighet, veiledning og sosiale aktiviteter. Tiltak for barn med funksjonsnedsettelse - avlastning og andre støttetiltak.
- Vanntunet omsorgsboliger, 7 leiligheter – heldøgns tjeneste
- Omsorgslønn, støttekontakt og avlastningstiltak utenfor institusjon
- Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende demente

Gibos Institusjon

Pleie og omsorgstjenester til brukere som har større pleie og omsorgsbehov enn det som faglig forsvarlig kan ivaretas i eget hjem eller i omsorgsbolig /eldresenter. 4 institusjonsavdelinger – 2 pleieavdelinger og 2 skjermede avdelinger, 28 langtidsplasser, 4 korttidsplasser og 1 KAD

- Kjøkken
- Vaskeri/renhold
- Arbeidsstue

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jf fokusområder i kommunens samfunnsplan:

I 2022 vil Helse og omsorg, i tillegg til vanlig drift, ha følgende konkrete utviklingsoppgaver:

Sammen skaper vi fremtiden

- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – innbyggere, brukere og ansatte.
- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer, med fokus på økonomisk drift. Høyt fokus på økonomisk internkontroll. Kontering, attestering og anvisningsreglement skal forankres i organisasjonen.
- Ta intranett aktivt i bruk for informasjonsutveksling internt i organisasjonen.
- Sykefravær under 8 % i avdelingen – fokus på oppfølging og tilrettelegging for medarbeidere.
- Fokus på bruk og oppfølging av avviksmeldinger i Compilo for å kunne drive målrettet og systematisk arbeid med å forbedre kvaliteten på tjenestene.
- Brukermedvirkning skal stå sentralt i tjenesteproduksjonen, gjennom brukerundersøkelser og informasjon blant innbyggerne
- Rekruttere, beholde og utvikle gode medarbeidere – oppdatere helse og omsorgs kompetanseplan.
- Samarbeid med RKK Salten, innen velferdsteknologi, digitalisering, ProAct, bærekraftig og digitalt storkjøkken og annen kompetanseutvikling.
- Fortsette samarbeid med andre Salten-kommuner i prosjekt Jobb i lag for å rekruttere medarbeidere. Sikre høy formal og real kompetanse blant helsepersonell.
- Heltidskultur – Fortsette å øke andelen av 100 % stillinger i helse og omsorg for de som ønsker det.

Like muligheter til gode liv for alle

- Utvikle helse- og velferdstjenester med fokus på likeverd, trygghet, stabilitet og forutsigbarhet.
- Prioritere forebygging, helsefremming og reduksjon av sosial ulikhet i helse og levekår
- Opprettholde stabil legetjeneste.
- Forebyggende hjemmebesøk hos eldre, 75 + , sikre god informasjon og medvirkning
- Fleksibel og robust hjemmetjeneste som legger til rette for å kunne bo hjemme så lenge som mulig, med tjenesteleveranse på rett nivå.
- Trygg hjemme, - brannforebyggende arbeid i samarbeid med Salten Brann.
- Fortsette med sosiale aktiviteter på institusjon.
- Leve hele livet en kvalitetsreform for eldre med fokusområdene et aldersvennlig samfunn, aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.
- Utvidet skolehelsetjeneste, også i videregående skole og helsestasjon for ungdom. Helsestasjon skal ha oppmerksomhet på psykisk helse, vold, overgrep og omsorgssvikt hos barn/unge.
- Sikre at barn og unge har et godt tilbud innenfor psykisk helse.
- Implementering av velferdsteknologi som muliggjør selvstendighet, trygghet, medbestemmelse, livskvalitet og samtidig effektiviseringsgevinst.
- Folkehelse og aktivitet implementert i alle tjenestene innen helse og omsorg.
- Utvikle frisklivssentral – forebygging og aktivitet flere steder i kommunen.

Robuste tettsteder

- Bruke lokalene på Gildeskål Bo- og servicesenter og eldresenter med utearealer for å skape møteplasser og aktivitet – sosialt fellesskap på tvers av alder.

- Samarbeid med frivilligsentral for å etablere møteplasser, eldre og unge

Kommentar til driften i 2022.

Budsjettet vurderes som stramt med videreføring av dagens drift. Det leveres gode tjenester innenfor den rammen som er gitt.

Sammenlignet med andre kommuner i KOSTRA gruppen er utgiftene til kommunale helse- og omsorgstjenester pr. innbygger lavere enn gjennomsnittet i gruppen.

Kjøp av tjenester - til bruker bosatt i annen kommune er innarbeidet i budsjett 2022. Statsforvalter har pålagt Gildeskål kommune å fortsatt kjøpe disse tjenestene fra stiftelsen Signo vivo.

Prosjekt Ny omsorgsstruktur er vedtatt. Tjenesteområde Nygårdsjøen eldresenter ble vedtatt nedlagt. For å redusere kostnadene og slitasje på medarbeidere med høyt bruk av overtid er det vedtatt å opprette en vikarpool. Dette gjennomføres som et prosjekt for å se om det gir den ønskede gevinst. Vi har lite erfaringsdata og kan derfor ikke garantere resultatet, men beregning er gjort ut fra beste estimat. Utgiftene for 4 årsverk i vikarpool skal finansieres ved refusjon sykelønn, reduserte vikarutgifter og redusert bruk av overtid. Årsak til økt bruk av overtid er at det er lite tilgang på vikarer.

Nye oppgaver - Helse og omsorg står i stadige utfordringer. Flere krav og oppgaver pålegges kommunene og oppgaver overføres fra spesialisthelsetjenesten uten at ressurser følger med. Gildeskål kommune i likhet med andre kommuner, har utfordringer med å rekruttere fagpersoner som bl.a. sykepleiere, vernepleiere, helsefagarbeidere og psykolog. Det er et krav at kommunene skal ha psykologkompetanse, men få psykologer søker stilling i kommunene og en har ikke lyktes i å få denne kompetansen på plass. Det å få på plass psykolog er en oppgave som prioriteres.

Kommunen er også pålagt å ha tjenester fra ergoterapeut. Det vil være en stor ressurs innen forebygging, rehabilitering, hjelpemiddeltilpassing og tilrettelegging av tilbud for personer med funksjonsnedsettelse. Det er ikke funnet ressurser til ergoterapeut i budsjettforslaget. Kostnadene vil være 0,45 mnok for 70 % stilling. De resterende 30 % kan finansiere ved å overføres fra oppgaver med hjelpemidler som i dag gjøres av hjemmetjenesten.

Innen psykisk helse og rustjeneste ses en økning av personer som sliter og har behov for oppfølging. Dette er forsterket i tiden med pandemi og en registrerer at brukergruppen bli yngre. Stillingen innen psykisk helse for barn og unge er innarbeidet i årets budsjett på helsestasjonen, men det er ikke funnet ressurser til ytterligere styrking av tjenesten psykisk helse og rus.

Samarbeid med frivillige og organisasjoner - for økt aktivitet og sosiale møteplasser vil være medvirkende til å redusere ensomhet og forebygge psykiske utfordringer både for unge og eldre.

Vanntunet omsorgsboliger er driftet i ett år og en ser at å samle ressursene fra miljøterapi-tjenesten og team rundt enkeltbruker gir god utnyttelse. Det er ingen øking av ressurser knyttet til de nye omsorgsboligene Beboere og ansatte er svært fornøyd med det nye tjenestetilbudet.

Omsorgstjeneste - Andel eldre er høy men stabil i noen år fremover, før økning fra 2025. Dette krever fleksible hjemmetjenester der det tilpasses med effektive og gode løsninger etter individuelle behov. Samtidig må vi levere et høyre omsorgsnivå med heldøgns tjenester som eldresenter/omsorgsbolig og institusjonsplass til de som trenger det. Flexibilitet med institusjonsplasser, omsorgsboliger og trygghetsrom på Gildeskål Bo- og servicesenter utnyttes godt. Ikke budsjettert med betaling for utskrivningsklare pasienter på sykehus, vil fortsatt prøve å gi tilbud i hjemkommune.

Budsjett til hjemmetjeneste og institusjon er konsekvensjustert i hht økte lønnsutgifter og driftsutgifter til lisenser, mat, medisinsk forbruksmateriell og leiebiler. Utgifter til leiebiler er økt på grunn av at de er betydelig dyrere enn antatt under planlegging og utarbeidelse av budsjett 2021.

Lærlinger – Virksomheten har 7 lærlinger. Finansieres gjennom eget budsjettansvar, med noe tilskudd fra fylkeskommune og at lærlingene i deler av året får lønn fra vikarbudsjetten. Mulighet for å søke tilskudd fra KS for økte læreplasser har ikke vært tilgjengelig siden 2018.

Velferdsteknologi – Stortingsmelding 29 «Morgendagens omsorg» trekker velferdsteknologi frem som et verktøy for økt trygghet, bedre mestringsevne og tilgang til informasjon og veiledning. Gildeskål kommune deltar i Nasjonalt velferdsteknologiprogram hvor det jobbes med ferdigstilling av nye tjenestemodeller og tjenesteforløp.

Velferdsteknologi organiseres som et prosjekt også i 2022 da etablering av plattform og utstyr har tatt lengre tid enn forventet. Plattformen leies hos Netnordic sammen med Meløy kommune for å redusere kostnadene. Selv om det har tatt tid er vi allikevel kommet like langt med implementering av teknologisk utstyr som flere av våre omliggende kommuner. Utstyr kjøpes inn i takt med at teknologien implementeres i daglig drift. Velferdsteknologiske løsninger skal bidra til effektivisering, selvstendigjøring og øke trygghetsfølelsen. Trygghetsalarmer driftes ved at kommunen ivaretar eget responscenter og ikke leier hos andre, dette gir en årlig innsparing på 0,3 mnok.

Koronapandemi - Har gitt utfordringer i 2021 og det er ingen grunn til å tro at situasjonen ikke fortsetter i 2022. Institusjoner og bofellesskap har vært nedstengt, men er nå åpne med gode smittevernrutiner. Legekontoret og helsestasjon opplever et stort trykk i forhold til testing og spørsmål fra innbyggere som gjelder korona og vaksinasjon. Det medgår også mye tid til deltakelse på informasjonsmøter i regi av bl.a. fylkeslege og oppdatering av stadig endrede rutiner fra folkehelseinstituttet.

Vaksinering skjer i tråd med nasjonale anbefalinger. Det er ikke funnet rom for å øke med ekstra ressurser på helsestasjon til vaksinasjonsarbeid. Staten lover dekning av ekstrautgifter til vaksinasjon så det gjenstår å se om de oppfylles.

Smittevernutstyr - Det har vært en betydelig økning i medisinsk og annet forbruksmateriell, samt ekstra ressurser til renhold for å ivareta smitteverntiltakene. Kommunen har fått refundert noen utgifter til koronatiltak og forventer at dette skjer også i 2022. Det er kun lagt inn litt ekstra ressurser for innkjøp av forbruksmateriell i budsjettforslaget.

Sykefraværet – Fortsatt for høyt, mens langtidsfraværet er redusert har korttidsfraværet økt med bakgrunn i koronatiltak og strenge smitteverntiltak. Ved symptomer fra luftveiene skal helsepersonell holde seg hjemme, testes, og være hjemme til de er friske og negativ test foreligger. Situasjonen medfører et økt behov for vikarer, noe vi i utgangspunktet har lite tilgang på. Lite tilgang på vikarer fører som tidligere nevnt til økt bruk av overtid. Det er en stor kostnadsdriver og økt belastning med slitasje på ansatte.

5.2.5 HA 4 Teknisk - eiendom og HA 6 Vann og avløp – drift og vedlikehold

Teknisk	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Inntekt	-2 829 700	-2 928 830	-2 928 830	-2 878 830	-2 878 830
Utgift	9 282 406	9 759 256	9 759 256	9 709 256	9 709 256
Netto	6 452 706	6 830 426	6 830 426	6 830 426	6 830 426
Eiendom	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Inntekt	-6 404 441	-5 769 107	-5 769 107	-5 769 107	-5 769 107
Utgift	18 888 763	18 508 279	18 508 279	18 508 279	18 508 279
Netto	12 484 322	12 739 172	12 739 172	12 739 172	12 739 172
Drift og vedlikehold	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Inntekt	-568 600	-568 600	-568 600	-568 600	-568 600
Utgift	5 212 459	6 175 105	6 175 105	6 175 105	6 175 105
Netto	4 643 859	5 606 505	5 606 505	5 606 505	5 606 505
Vann og Avløp	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Inntekt	-10 243 600	-11 153 600	-11 153 600	-11 153 600	-11 153 600
Utgift	5 698 258	5 260 041	5 260 041	5 260 041	5 260 041
Netto	-4 545 342	-5 893 559	-5 893 559	-5 893 559	-5 893 559

Endring i rammen fra 2020 til 2021:

Endringen på de forskjellige ansvarsområdene skyldes i hovedsak:

- Refusjon sykefravær og vikariater som følge av sykefravær, som ble regulert inn i budsjett 2021 er tatt bort.
- Fordeling budsjettmidler til utgifter som følge av korona, som ble regulert inn i budsjett 2021 er tatt bort.

Teknisk

- Salten Brann +0,3 mnok
- Feiegebyr økt med kr 72 000
- Prisjustering lisenser og programmer

Eiendom

- Lønn -0,69 mnok grunnet pensjonering.
- Leieinntekter - 0,4 mnok
- Leie av lokaler -0,37 mnok

Drift og vedlikehold

- Lønn 100 % stilling fordelt fra VA 0,5 mnok
- Vintervedlikehold økt med 0,4 mnok grunnet nye brøytekontrakter.

VAR

- Refusjon fødselspenger er tatt bort -0,2 mnok
- Inntekter: vanngbyr +0,8 mnok, avløp +0,3 mnok

Endringer i økonomiplanperioden

Det er ingen endringer i økonomiplanperioden.

Årsverk:

Det er 20,44 årsverk i drift, 2 årsverk til vedlikeholdsprosjekt og 1 årsverk på investering.

Hovedoppgaver:

Tilrettelegging for boligbygging
Tilrettelegging for næringsutvikling
Byggesak og byggetilsyn
Oppmåling og matrikkelføring
Forvaltning og vedlikehold av kommunale bygg og eiendommer
Miljøforvaltning
Kommunale havner og flytebrygger
Landbruks- og viltforvaltning
Gjennomføring/oppfølging av investeringsprosjekt
Vedlikehold av kommunale veier
Vann og avløp

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jmf. samfunnsplanens fokusområder:

I 2022 vil Teknisk avdeling, i tillegg til vanlig drift, ha følgende konkrete utviklingsoppgaver:

Sammen skaper vi fremtiden

- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – ansatte og innbyggere
- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer
- Høyt fokus på økonomisk internkontroll. Kontering, attestering og anvisningsreglement skal forankres i organisasjonen.
- Ta intranett aktivt i bruk for informasjonsutveksling internt i organisasjonen.
- Sykefravær under 2 % i avdelingen
- Fokus på bruk og oppfølging av avviksmeldinger i Compilo for å kunne drive målrettet og systematisk arbeid med å forbedre kvaliteten på tjenestene.

Robuste tettsteder

- Etablere gang- og sykkelveier i tettsteder for å øke trafiksikkerheten, fremme fysisk aktivitet og redusere bilkjøring.
- Arbeide systematisk for å ha en høy kvalitet på det kommunale vei- og veilysnettet med fokus på miljøvennlige løsninger.
- Tenke tilgjengelighet for alle i nye prosjekter, men også i rehabilitering. Et viktig grunnlag for aktivitet, deltakelse og et inkluderende samfunn er universell utforming.

Et allsidig næringsliv

Understøtte innbyggere og næringslivets behov knyttet til positiv vekst og samfunnsutvikling på en profesjonell og effektiv måte. For å oppnå dette er det et mål å ferdigstille igangsatte/planlagte prosjekt:

- Sørarnøy kai fortsetter inn i 2022, men er forsinket 5 mnd. og forventes ferdig tidlig i 2023.

- Gjennomføring av hms tiltak i formålsbygg med størst fokus på brannsikring og rømningsveier fortsetter i 2022.
- Forprosjekt nytt vannverk Sørfjorden ble ferdigstilt i juni 2021. Det anbefales å gå videre med prøveboring i 2022.

På lag med naturen

- Ta i bruk miljøvennlige og egnede tekniske og digitale løsninger for styring av kommunens energiforbruk i bygg og lokal transport.
- Legge til rette for ladestasjon for miljøvennlig transport

Kommentar til driften:

Drift - det opprettholdes et høyt aktivitetsnivå på saksbehandling, vedlikeholde bygg og gjennomføring av prosjekter. Koronaproblemene i 2021 gjør at mange prosjekter og vedlikeholdsoppgaver blir forskjøvet i planperioden.

Prosjekter - Det er igangsatt relativt mange bygge-/rehabiliteringsprosjekter samtidig, og det er krevende å følge opp alle. Det er også en del prosjekter på VAR-området som også krever oppfølging, og som er helt nødvendige å gjennomføre som grunnlag for økt bosetting og næringsutvikling.

Vedlikeholdsplan - Mye gammel bygningsmasse er utfordrende. Det arbeides målrettet rehabiliteringsoppgavene som ligger i vedlikeholdsplanen. Trinn en i vil bli avsluttet nå i år og til våren. Henholdsvis varmeanlegget og de tekniske anleggene på Gibos. Når dette er sluttført vil vi ha mer driftssikre, miljøvennlige og energiokonomiske anlegg. Parallelt med dette skal akutte pålagte hms tiltak utføres med fokus på brannsikring og rømningsveier i tråd med tidligere politiske føringer. Dette arbeidet planlegges sluttført i 2022.

5.2.6 HA 5 Kultur

Kultur	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Inntekt	-1 776 000	-1 936 000	-1 436 000	-936 000	-936 000
Utgift	6 462 367	6 333 437	5 833 437	5 333 437	5 333 437
Netto	4 686 367	4 397 437	4 397 437	4 397 437	4 397 437

Endring i rammen fra 2021 til 2022:

Budsjettet for 2022 er utarbeidet med utgangspunkt i å unngå nedskjæringer i sektoren, for å kunne gi et tilbud til barn og ungdom – som i 2020/2021 har vært igjennom en lang periode med ulike typer restriksjoner på kulturtilbud og aktiviteter.

Endring i rammen skyldes i hovedsak:

- Refusjon sykefravær og vikariater som følge av sykefravær, som ble regulert inn i budsjett 2021 er tatt bort.
- Fordeling budsjettmidler til utgifter som følge av korona, som ble regulert inn i budsjett 2021 er tatt bort.
- Frivillighetsentralen – tilbudet er redusert i 2022 i forhold til 2021
- Vennskapssamarbeidet med Russland er satt på vent, jfr koronatiltak
- Bolystmidler settes i 2021 til 1 million kroner, jfr spredning av midler over flere år
- Kulturminnevern – Arbeidet kan startes opp etter koronarestriksjonene i 2021.
- Koronasituasjonen – Det legges til grunn av 2022 blir et normalt driftsår

Endringer i økonomiplanperioden

Kulturminnevern vil være et gjennomgående tema i hele økonomiplanperioden. Kommunen tok mål av seg til å kunne starte opp arbeidet med en kulturminneplan i 2021, men dette ble vanskeliggjort i 2021 på bakgrunn av koronarestriksjoner.

Årsverk

Det er knyttet 4,94 årsverk til tjenesten.

Hovedoppgaver kultur:

- Kulturskolen – gi tilbud om opplæring i musikk- dans – visuelle kunstuttrykk for barn og voksne. Gi tilbud om helgekurs og kortvarige kurs innenfor kultur.
- Etablere arena for korps.
- Kulturkontor – planlegge, gjennomføre og koordinere kulturtilbud til barn og voksne. Samarbeide med lag og foreninger om aktiviteter og arrangementer, samt tildele kulturmidler.
- Bibliotek - utlån av bøker og andre medier til barnehager, skoler og kommunens øvrige innbyggere. Arrangere ulike arrangementer med bibliotek som en sosial arena.
- Fortsette arbeidet med årlig bygdebok – Gildeskålboka
- Aktiv deltakelse i Salten kultursamarbeid.
- Kulturell skolesekk og kulturell spaserstokk videreføres
- Videreutvikle fritidsklubb, samt føre tilsyn hybelhuset
- Koordinere arbeidet i Ungdomsrådet

Prioriterte satsingsområder i planperioden:

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr fokusområder i samfunnsplanen:

Følgende punkter i samfunnsplanen er av spesiell betydning for kultur å følge opp:

- A) Sammen skaper vi fremtiden
 - Bidra til fellesskapet og frivillig arbeid
 - Fokus på best mulig tjenesteleveranse
 - Ha et godt samspill med innbyggerne
 - Skape grunnlag for mestring og trivsel
 - Fokus på den ansattes rolle som medarbeider og kulturbygger
- B) Like muligheter til gode liv for alle
 - Sikre at barn og unge har fritidstilbud og møteplasser som fremmer glede og mestring
 - Legge til rette for frivillighet
 - Sørge for møteplasser som fremmer aktivitet
 - Sørge for opplevelse av å bli hørt og tatt på alvor
 - Legge til rette for universelt utformede turstier i nærmiljøet
 - Sikre kulturtilbud og felles aktiviteter som alle kan delta på
 - Øke kontakten mellom eldre og unge i kommunen
- C) Robuste tettsteder
 - Tilgjengelighet for alle
 - Mobilisering av lokalsamfunn
 - Skape møteplasser
 - Sikre muligheter for friluftsliv
 - Legge til rette for kulturtilbud
 - Stimulere til aktiv bruk av Lahko Nasjonalpark
- D) Allsidig næringsliv
 - Synlig turistinformasjon
 - Markedsføre Lahko Nasjonalpark
 - Informasjon og skilting av attraksjoner
 - Imøtekomme behovene som følger med økt turisme
 - Arbeide for økt profilering av kommunen

I 2022 vil Kultur, i tillegg til vanlig drift, ha følgende konkrete utviklingsoppgaver:

- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – ansatte, brukere og innbyggere
- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer
- Høyt fokus på økonomi – få mest mulig tjenester ut av de ressursene man har til disposisjon.
- Høyt fokus på informasjon
- Holde Sykefraværet på et lavt nivå i avdelingen.
- Drive målrettet og systematisk arbeid med å forbedre kvaliteten på tjenestene.

I henhold til samfunnsplanen skal Gildeskål kommune videreutvikle frivillighetsarbeidet og legge til rette for møteplasser med fokus på kulturelle aktiviteter for alle aldersgrupper.

- Bidra til ungdomsklubben fortsatt er i drift, og at det også gis tilbud til ungdommer fra alle deler av kommunen på to – tre felles arrangementer i løpet av året
- Etablere møteplasser for elever i mellomtrinnet – åpne skoler i alle kretser i samarbeid med frivillige voksne
- Fokus på utdeling til grupper og personer som fortjener en ekstra utmerkelse via frivillighetspris, omdømmepris og kulturstipend
- Bidra til fortsatt utgivelse av Gildeskålboka.
- Arrangere 3 – 4 arrangementer for eldre og etablere nye møteplasser via bl. a. «Den kulturelle spaserstokken» hvis koronasituasjonen tillater det.
- Støtte opp økonomisk og praktisk slik at lag og foreninger kan opprettholde tilbud til innbyggere med ulike behov
- Arbeide for samarbeid mellom kultur og næring
- Satsing på å koordinere og aktivisere frivillighetsarbeidet
- Samarbeide med museum og menighetsråd om arrangement på Olsok
- Samarbeide med prosjekt Gildeskål Kirkested
- Arbeide for å opprettholde et «levende bibliotek»

I henhold til samfunnsplanen skal vi ta i bruk det rike kulturlandskapet i kommunen, og stimulere til god folkehelse gjennom aktiv bruk av vår storslåtte natur.

- Opprettholde Fjelltrimmen og Telltur
- Gjennomføre eventuelle «turskiltprosjekt»
- Fortsatt satse på å utvikle Friluftskolen for aldersgruppen 10 – 13 år
- Delta i prosjekter i regi av Salten Friluftsråd som videreutvikler tilbud til kommunens innbyggere
- Aktivt samarbeid mellom kulturmedarbeider, folkehelsekoordinator og frivilligsentral for å skape nye tiltak og møteplasser

5.2.7 HA 7 Fellestjenester og HA 3 NAV

NAV	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Inntekt	-996 009	-872 925	-872 925	-872 925	-872 925
Utgift	5 226 495	5 180 233	5 180 233	5 180 233	5 180 233
Netto	4 230 486	4 307 308	4 307 308	4 307 308	4 307 308
Fellestjenester	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Inntekt	-3 710 366	-3 010 800	-3 010 800	-3 010 800	-3 010 800
Utgift	24 437 990	23 761 169	23 761 169	23 761 169	23 761 169
Netto	20 727 624	20 750 369	20 750 369	20 750 369	20 750 369

Endringen av rammen fra 2021 til 2022

Rammen til *Fellestjenester* er i utgangspunktet ikke endret, men det er lagt inn endringer både på inntekt og utgiftssiden. Endringen skyldes i hovedsak:

- Refusjon sykefravær og vikariater som følge av sykefravær, som ble regulert inn i budsjett 2021 er tatt bort.
- Fordeling budsjettmidler til utgifter som følge av korona, som ble regulert inn i budsjett 2021 er tatt bort.
- Tilskudd til SNU er redusert fra 4 mnok til 3,5 mnok.
- Utgifter til revidering av konsesjonsvilkår er tatt bort 0,25 mnok
- Lønnsutgifter Fresksenter er tatt bort 0,1 mnok. Det er heller lagt inn kjøp av nytt utstyr for kr 50 000.
- Juridisk bistand økt med 0,25 mnok
- Personforsikring er økt 0,1 mnok
- Inntekter og utgifter på 0,5 mnok som kommunen fikk som koronatiltak for videre tildeling til næringslivet er tatt bort i 2022.
- Utgifter til gammel sentralbordløsning er tatt bort kr 45 000
- Innfordringsinntektene er redusert med 0,1 mnok som følge av ny inkassolov som gir lavere gebyrer og at kommunen ikke har like mange tunge innkrevingsaker som før. Dette er et resultat av tett og godt innkrevingsarbeid over tid.
- Folkehelse kr 85 000 tatt bort da vi ikke får refusjon

NAV har redusert bruk av bundet fond med 0,1 mnok til boligtilskudd Husbanken som følge av at saldoen på fondet er redusert. Overføringer til andre redusert tilsvarende.

Forøvrig er det kun prisjustering og lønnsøkning som endrer rammen.

Endringer i økonomiplanperioden

Det er ingen endringer i økonomiplanperioden.

Årsverk:

Fellestjenester består av 14,5 årsverk, inkl en ny lærling på IT. NAV består av 2,6 årsverk. I tillegg kommer hovedtillitsvalgt med 0,4 årsverk.

Hovedoppgaver:

Overordnet planverk, prosjektstøtte, personalpolitikk og organisasjonsutvikling, NAV, IKT, beredskapsplanlegging, folkehelsearbeid, politisk sekretariat, fresksenteret, internkontroll, servicetorg, økonomifunksjon og lønn. Videre ivaretas kommunens innkjøpskoordinering og forsikringskoordinering.

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr fokusområder i samfunnsplanen:

HA 7 Fellestjenester er støttefunksjon for hele kommunen og er således involvert i alle de kommunale tjenesteområdene. Alle mål i samfunnsplanen vil på en eller annen måte og i ulik grad påvirke oppgavene som skal løses innenfor dette hovedansvarsområde.

Det er i hovedsak fokusområdet «Sammen skaper vi fremtiden» som Fellestjenester følger i daglig drift, da det er mest administrasjons- og organisasjonsoppgaver som utføres.

Sammen skaper vi fremtiden

- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – ansatte og innbyggere
- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer
- Høyt fokus på økonomisk internkontroll. Kontering, attestering og anvisningsreglement skal forankres i organisasjonen.
- Ta intranett aktivt i bruk for informasjonsutveksling internt i organisasjonen.
- Sykefravær under 2 % i avdelingen
- Fokus på bruk og oppfølging av avviksmeldinger i Compilo for å kunne drive målrettet og systematisk arbeid med å forbedre kvaliteten på tjenestene.
- Bidra til å sikre økonomisk grunnlag for innfrielse av planens mål. Samfunnsplanen strategi for å oppnå det er å ha fokus på best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende økonomiske rammer. Dette oppnås gjennom utarbeidelse av gode beslutningsgrunnlag til administrativ og politisk ledelse og gjennom tilrettelegging for god økonomistyring av hele organisasjonen. I det ligger å utrede og legge fram alternativer for mulige økonomiske løsninger som vil gi økt handlefrihet.
- Ta hjemmesiden og sosiale media aktivt i bruk for informasjonsutveksling eksternt.
- Støtte opp om prosess om økt økonomisk handlingsrom i Gildeskål kommune.
- Kontinuerlig prosess med å automatisere og forenkle interne arbeidsprosesser.
- Gjennomføre kurs for alle Vismabrukere i organisasjonen (økonomi/fakturering).
- Politiske saker
- Fokus på økonomistyring internt
- Ledelse
- Informasjonsarbeid
- Prosjektledelse og gjennomføring
- Organisasjonsutvikling og effektivisering
- Fokus på et levende planverk for å sikre et inkluderende arbeidsliv og tett oppfølging av medarbeidere både i forhold til det fysiske- og psykososiale arbeidsmiljøet i organisasjonen

Kommentar til driften

Virksomhetens budsjett vurderes som stramt. Det er ikke rom for utvikling, stort sett bare videreføring av dagens drift. Det er få ansatte på hvert fagfelt og er dermed svært sårbart. Det leveres derimot gode tjenester innenfor den rammen som er gitt og det søkes kontinuerlig etter nye måter å jobbe/samarbeide på for å hente ut effektiviseringspotensialer.

5.3 Oppsummering/konklusjon

Det er viktig å se økonomiplanen inn i kommuneplan sammenheng. Økonomiplanen må ha en forankring i det som ligger vedtatt i kommuneplan. Planen må også ta hensyn til de føringer staten gir gjennom lover og forskrifter. I tillegg må det tas hensyn til planer på andre områder.

Utviklingen i samfunnet generelt og i Gildeskål tilsier at kommunen må tilpasse seg endrede rammebetingelser og demografiutvikling. Mye av utviklingen ligger i forhold/faktorer som kommunen selv ikke kan påvirke. Sysselsetting og arbeidsplasser er en viktig faktor i forhold til hvor folk bor. Kommunens evne til å tilrettelegge for eksisterende og nye helårsarbeidsplasser og attraktive tomter/boliger vil være viktig.

Ressursmangel vil være en utfordring kommunen vil måtte håndtere også i framtiden. Dette er bakgrunnen for forslaget om å igangsette prosjektet «**En ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-2026**». Årsaken til dette er å sikre kommunens selvstendighet i et langsiktig perspektiv. Kommunen er ikke like sterkt utfordret økonomisk som mange av våre nabokommuner er, men det er viktig å erkjenne at vi står overfor potensielle økonomiske utfordringer i fremtiden.

Utfordringen blir å erkjenne den faktiske utviklingen og prioritere kommunens ressurser slik at disse blir forvaltet på en best mulig måte. Kravet til omstillingsevne og kompetanseutvikling blir viktig. Dette vil kreve stor innsats både fra våre folkevalgte og organisasjonene i de ulike virksomhetene i kommunen. Vi ønsker å bygge gode tjenester til innbyggerne våre, som er bærekraftig i forhold til kommunens økonomiske utvikling.

Vedlegg

Rapporter – budsjett og regnskapsforskriften

- Bevilgningsoversikt drift A
- Bevilgningsoversikt drift B
- Økonomisk oversikt drift
- Bevilgningsoversikt investering A
- Bevilgningsoversikt investering B
- Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser

Bevilgningsoversikt A - drift	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Rammetilskudd	-102 583 159	-102 891 000	-101 767 000	-100 405 000	-100 363 000	-100 311 000
Inntekts- og formuesskatt	-48 200 367	-50 394 000	-51 406 000	-51 406 000	-51 406 000	-51 406 000
Eiendomsskatt	-19 992 369	-19 970 011	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011
Andre generelle driftsinntekter	-35 668 592	-20 019 200	-37 100 000	-19 200 000	-35 700 000	-19 300 000
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-206 444 487	-193 274 211	-211 743 011	-192 481 011	-208 939 011	-192 487 011
Sum bevilgninger drift, netto	181 787 945	187 408 590	188 842 182	191 814 050	191 117 898	191 274 754
Avskrivninger	17 631 347	16 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	199 419 292	203 408 590	208 842 182	211 814 050	211 117 898	211 274 754
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-7 025 195	10 134 379	-2 900 829	19 333 039	2 178 887	18 787 743
Renteinntekter	-679 736	-550 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Utbytter	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-11 708 937	-7 000 000	-13 000 000	-13 000 000	-13 000 000	-13 000 000
Renteutgifter	4 555 555	3 811 500	4 121 500	4 356 500	4 343 500	4 177 500
Avdrag på lån	10 702 440	12 053 080	13 403 080	13 403 080	13 403 080	13 403 080
NETTO FINANSUTGIFTER	2 869 322	8 314 580	4 024 580	4 259 580	4 246 580	4 080 580
Motpost avskrivninger	-17 631 347	-16 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-21 787 220	2 448 959	-18 876 249	3 592 619	-13 574 533	2 868 323
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	3 900 000	2 600 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	912 930	-963 558	-1 313 000	-1 313 000	-1 313 000	-1 313 000
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	16 974 318	-4 085 401	15 889 249	-6 579 619	10 587 533	-5 855 323
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	21 787 248	-2 448 959	18 876 249	-3 592 619	13 574 533	-2 868 323
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt B-Drift	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Politisk virksomhet						
Driftsinntekter	-1 342 843	-1 336 855	-1 336 855	-1 336 855	-1 336 855	-1 336 855
Driftsutgifter	4 745 513	5 328 772	5 341 496	5 500 248	5 354 096	5 510 952
Netto	3 402 670	3 991 917	4 004 641	4 163 393	4 017 241	4 174 097
Barnevern						
Driftsinntekter	3 701	-71 470	0	0	0	0
Driftsutgifter	5 557 841	6 646 556	6 715 000	6 715 000	6 715 000	6 715 000
Netto	5 561 542	6 575 086	6 715 000	6 715 000	6 715 000	6 715 000
Oppvekst						
Driftsinntekter	-9 463 061	-8 107 567	-5 808 143	-5 808 143	-5 808 143	-5 808 143
Driftsutgifter	62 391 672	61 938 471	59 475 493	59 475 493	59 475 493	59 475 493
Netto	52 928 611	53 830 904	53 667 350	53 667 350	53 667 350	53 667 350
NAV						
Driftsinntekter	-327 953	-383 425	-372 925	-372 925	-372 925	-372 925
Driftsutgifter	3 964 202	5 226 495	5 180 233	5 180 233	5 180 233	5 180 233
Netto	3 636 249	4 843 070	4 807 308	4 807 308	4 807 308	4 807 308
Helse og omsorg						
Driftsinntekter	-15 013 844	-10 222 420	-11 477 921	-11 841 221	-11 841 221	-11 841 221
Driftsutgifter	94 938 465	91 116 114	95 533 046	95 896 346	95 896 346	95 896 346
Netto	79 924 621	80 893 694	84 055 125	84 055 125	84 055 125	84 055 125
Teknisk						
Driftsinntekter	-2 776 563	-2 779 700	-2 878 830	-2 878 830	-2 878 830	-2 878 830
Driftsutgifter	8 387 271	9 282 406	9 759 256	9 759 256	9 709 256	9 709 256
Netto	5 610 708	6 502 706	6 880 426	6 880 426	6 830 426	6 830 426
Eiendom						
Driftsinntekter	-7 159 507	-6 404 441	-5 769 107	-5 769 107	-5 769 107	-5 769 107
Driftsutgifter	19 672 158	18 888 763	18 508 279	18 508 279	18 508 279	18 508 279
Netto	12 512 651	12 484 322	12 739 172	12 739 172	12 739 172	12 739 172
Kultur						
Driftsinntekter	-1 256 130	-726 000	-886 000	-886 000	-886 000	-886 000
Driftsutgifter	6 467 959	6 462 367	6 333 437	5 833 437	5 333 437	5 333 437
Netto	5 211 829	5 736 367	5 447 437	4 947 437	4 447 437	4 447 437
Drift og vedlikehold						
Driftsinntekter	-312 192	-327 600	-327 600	-327 600	-327 600	-327 600
Driftsutgifter	6 377 141	5 117 459	6 080 105	6 080 105	6 080 105	6 080 105
Netto	6 064 949	4 789 859	5 752 505	5 752 505	5 752 505	5 752 505
Vann Avløp og renovasjon						
Driftsinntekter	-10 999 311	-10 110 600	-10 991 600	-10 991 600	-10 991 600	-10 991 600
Driftsutgifter	6 128 420	5 600 232	5 260 041	5 260 041	5 260 041	5 260 041
Netto	-4 870 891	-4 510 368	-5 731 559	-5 731 559	-5 731 559	-5 731 559
Fellestjenester						
Driftsinntekter	-2 188 446	-1 210 366	-510 800	-510 800	-510 800	-510 800
Driftsutgifter	26 343 795	24 437 990	23 761 169	23 761 169	23 761 169	23 761 169
Netto	24 155 349	23 227 624	23 250 369	23 250 369	23 250 369	23 250 369

Finansielle transaksjoner						
Driftsinntekter	0	-1 000 000	0	0	0	0
Driftsutgifter	3 626 463	4 590 276	3 100 504	6 413 620	6 413 620	6 413 620
Netto	3 626 463	3 590 276	3 100 504	6 413 620	6 413 620	6 413 620
Kommunal finansiering						
Driftsinntekter	-15 985 260	-14 546 867	-15 846 096	-15 846 096	-15 846 096	-15 846 096
Driftsutgifter	8 454	0	0	0	0	0
Netto	-15 976 806	-14 546 867	-15 846 096	-15 846 096	-15 846 096	-15 846 096

Hovedoversikt drift	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Rammetilskudd	-102 583 159	-102 891 000	-101 767 000	-100 405 000	-100 363 000	-100 311 000
Inntekts- og formuesskatt	-48 200 367	-50 394 000	-51 406 000	-51 406 000	-51 406 000	-51 406 000
Eiendomsskatt	-19 992 369	-19 970 011	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011
Andre skatteinntekter	-6 483 208	-6 200 000	-6 300 000	-6 300 000	-6 300 000	-6 300 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-29 185 384	-13 819 200	-30 800 000	-12 900 000	-29 400 000	-13 000 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-31 239 591	-22 570 636	-19 390 147	-19 753 447	-19 753 447	-19 753 447
Brukerbetalinger	-7 634 025	-7 880 164	-8 316 423	-8 316 423	-8 316 423	-8 316 423
Salgs- og leieinntekter	-27 947 793	-26 776 511	-28 499 307	-28 499 307	-28 499 307	-28 499 307
SUM DRIFTSINNTEKTER	-273 265 896	-250 501 522	-267 948 888	-249 050 188	-265 508 188	-249 056 188
Lønnsutgifter	142 496 523	143 052 274	143 626 249	143 926 249	143 926 249	143 926 249
Sosiale utgifter	23 370 310	21 977 677	21 740 326	25 116 742	25 116 742	25 116 742
Kjøp av varer og tjenester	64 154 943	58 974 981	60 926 996	61 085 748	60 939 596	61 096 452
Overføringer og tilskudd til andre	18 587 578	20 630 969	18 754 488	18 254 488	17 704 488	17 704 488
Avskrivninger	17 631 347	16 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	266 240 701	260 635 901	265 048 059	268 383 227	267 687 075	267 843 931
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-7 025 195	10 134 379	-2 900 829	19 333 039	2 178 887	18 787 743
Renteinntekter	-679 736	-550 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Utbytter	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-11 708 937	-7 000 000	-13 000 000	-13 000 000	-13 000 000	-13 000 000
Renteutgifter	4 555 555	3 811 500	4 121 500	4 356 500	4 343 500	4 177 500
Avdrag på lån	10 702 440	12 053 080	13 403 080	13 403 080	13 403 080	13 403 080
NETTO FINANSUTGIFTER	2 869 322	8 314 580	4 024 580	4 259 580	4 246 580	4 080 580
Motpost avskrivninger	-17 631 347	-16 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-21 787 220	2 448 959	-18 876 249	3 592 619	-13 574 533	2 868 323
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	3 900 000	2 600 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	912 930	-963 558	-1 313 000	-1 313 000	-1 313 000	-1 313 000
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	16 974 318	-4 085 401	15 889 249	-6 579 619	10 587 533	-5 855 323
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	21 787 248	-2 448 959	18 876 249	-3 592 619	13 574 533	-2 868 323
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt A Investering	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Investeringer i varige driftsmidler	31 557 681	70 573 783	46 241 675	19 395 000	9 070 000	4 070 000
Tilskudd til andres investeringer	1 250 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 785 914	2 900 000	2 900 000	2 900 000	2 900 000	900 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	35 593 595	74 473 783	50 141 675	23 295 000	12 970 000	4 970 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-5 836 456	-9 744 757	-4 101 675	-2 095 000	-670 000	-670 000
Tilskudd fra andre	-2 341 437	0	-320 000	-200 000	0	0
Salg av varige driftsmidler	-366 195	0	-200 000	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-48 750	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-22 121 366	-60 582 026	-42 620 000	-18 100 000	-9 400 000	-3 400 000
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-30 714 204	-70 326 783	-47 241 675	-20 395 000	-10 070 000	-4 070 000
Videreutlån	6 672 693	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Bruk av lån til videreutlån	-6 672 693	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	1 300 767	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 214 267	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	-2 913 500	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-3 900 000	-2 600 000	-4 300 000	-4 300 000	-4 300 000	-4 300 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	6 813 500	2 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-4 879 388	-3 847 000	-2 900 000	-2 900 000	-2 900 000	-900 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 965 888	-4 147 000	-2 900 000	-2 900 000	-2 900 000	-900 000
Fremført til inndecking i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Nr	Bevilgningsoversikt B - Investering	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
	Investering i varige driftsmidler	46 241 675	19 395 000	9 070 000	4 070 000
3	Brannsikkerhet bygg	1 500 000			
4	Renovering tekniske anlegg GIBOS	3 500 000			
5	Industriarealer – erverv og opparbeidelse av nye	8 250 000	5 000 000	5 000 000	
6	Tetting demning Lauvvannet	500 000			
7	Tøa vannverk	1 000 000			
8	Aggregat og UV-anlegg Stjernåga	2 000 000			
9	Skilting	100 000			
10	Velferdsteknologi	500 000	500 000	500 000	500 000
11	Opprusting veilys	1 000 000	1 000 000		
12	Oppgraderinger– kirker*				
13	PC og digitale verktøy barnehage og skole	500 000	500 000		
14	Tankbil for å sikre slukkevannsforsyning	1 200 000			
15	Dypvannskai Sørarnøy	12 000 000	3 000 000		
16	Kirkestedsprosjektet	6 700 000	6 300 000	1 900 000	1 900 000
17	GPS totalstasjon	220 000			
18	Hjertesone bussavstigning ved kulturhuset	1 120 000			
19	Lastebil	750 000			
20	It-sikkerhet	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
21	Vaktmesterbil	300 000			
	MVA alle prosjekt	4 101 675	2 095 000	670 000	670 000

*Nr 12 Oppgraderinger– kirker tas ikke med i denne oversikten da det er investeringer i andres bygg.

Gjeld	2022	2023	2024	2025
Samlet gjeld pr 1/1	289 406 712	301 443 632	306 140 552	302 137 472
Nytt lån 2021	25 440 000			
Nytt lån 2022		18 100 000		
Nytt lån 2023			9 400 000	
Nytt lån 2024				3 400 000
Betalte avdrag	13 403 080	13 403 080	13 403 080	13 403 080
Lån eks husbank	301 443 632	306 140 552	302 137 472	292 134 392
Nytt lån husbanken	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Betalte avdrag husbanken	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Husbanken (startlån)	45 251 299	48 451 299	51 651 299	54 851 299
Sum alle lån	346 694 931	354 591 851	353 788 771	346 985 691